

**T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
KUAFÖRLÜK VE GÜZELLİK BİLGİSİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**KUAFÖRLÜK EĞİTİM PROGRAMLARINDAKİ KALFALIK
FORMASYONUNUN SEKTÖR BEKLENTİLERİNE
UYGUNLUĞU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Ayşegül DENİZ

Tez danışmanı

Doç. Dr. Celalettin R. ÇELEBİ

Ankara- 2006

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne

.....ait.....

.....

.....adlı.....

çalışması j¼rimiz tarafından... ..

Ana Bilim Dalında Y¼ksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Tayyip DUMAN

Başkan

Prof. Dr. Tuba VURAL

¼ye

Doç. Dr. Celalettin R. ÇELEBİ

¼ye

ÖZET

Bu araştırma, Kuaförlük Eğitim Programlarında Kalfalık seviyesi için öngörülen mesleki becerilerin, iş piyasası tarafından kalfadan beklenen mesleki becerileri; düzeyleri, önemlilikleri, gereklilikleri ve işyerinde yapılma sıklıkları açısından karşılayıp karşılamadığını araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışma evrenini, Meslek Liseleri, Mesleki Eğitim Merkezi, Pratik Kız Sanat Okulu eğitim programları ile Ankara ilinde bulunan Kuaförlerden 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa göre en az 3 yıl stajyer ve çırak öğrenci çalıştıran işletmelerdeki usta öğreticiler oluşturmuştur. Örneklem ise belirlenen evren içerisinde yansız diziden eşit aralıklarla seçme yöntemiyle seçilen 100 kişilik usta öğretici grubundan oluşturulmuştur.

Araştırmada kullanılan veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yazılı anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Anket, kuaförlük işlemleri, iş alışkanlıkları, iletişim becerileri ve mesleki ve kişisel gelişim başlıkları altında toplanarak düzenlenmiştir. Ankette Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Örnekleme belirlenen usta öğreticilerin anketteki ifadelere verdikleri cevapların yüzde ve frekansları alınmış, her bir beceri ifadesinin düzey, önem, gereklilik ve iş yerinde yapılma sıklığı yüzdelarını ve sıklıklarını gösteren tablo ve grafikler hazırlanmıştır. Bu tablo ve grafiklerden elde edilen verilere göre araştırma kapsamındaki eğitim programlarında bulunan mesleki beceri ölçütlerinden;

Müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi vermek, alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçlerin teknik bakımlarını yapmak, ihtiyaç duyulan sarf malzemelerini bildirmek, doğal saç boyamak, röfle yapmak, meç yapmak, topuz yapmak, özgün bir model geliştirmek, makyaj yapmak, sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanmak, alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanmak, müşteriye model hakkında önerilerde bulunmak, bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirmek, iş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlamak, bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlamak, alanıyla ilgili yayınları takip etmek % 50 ve üzerindeki oranlarda; kalfalık düzeyinde, çok önemli, çok gerekli ve işletmelerde çok sık yapılıyor bulunmuştur.

Bu bulgulara göre adı geçen mesleki beceri ölçütlerinin iş piyasasının beklentilerine tamamen uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Tüm saç bakım yöntemlerini uygulamak, doğal saç açmak, doğal saç perma ve defrize yapmak, mizanpli yapmak, papiyotlama yapmak, örgü yapmak, saç aksesuarlarını seçmek ve yerleştirmek, takma saçların bakımını yapmak, takma saçları şekillendirmek ve yerleştirmek ise kalfalık düzeyinde, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen işletmelerde orta sıklıkta yapılan mesleki beceriler olduğu ve iş piyasasının beklentilerini kısmen karşıladıkları sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda Kuaförlük Kalfalık düzeyi mesleki beceri ölçütlerinin gereklilik, önem, iş yerinde yapılma sıklığı ve seviyeleri yorumlanmış ve 3308 sayılı Çıraklık ve mesleki Eğitim kanunu çerçevesinde Kuaförlük eğitimi veren kurumların programlarında yer alan mesleki beceri yeterliklerinin, iş piyasasının beklentilerini karşılayacak biçimde düzenlenmesi konusunda önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

This study was made in order to search whether professional skills suggested for the level of journeymanship in Hair Dresser's Training Program meet the Professional skills as regards their levels, importance, necessities and frequency of being accomplished at their work-places.

Forming the study cosmos are training programs of Vocational High Schools, the Professional Training Centre, the Practical Crafts School for Girls and out of the hair dressers in Ankara, enterprises which employ probation students and apprentice students for a period of at least 3 years in accordance with the Apprenticeship and Professional Training Law numbered 3308.

Data used in this study was collected by way of the questionnaire developed by the researcher. The questionnaire was developed under the titles of hair dresser's procedures, working habits, communication skills and Professional and personal skills. In the questionnaire, Likert-type scale was used.

Per cent values and frequencies of the answers to the statements of the questionnaire by master instructors determined by the example were calculated, and tables and graphs were prepared which compare the per cent values of level, importance, necessity and being accomplished at their work-places of each statement of skill.

According to the data obtained by these tables and graphs, the Professional skills criteria in the training programs in the scope of the study;

Informing customers about the product and service, conducting the technical maintenance of tools used in one's field, reporting the needed consumable material, dying natural hair, spot lightening, streaking, making hair knot, developing an original model, applying make-up, using the sterilization device in accordance with the applicable technique, using the tools related with one's field in accordance with the occupational safety rules, advising the customer about the pattern, orienting oneself to fields one is interested or has aptitude in the department, following the publications related with, in the rates of 50 % and over; in the journeyman level, were found to be very important and very necessary, and in the businesses were found to be realized frequently.

According to these findings, it was concluded that the Professional skills criteria in question are entirely appropriate to the expectations of the business market.

On the other hand, whereas applying natural hair, perming and defreezing natural hair, setting of hair, finger waving, plaiting, choosing and placing hair accessories, conducting maintenance of wigs, shaping and placing wigs were found to be very important and very necessary in the journeyman level, it was concluded that these are Professional skills of medium frequency in the businesses and that they meet the market's expectations partly.

In the light of the findings obtained as a result of the study, the necessity, importance, frequency of being carried out in the businesses and levels of Hairdressing Overseership level professional skills criteria were interpreted and, in the scope of the Apprenticeship and Professional Training Law number 3308, suggestions were made related to arranging the Professional skill efficiencies found

in the programs of institutions giving Hairdressership training to meet the expectations of the business market.

ÖNSÖZ

Kuaförlük Eğitiminde örgün ve yaygın eğitimde çeşitli programlar uygulanmaktadır. 3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu ile sektörün beklentileri doğrultusunda eleman yetiştirmek amacıyla, beceri eğitimi süre ve içerik açısından yeniden düzenlenmiş; METGE projesi kapsamında yapılan sektör anketlerinin analiz sonuçlarına göre eğitim programlarında önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Bununla beraber, M.E.M, M.L, P.K.S.O ve Halk Eğitim Merkezi mezunlarının sektörlerine uyum sorunları ve mevcut programların karşılaştırılması konularında yapılan araştırmaların sonuçları ile; sektör temsilcileri, çalışanlar ve branş öğretmenlerinin konuya ilişkin görüşlerine göre, uygulanmakta olan programlar sektörün beklentileriyle tam olarak örtüşmemektedir.

Bu araştırma Kuaförlük Eğitim Programlarında öngörülen kalfalık düzeyi mesleki becerilerin, sektörün ihtiyaç ve beklentilerini karşılayıp karşılamadığının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçlarının, sektör beklentilerinin eğitim programlarına yansıtılması, ulusal ve uluslar arası standartların oluşturulma çalışmalarının hızlandığı günümüzde, piyasanın nitelikli eleman ihtiyacı ve istihdamı konularında katkı sağlayacağı ve yeni düzenlemelere kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın her aşamasında değerli görüş ve önerileriyle beni yönlendiren danışmanım Doç. Dr. Celalettin R. ÇELEBİ' ye, veri toplama aracının geliştirilmesinde değerli yardım ve görüşlerini aldığım Prof. Dr. Tayyip DUMAN' a ve Doç. Dr. Yusuf BUDAK' a, anket uygulamalarında değerli görüşleriyle katkı

sağlayan tüm usta öğreticilere, değerli görüş ve yardımlarını sunan G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Bölümünde ve Ankara Mesleki Eğitim Merkezi'nde görev yapan arkadaşlarıma, maddi ve manevi destekleriyle hep yanımda olan annem Gönül ATAVİ' ye, çok değerli dostlarım Huriğül BOĞAZ ve Nehir MADEN' e içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Ayşegül DENİZ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar.....	x1
KISALTMALAR CETVELİ.....	xxi

I. BÖLÜM

1.1 Problem Durumu:.....	1
1.1.1 Meslek Standartları Konusundaki Proje Çalışmaları	5
1.1.1.1 Okul- Sanayi Ortaklaşa Eğitimi (OSANOR) Projesi.....	5
1.1.1.2 I. ve II. Endüstriyel Okullar Projesi.....	6
1.1.1.3 Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme (METGE) Projesi	6
1.1.1.4 Mesleki Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGEP)	7
1.1.1.5 İş-Kur Meslek Standartları Çalışmaları.....	9
1.1.1.6 Türk Standartları Enstitüsünün Standart Geliştirme Çalışmaları.....	10
1.1.1.7 Avrupa Yeterlikler Çerçevesi ve Ulusal Yeterlik Kurumu.....	11
1.1.2 Kuaförlük Eğitimi.....	14
1.1.2.1 Örgün, Yaygın ve Çıraklık Eğitiminde Kuaförlük Eğitimi	17
1.1.2.2 Standart Kurumlarınca Belirlenen Kuaförlük Kalfalık Meslek Standartları.....	42
1.1.3 Programların Mesleki Yeterlik Ölçütleri ve Sınıflandırma	45

1.2 Problem Cümlesi:.....	51
1.3 Alt problemler.....	51
1.4 Araştırmanın Amacı	51
1.5 Araştırmanın Önemi.....	52
1.6 Sayıtlılar	52
1.7 Araştırmanın Kapsamı Ve Sınırlılıkları	53
1.8 İlgili Yayın Ve Araştırmalar.....	54

II. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli	58
2.2 Evren	60
2.3 Örneklem	60
2.4 Veri Toplama Aracı	61
2.5 Verilerin İşlenmesi.....	62

III BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1 Bulguların Değerlendirme Ölçütleri.....	64
3.2 Bulgular ve Yorumlar.....	65

IV. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1 Sonuçlar.....	226
4.1.1 İşlemlerin Düzeyi İle İlgili Sonuçlar.....	227
4.1.2 İşlemlerin Gerekliklik Düzeyleri İle İlgili Sonuçlar	235
4.1.3 İşlemlerin Önem Dereceleri İle İlgili Sonuçlar.....	236
4.1.4 İşlemlerin Uygulanma Sıklığı İle İlgili Sonuçlar	237
4.2 Öneriler.....	239
4.2.1 Kuaförlük İşlemleri Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İlgili Öneriler.....	239
4.2.2 İş Alışkanlıkları Başlığı Altında İncelenen mesleki Becerilerle İle İlgili Öneriler.....	242
4.2.3 İletişim becerileri Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İlgili Öneriler.....	243
4.2.4 Mesleki ve Kişisel Gelişim Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İle İlgili Öneriler	244
KAYNAKÇA.....	245

TABLOLAR

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları 33

Tablo 1: Müşteri Kaydı Tutmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı..... 66

Tablo 3: Müşteri Talebini Tespit Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı..... 73

Tablo 4: Müşteriye ürün ve Hizmet Hakkında Bilgi Vermek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 76

Tablo 5: Kozmetik Ürünlerin Uygulanacağı Uygulamalar Öncesinde Alerji Testi Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 79

Tablo 6: Her Türlü Uygulama Öncesinde Saçı Analiz Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 82

Tablo 7: Kullandığı Makas, Tarak, Fırça, Pens Vb El Aletlerini Sterilize Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 85

Tablo 8: Alanı İle İlgili Kullanılan Araç Ve Gereçlerin Teknik Bakımlarını Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı..... 88

Tablo 9: İhtiyaç Duyulan Sarf Malzemelerini Bildirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 91

Tablo 10: Yıkama Türünü Belirleyerek Saç Yıkamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 94

Tablo 11: Tüm Saç Bakım Yöntemlerini Uygulamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı 97

Tablo 12: Tüm Modellerde Saç Kesmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı..... 100

Tablo 13: Doğal Saçı Boyamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı..... 103

Tablo 14: İşlem Görmüş Saçı Boyamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	105
Tablo 15: Beyazları Kapatmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	108
Tablo 16: Doğal Saçı Açmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	111
Tablo 17: İşlem Görmüş Saçı Açmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	113
Tablo 18: Röfle Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	116
Tablo 19: Meç Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	118
Tablo 20: Doğal Saça Perma Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	120
Tablo 21: İşlem Görmüş Saça Perma Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	122
Tablo 22: Doğal Saça Defrize Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	125
Tablo 23: İşlem Görmüş Saça Defrize Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	128
Tablo 24: Mizanpli Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	132
Tablo 25: Papiyotlama Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	134
Tablo 26: Örgü Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	137
Tablo 27: Topuz Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	139
Tablo 28: Gelin Başı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	141
Tablo 29: Saç Aksesuarlarını Seçmek Ve Yerleştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	144

Tablo 30: Takma Saç Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	147
Tablo 31: Takma Saçların Bakımını Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	150
Tablo 32: Takma Saçları Şekillendirmek Ve Yerleştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	153
Tablo 33: Özgün Bir Model Geliştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	156
Tablo 34: Cilt Bakımı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	159
Tablo 35: Epilasyon Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	163
Tablo 36: Makyaj Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	166
Tablo 37: Tırnak Bakımı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	168
Tablo 38: Protez Tırnak Takmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	171
Tablo 39: Sterilizasyon Cihazını Tekniğine Uygun Olarak Kullanmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	175
Tablo 40: Sağlık Ve Kişisel Hijyen Kurallarını Uygulamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	178
Tablo 41: Alanı İle İlgili Araç Ve Gereçleri İş Güvenliği Kurallarına Uygun Kullanmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	181
Tablo 42: Kullanılan Kozmetik Ürünler Nedeniyle Oluşabilecek Zehirlenmelere Ve Alerjik Reaksiyonlara Karşı Gerekli Tedbirleri Almak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	184
Tablo 43: Yangın Ve Diğer Tehlikelere Karşı Gerekli Tedbirleri Almak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	187

Tablo 44: İlk Yardım Malzemelerini Gerektiğinde Tekniğine Uygun Kullanmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	190
Tablo 45: Türkçeyi Doğru Olarak Konuşmak Ve Başkaları İle Rahat İletişim Kurmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	192
Tablo 46: Okuduğunu Anlamak, Anladığını Ve Düşüncelerini Sözlü Veya Yazılı Olarak, Açık Ve Anlaşılır Biçimde İfade Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	195
Tablo 47: Kendisini İş Ortamına Tanıtmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	198
Tablo 48: Müşteriye Model Hakkında Önerilerde Bulunmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	200
Tablo 49: Ustasını Devamlı İzleme Yoluyla Meslekle İlgili Teknik Bilgisini Geliştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	203
Tablo 50: Bölümde İlgi Duyduğu Ve Yetenekli Olduğu Alanlarda Kendisini Yönlendirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	206
Tablo 51: İş Ortamında Kendisi İçin İstihdam Olanağı Sağlamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	207
Tablo 52: Bölümde İlgi Duyduğu Ve Yetenekli Olduğu Alanlarda Kazanç Sağlamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı.....	209
Tablo 53: Alanıyla İlgili Yayınları Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	212
Tablo 54: Alanıyla İlgili Sanat Etkinliklerini Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	215
Tablo 55: Gelişen Ve Değişen Teknolojiye Ayak Uydurmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	217
Tablo 56: Mesleğiyle İlgili Kanun, Tüzük Ve Yönetmelikleri Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı	220

Tablo 57 :Kuaförlük Bölümü Kalfalık Düzeyi Eğitim Programlarında Yer Alan Mesleki Beceri Ölçütlerinin Anket Sonuçlarına Göre Gereklilik, Önem, Düzey Ve İş Yerinde Yapılma Sıklığı Yüzdelik Bulguları.....	223
---	------------

KISALTMALAR CETVELİ

ABD	:	Ana bilim dalı.
Alan	:	Kuaförlük meslek alanı.
A.Ö.L	:	Açık Öğretim Lisesi
ATHB	:	Araştırma teknik hizmetler birimi.
A.Y.Ç.	:	Avrupa yeterlikler çerçevesi.
Bölüm	:	Kuaförlük bölümü.
ÇEM	:	Çıraklık eğitim merkezi..
H.E.M.	:	Halk Eğitim Merkezi.
İşveren	:	3308 s. k. 'a göre stajyer öğrenci çalıştıran usta öğreticiler.
İşyeri	:	3308 sayılı kanuna göre stajyer öğrenci çalıştıran kuaförler.
Kalfa	:	Kuaförlükte aşaması çırakla usta arasında bulunan eleman.
KML	:	Kız meslek lisesi.
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı.
MEM	:	Mesleki Eğitim Merkezi.
MEGEP	:	Mesleki Eğitimi Geliştirme Projesi.
METGE	:	Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi.
ML	:	Meslek Lisesi.
P.K.S.O	:	Pratik Kız Sanat Okulu
Teknisyen	:	Kuaförlük bölümü M.L. mezunlarına verilen kadro ünvanı.
Usta	:	Kuaförlükte aşaması kalfalık seviyesinin üstünde olan eleman.

I. BÖLÜM

1.1 Problem Durumu:

Türk eğitim sistemini yeniden düzenleyen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun genel amaçlara ilişkin 2. Maddesinde mesleki ve teknik eğitim; bireyin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle onların, kendilerini mutlu kılacak ve topluluğun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak olarak ifade edilmektedir.(14574 Sayılı Resmi Gazete: 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973)

Küresel rekabetin ön plana çıktığı günümüzde eğitilmiş ve iyi yetiştirilmiş iş gücü küresel ekonomide rekabet gücünün korunmasında çok önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir. Çünkü işletmelerin rekabet gücü, sahip olduğu işgücünün becerisi ile doğru orantılı olarak artmaktadır.

Ülkemizde de eğitim sisteminde mesleki eğitime yönelmeyi teşvik edecek düzenlemeler yapılması gerektiği ve zorunlu temel eğitimden sonra mesleki eğitime yönelme oranının % 60'lara çıkarılacağı kalkınma planlarında onlarca yıldır vurgulanmasına karşın hala bu hedeflere ulaşamamıştır. Hala işgücü arzı ile talebi arasında nitelik yönünden uyumsuzluk bulunmakta, bir yanda yoğun ve yapısal işsizlik sorunu yaşanırken diğer yanda işletmelerin nitelikli işgücü açığı karşılanamamaktadır (TESK, 2006).

Kalkınma sürecinde olan Türkiye'nin karşılaştığı sorunlardan biri de nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi ve istihdamdır (Ceylan, 1994: 12). Bu ihtiyacı karşılamak üzere eğitim kurumlarının programlarında köklü değişiklikler yapılmış, kalkınma planları ve milli eğitim şuralarında pek çok kararlar alınmıştır.

Tüm bu çalışmalar, mesleklerin gerektirdiği bilgi ve beceriye en iyi düzeyde sahip olan, yani mesleki yeterliliğe sahip kişiler yetiştirmek ve bu kişilerin alanlarında istihdam edilmelerini sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Çalışma yaşamının dinamik değişkenlerinin, etkin bir okul-sanayi işbirliğiyle eğitim programlarına yansıtılması özellikle beceri düzeyinde atılması gereken önemli adımlardan birisidir. Eğitimsel gereksinimleri ile iş gereksinimleri birbirinden farklı olmakla beraber beceri düzeyindeki dönüşüm eğitim sistemlerince yönlendirilerek iş dünyasına transfer edilir. Eğitim kurumlarının temel sorumluluğu iş dünyasının taleplerini ve evrensel eğilimleri doğru algılayarak ürüne yansıtmasıdır (Tuncer, 2003).

Mesleki eğitim programlarının, iş piyasasının beklentilerini karşılayacak şekilde hazırlanması ve sürekli güncelleştirilmesi meslek standartlarının oluşturulmasını zorunlu hale getirmektedir.

Meslek Standardı, “bir mesleğin gereklerinin kabul edilebilir ölçütlerde yerine getirilebilmesi için ihtiyaç duyulan asgari bilgi, beceri, tutum ve davranışları gösteren normlar olarak tanımlanmıştır (<http://www.iskur.gov.tr>, 2003).

Meslek Standartları işverenlere, çalışanlara ve eğitim kesimine sayısız yararlar sağlamaktadır. Bu sayede işverenler, istihdam edecekleri kişilerin sahip

olmaları gereken bilgi ve becerileri konusunda önceden bilgi sahibi olurlar, istihdam edecekleri kişilerin seçiminde, ücretlerinin belirlenmesinde ve terfilerinde daha isabetli kararlar verebilirler. Çalışanlar Meslek Standartları sayesinde, iş başvurularında sahip oldukları yeterlilikleri daha iyi sergileyebilirler ve kendilerini nasıl geliştirebilecekleri hakkında fikir sahibi olabilirler. Kısaca Meslek Standartları iş yaşamı ile eğitim yaşamı arasında önemli bir köprü işlevi görmektedir.

Bugün ülkemiz de dâhil pek çok ülkede mesleki eğitim; örgün ve yaygın eğitimle sunulmaktadır. Ancak, söz konusu eğitim kurumlarınca verilen mesleki eğitimin iş piyasasının beklenti ve ihtiyaçlarını her zaman karşılamadığı, iş yaşamının kendine has dinamiklerinin eğitime gerektiği ölçüde yansıtılmadığı, işverenler tarafından açıkça dile getirilmektedir. Bu görüşler, sistemden mezun olanların istihdam yaşamında yer bulamadığı, eğitim faaliyetleri sonucunda verilen diploma ve belgelerin kişilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri yeterince ve güvenilir biçimde yansıtmadığı ve kişinin istihdam şansını artırmadığı yönündeki kanıya dayanmaktadır (BAŞESGİOĞLU, 2003).

Mesleki eğitimde, bir meslekte sahip olunması gereken becerilerin, mevcut eğitim programlarında yer alıp almadığını belirlemek, ve sektörün beklentilerini eğitim programlarına yansıtmak, sektör ve eğitim işbirliğinin sağlanması çalışmalarında çok önemli bir aşamadır. Tüm kalkınma planlarında ve Milli Eğitim şuralarında okul-sanayi işbirliğinin önemine değinilmesi ve konuyla ilgili her dönemde yeni projelerin geliştirilmesi; bu önemi açıkça ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın amacı; Kuaförlük eğitim programlarında kalfalık düzeyi için öngörülen mesleki becerilerin, sektörün kalfadan beklentilerini karşılayıp karşılamadığının araştırılmasıdır.

Araştırma sonunda elde edilen bulgular, bu alanda yapılacak program geliştirme çalışmalarında; eğitim programlarında sektör beklentileriyle örtüşmeyen becerilerin neler olduğu, becerinin sektör tarafından hangi düzeyde, ne derece

önemli, gerekli ve hangi sıklıkta yapılmakta olduğu hususlarında kaynak olarak katkı sağlayabilir.

1.1.1 Meslek Standartları Konusundaki Proje Çalışmaları

Türkiye uzun süredir iş gücünün niteliğini yükseltmek ve ekonominin tüm sektörlerinde istihdam imkânlarını artırabilmek için mesleki eğitim sistemini geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çaba, Türkiye'nin dünyanın önde gelen ekonomileri arasında rekabet edebilirliği ve Avrupa Birliği'ne giriş bağlamında daha da anlamlı hale gelmektedir.

Eğitim programlarının iş piyasası beklentileriyle eşgüdümünün sağlanması konusunun önemi ve yapılması gereken değişiklikler, tüm kalkınma planlarında vurgulanmış ve çözüme yönelik çeşitli projeler uygulamaya konmuştur.

1.1.1.1 Okul- Sanayi Ortaklaşa Eğitimi (OSANOR) Projesi

Okul-Sanayi Ortaklık Projesi, A. Ü. Araştırmalar merkezi ve M.E. B arasında 1978 yılında yapılan bir anlaşmayla okul-sanayii ilişkilerini kapsamlı bir şekilde ele almak amacıyla yapılmıştır (Doğan, 1980).

1984 yılında 1380 meslek lisesi mezunu üzerinde, okul eğitimlerinin işle tutarlılığını incelemek üzere yapılan araştırmanın sonucunda;

1-Mezunların okullardaki uygulamalarla iş yerlerindeki uygulamaları çok farklı bulmuşlar,

2-Okullardaki beceri eğitiminin iş yaşamında gereken el becerisini sağlamaya yetmediğini ve daha fazla eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir (Cord, 1994: 52–53).

1.1.1.2 I. ve II. Endüstriyel Okullar Projesi

Sanayinin ihtiyaç duyduğu ara insan gücünü nitelik ve nicelikler bakımından uluslar arası standartlara uygun olarak yetiştirmek amacıyla 1985 yılında YÖK tarafından başlatılmış ve proje kapsamında özellikle tekniker eğitim programları geliştirilmiştir. Bu programlarla iki yıllık eğitimde 12 haftalık bir sanayii eğitimi verilerek iş gücünün piyasanın beklentilerine uyumu sağlanmaya çalışılmıştır (Cord, 1994).

Sanayiye daha iyi vasıflar taşıyan insan gücünü kazandırmak amacıyla 1985 yılında Dünya bankası ile imzalanan kredi anlaşması çerçevesinde uygulanan ikinci bir projede okul içi eğitime dönük eğitim ortamlarını geliştirme çalışmaları yapılmış olup, projeye sektörler dahil edilmemiştir.

1.1.1.3 Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme (METGE) Projesi

1993 yılında yürürlüğe girip M.E.B. tarafından uygulanan projede;

1. İş piyasasının elemandan beklentileri ve ihtiyaçları belirlenmiş,

2. Bu ihtiyaçların değerlendirilmesi için okullarda ii, işveren ve mesleki kuruluş temsilcilerinden oluşan danışma kurulları kurulmuş,
3. Mezun takibi yapılmış ve toplanan bilgilere göre işletmelerin ihtiyaçları eğitim programlarına yansıtılmış,
4. Programlar modüler esasa göre yeniden düzenlenmiştir.

Bu projede alınan çok önemli bir karar da iş hayatında meydana gelen hızlı değişmelerin programlara yansıtılabilmesi amacıyla, programlarla ilgili bir takım değişiklik kararlarının ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde, okul düzeyinde alınabilmesidir (Cord, 1997: 48–49).

1.1.1.4 Mesleki Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGEP)

1999 AB Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin MEDA fonlarından yararlandırılmasının kararlaştırılmasıyla; Türkiye, ekonomisinin is gücü ihtiyaıyla, mesleki ve teknik okullarının ıktıları arasındaki boşluğu kapatabilmek amacıyla bazı proje fikirleri geliştirmiştir. Bu yöndeki ilk adım olarak, 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hkmeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve ğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması imzalanmıştır (<http://megep.meb.gov.tr/megep/genel/ulusal/htm>).

MEGEP' in süresi beş yıl olarak belirlenmiş; ilk altı ayı başlangıç dönemi, geri kalan 4,5 yıllık süre ise uygulama dönemi olarak ayrılmıştır.

MEGEP projesinin temel stratejileri şöyle özetlenebilir:

- Mesleki eğitim yeterlikleri uluslararası düzeyde anlaşılır olmalıdır;
- Mesleki eğitim yeterlikleri uluslararası olduğu kadar, ulusal, bölgesel ve yerel şartlara da cevap vermelidir,
- Mesleki eğitim kurumları ve programları uluslararası kalitede olmalı, hem yurt içindeki öğrencileri tutmalı hem de diğer ülkelerden öğrencileri çekebilmelidir.

Projenin alt stratejisi ise “standartları oluşturanlarla, insanları bu standartlara uymaya hazırlayanlar arasında güçlü bağ kurmak” olarak belirlenmiştir. Mesleki yeterliliklerin kullanıcıları bireyler, mesleki eğitim hizmeti sunanlar, endüstri ve devlet kurumlarıdır ve her biri çeşitli nedenlerle kullanmaktadır (<http://megep.meb.gov.tr/megep/genel/ulusal/htm>).

1.1.1.5 İş-Kur Meslek Standartları Çalışmaları

Türkiye’de mesleklerin standartlarının belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmalardan biri de Meslek Standartları Kurumunun kurulmasıdır. İŞKUR İşgücü Uyum Dairesi Başkanı Bayram AKBAŞ tarafından kurumun amaç ve dayanakları şöyle aktarılmaktadır:

MSK’nın oluşmasına imkân sağlayan Meslek Standartları Milli Protokolü, devlet, İşçi ve İşveren temsilcilerinin bir araya gelerek uzlaşması ile 17.11.1992 tarihinde imzalanmıştır. Protokolün imzalanmasıyla birlikte MSK bünyesinde Araştırma ve Teknik Hizmetler Birimi (ATHB) oluşturularak meslek standardı hazırlama çalışmalarına başlanılmıştır. Meslek Standartları Komisyonunda istihdam ve eğitim yaşamıyla ilgili bütün kamu kurumları ve meslek kuruluşları yer almaktadır. Bunlar Milli Eğitim bakanlığı (MEB), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Türkiye Esnaf ve Sanatlar Konfederasyonu (TESK), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) ve Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı (MEKSA) –gözlemci üye-dir (<http://www.iskur.gov.tr>).

Ulusal Meslek Standartları Kurumu’nun kurulması için ise, 1997 yılında MSK üyelerinin temsilcilerinden oluşan bir heyet, Amerika, Almanya ve İngiltere sistemlerini yerinde incelemiştir; Türkiye’de iki yıla yakın devam eden bir çalışmanın ardından Ulusal Meslek Standartları Kurumu Kuruluş Kanunu Tasarısı Taslağını hazırlamıştır. Tasarı hakkında tüm ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak son şekli verilmiştir.

7.9.1992 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında imzalanan “Meslek Standartları Milli Protokolü” ile yerine

getirilecek hizmetleri yürütmek üzere “Araştırma ve Teknik Hizmetler Birimi” kurulmuş, bu kuruluş önderliğinde, meslek standartları oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında Türkiye’ de faaliyet alanı olan 250 mesleğin standardı yapılmış olup, bunlardan biri de kuaförlüktür.

Günümüzde kanunlaştırılma çalışmaları devam eden bu tasarı ile kurulacak ve uluslar arası alanda tanınacak bir Türk Meslek Standartları Kurumunun ülkemize getireceği en önemli yararlardan birisi, eğitim ve çalışmaları özel yasayla düzenlenmemiş ara mesleklere sahip vatandaşlarımızın sahip olduğu mesleki yeterliliklerin test ve belgelendirilmesi sistemi ile AB üyesi ülkelerden birinde mesleğini icra edebilmesini mümkün kılacak olmasıdır.

1.1.1.6 Türk Standartları Enstitüsünün Standart Geliştirme Çalışmaları

Türk Standartları Enstitüsünün Avrupa Kalite Teşkilatı (EOQ - European Organisation for Quality) Personel Belgelendirme Sistemine göre Mesleki Uzmanlıklar Belgelendirmesi Şubat 2001 tarihi itibarıyla başlamıştır.

Avrupa Kalite Teşkilatı Personel Belgelendirme Sistemine göre Personel Belgelendirilmesi; TS EN 45013 “Personel Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar için Genel Kriterler” standardına göre oluşturulan Personel Belgelendirme Sistemi çerçevesinde yürütülmektedir. Bu sistem çerçevesinde belgelendirilecek personel; kalite, çevre, işçi sağlığı ve iş güvenliği yönetim sistemleri konularında dokuz kategoriye ayrılmıştır.

Her bir kategori için başvuran adaylara belirli şartları yerine getirmeleri ile birlikte Avrupa Kalite Teşkilatı tarafından, Uluslararası geçerliliği olan EOQ (Avrupa Kalite Teşkilatı) ve TSE belgeleri düzenlenecektir. Bu belgeli kişilerin rekabet gücü artacak, iş olanakları genişleyecektir. Diğer taraftan belge sahibi personel, belgesinin devam edebilmesi için kişisel ve mesleki yeterliliğini sürekli geliştirmek zorundadır. Bu zorunluluk kişinin ve iş yaşamındaki kalitenin gelişmesine yardımcı olmaktadır. T.S.E tarafından belgelendirilen personel 34 ülkede tanınacaktır (<http://www.tse.org.tr/Turkish/personelbelgelendirme/pbgenelbilgi.asp>,2006).

Türk Standartları Enstitüsü'nün, 2000 yılı içerisinde başlattığı personel ve meslek standartları geliştirme çalışmaları kapsamındaki “kuaförlük meslek standardı” tamamlanmıştır.

1.1.1.7 Avrupa Yeterlikler Çerçevesi ve Ulusal Yeterlik Kurumu

2004 yılında Avrupa Birliği Öğretim ve Eğitim bakanları tarafından “Yaşam Boyu Öğrenme” ye ilişkin tavsiye kararlarının bildirilmesiyle başlayan Avrupa yeterlikler çerçevesi çalışmaları, hazırlanan kanun tasarısının Mayıs 2006’da Avrupa Birliği Konseyi ve parlamentosuna sunulmuştur. Teklifin kabul ederek kanunlaşması durumunda 2008–2009 yıllarında Ulusal Yeterlikle ilgili uygulamaların başlatılması beklenmektedir (<http://www.megep.meb.gov.tr> ,2005).

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ), ulusal ve sektörel seviyelerde yeterlilikleri bir çerçeveye oturtarak birbirleriyle ilişkilendirebilmek ve iletişimlerini sağlayabilmek için hazırlanmıştır. Bu çerçeve yardımıyla tüm Avrupa ülkeleri

seviyesinde yeterlilikler konusunda şeffaflık sağlanacağı düşünülmektedir. Çerçeve, yeterliliklerin aktarımını, şeffaflığını ve tanınmasını kolaylaştıracaktır. Diğer bir deyişle AYÇ, isteğe bağlı olarak farklı ulusal yeterlilikler sistemleri arasında kullanılabilecek bir araçtır. Bu çerçevenin amacı, hayat boyu öğrenme ile ilgili farklı paydaş gruplarında karşılıklı güven ve işbirliğini güçlendirmektir. Bu bakımdan AYÇ'nin rolü, öğrenim görenlerin ve iş piyasasında çalışanların uluslararası hareketliliğini sağlamak ve teşvik etmek olarak da kabul edilebilir. Diğer bir yönden AYÇ, ulusal ve sektörel seviyelerde yenilikleri desteklemekte ve böylece bu alanlarda değişime önyak olmaktadır (<http://www.megep.meb.gov.tr> ,2005).

Avrupa Yeterlikler Çerçevesi çalışmalarına paralel olarak Türkiye’de 2005 yılında M.E.B, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Diğer sosyal ortaklar tarafından “Ulusal yeterlik Sistemi” hazırlanmış ve “Ulusal Yeterlik Kurumu”nun kurulmasıyla ilgili kanun tasarısı hazırlanmıştır. Avrupa birliğindeki gelişmelere paralel olarak bu tasarının önümüzdeki yıllarda kanunlaşarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir (<http://www.megep.meb.gov.tr> ,2005).

Meslek standartlarının uluslar arası düzeyde belirlenmesi çalışmalarının yapıldığı günümüzde, kuaförlük alanında önemli bir aşama olan kalfalık meslek standartlarının da sektör beklentileri ile uygun olması artık bir zorunluluktur. İnsan kaynaklarının gelişen ve değişen şartlarla uyum içerisinde geliştirilebilmesinin ancak eğitimle mümkün olabileceği görülmüştür (Bircan, 1998: 561).

Ülkemizde son yıllarda sanayi tarım ve üretimdeki istihdamın hızla azalarak yerini hizmet sektörüne bıraktığı, konuyla ilgili araştırmalar yapan yabancı uzmanlarca da belirtilmektedir.

Türkiye’de hizmet sektöründeki istihdam artmakta, sanayi ve tarım sektöründeki ve üretimdeki istihdam ise düşmektedir. (Fretwell, 2004: 1).

Hizmet sektöründe önemli bir yeri olan Kuaförlük mesleğinde her yıl yüzlerce öğrenci, çeşitli eğitim kurumlarından mezun olup alanında çalışmak için iş aramakta fakat beceri ve bilgi düzeylerinin piyasa beklentilerini karşılayamamasından dolayı istihdam sorunu yaşamaktadırlar.

Kuaförlük bölüm öğretmenleriyle ve kuaförlerle yapılan görüşmeler sonucunda; alanında bir iş yerinde çalışmak isteyen Kuaförlük Bölümü mezunu bir kalfanın; piyasa beklentilerini tam olarak karşılayamadığı görüşü, bölüm öğretmenleri tarafından da doğrulanmıştır. Yine bölüm öğretmenlerinin işletmelerde öğrenci denetimleri sırasında, bu konu gündeme getirilip işveren konumundaki kuaförlere sebebi sorulduğunda; Kuaförlük bölüm programlarındaki uygulamalı meslek derslerinin içerik açısından, kalfalık mesleki yeterliliklerini sektör beklentilerine uygun olarak kazandırmaya uygun olmadığını söylemişlerdir.

Bu noktada işletmelerin ve sektör temsilcilerinin “Bir kalfadan hangi mesleki yeterlilikleri bekledikleri” sorusunun yeterince anlaşılamamış ve eğitim programlarına, yeterince yansıtılamamış olduğu akla gelmektedir. Nitekim sekizinci beş yıllık kalkınma planında mesleki teknik eğitimle sanayi işbirliğinin yeterince geliştirilemediği, iş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelik ve türde mesleki eğitim programları geliştirilmesinde yetersiz kaldığı vurgulanmıştır.

Alanda uygulanan çeşitli programlar arasında da mesleki nitelikleri önemli ölçüde etkileyebilecek farklılıklar olduğu bilinmektedir. Konuyla ilgili bir araştırma sonucunda yaygın eğitim programı öğrencilerinin; mesleki beceriler, insan ilişkileri ve mesleğe yönelik geliştirdikleri tutumlar açısından; örgün eğitim programı öğrencilerinin ise genellikle alanın gerektirdiği bilgi düzeyi açısından daha iyi seviyede oldukları tespit edilmiştir (Bozkurt, 2003: 72–73).

Yapılması gereken, alanda yetiştirilecek kişilerin her birinin “meslek alanındaki uygulamalarla ilişkili olarak neden ve niçin sorularını cevaplandırmaya yönelik akademik yeterlilikler, bir meslekte işe girebilmek için temel olan mesleki becerilere ilişkin yeterliliklere sahip olma derecelerinin iş piyasası beklentilerine uygun olmasını sağlamaktır (Yılmaz, 2000: 3). Bu sorun aynı zamanda araştırmanın temel çıkış noktasıdır.

1.1.2 Kuaförlük Eğitimi

19/06/1986 tarihinde yürürlüğe giren 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu ile, çıraklık ve meslek eğitiminin günümüz şartlarına göre bir sistem bütünlüğü içinde düzenlenmesi amaçlanmıştır (M.E.B., 92: 80).

Çıraklık ve Mesleki Eğitim kanunuyla, o zamana kadar kuaför dernekleri tarafından verilen kuaförlük eğitimi, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olmak üzere çıraklık eğitimi merkezleriyle akşam sanat okullarında verilmeye başlanmıştır. Aynı kanunla, mesleki teknik ortaöğretim kurumlarının kuaförlük bölümlerinde okumakta olan öğrencilerin de mesleki becerilerini geliştirmek üzere, işletmelerde meslek eğitimlerini belli şartları taşıyan kuaförlerde yapmaları karara bağlanmıştır (MEB: 3308 18.,23).

Hizmet sektöründe giderek artan nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla, yukarıdaki kanunlar kapsamında ortaöğretim düzeyindeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında; kuaförlük eğitimi verilmektedir. Bu eğitim kurumları;

- Halk Eğitim Merkezleri,
- Kız Meslek Liseleri ve bu okullarda açılan Pratik Kız Sanat Okulları,
- Anadolu Kız Meslek Liseleri,
- Meslek Liseleri,
- Çıraklık Eğitim Merkezleri ve bu merkezlerin kapsamında bulunan Akşam Sanat Okulları,
- Ankara İlinde Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Gazi Üniversitesi işbirliğiyle yürütülen Belmek kurslarıdır.

Aynı sektöre 3308 sayılı kanun kapsamında nitelikli eleman yetiştirmeyi amaç edinen okul ve eğitim kurumlarından mezun olan öğrenciler, eğitimlerinin herhangi bir döneminde bu kanunun getirdiği denklik kapsamında yatay ve dikey geçişler yapabilmektedirler (MEB, 1992: 25).

Günümüzde kuaförlük eğitime katkıda bulunan vakıf, dernek ve mesleki kuruluşlar da bulunmaktadır. Bunlara kısa tarihleriyle göz atılacak olursa şöyle özetlenebilir:

1950’li yıllara kadar kuaförlük mesleğiyle ilgili herhangi bir birlik kurulmamışken “1950 yılında ilk kez İstanbul’da İstanbul Kadın Saç Tuvaleti Sanatkârları Cemiyeti” (Erkan, Güngör,1992:7), Ankara’da ise Bayan ve Erkek Berberleri Cemiyeti kurulmuştur. Daha sonra bu cemiyetler “Berberler ve Kuaförler Derneği” adını almış, 1964 yılında 507 sayılı kanunun çıkarılmasıyla berberler ve kuaförler derneği olarak ayrılmışlardır.

Ankara Kuaförler, Güzellik Uzmanları Ve Manikürcüler İşletmecileri Esnaf

Odası Başkanı Bekir Yiğittürk' ten alınan bilgilere göre;

Ankara Kuaförler Derneği, 507 sayılı kanuna göre derneğe üye olan kuaförlere, mesleki bilgi ve beceri eğitimi veriyor, eğitimlerini tamamlayan öğrencilerini sınava alıyordu. Sınavlar hem kalfalık hem de ustalıkta, topuz, kesim, Zeksel sarım, boyama ve permadan ayrı yapıyor, 100 puan üzerinden 50 puan geçer not sayılıyordu. 1988 yılında 3308 sayılı kanunla kapsama alınan meslek eğitimi ve sınav yapma hakkı okullara verildi. Derneğimiz, 27.01.2006'da yayınlanan sanayi ve ticaret bakanlığının 5362 sayılı kanun değişikliğiyle, Ankara Kuaförler, Güzellik Uzmanları Ve Manikürcüler İşletmecileri Esnaf Odası adını alarak odalaşmıştır.

Kuaförlük alanında faaliyet gösteren bir diğer dernek olan Ankara Profesyonel Kuaförler Derneği, çeşitli eğitim seminerleri vermektedir.

Kuaförlük mesleğindeki özlemleri yerine getirmek, toplumumuzda sanatsal, kültürel, sosyal paylaşımı sağlamak amacıyla 1986 'da faaliyete başlayan ve dokuz yıl resmileşmeden faaliyetlerini sürdüren dernek, 1995'te resmi bir statü kazanmıştır (<http://www.apkd.org.tr/alt/dernek.htm>).

Ankara ili dışında da birçok ilimizde kuaförler dernek ve odaları mevcut olup, dernek faaliyetleri dâhilinde ve okullarla işbirliği çerçevesinde eğitim faaliyetlerini yürütmektedir.

1.1.2.1 Örgün, Yaygın ve Çıraklık Eğitiminde Kuaförlük Eğitimi

03.07.2002 tarih ve 24804 sayılı resmi gazetede yayınlanan [Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği'nin](#) 33 maddesinde Meslekî ve teknik orta öğretim programları ile çıraklık ve yaygın meslekî ve teknik eğitim programlarının amaçları şunlardır:

a) Örgün Meslekî Ve Teknik Orta Öğretim Programlarında Amaçlar:

- 1- Öğrencilere orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmak,
- 2- Öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamak,
- 3- Anadolu meslekî ve teknik orta öğretim programları ile ayrıca öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek düzeyde bir yabancı dili öğrenmelerini sağlamak,

b) Çıraklık Eğitimi Programlarında Amaçlar:

- 1- Aday çırakların ilgi, istek ve yeteneklerine uygun meslek seçimi yapmalarına yardımcı olmak,
- 2- Çırakların mesleklerinde gerekli bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları kazanmalarını sağlamak ve onları kalfalığa hazırlamak,

3- Kalfalara, mesleklerinin gerektirdiği iş ve işlemleri bağımsız olarak yapabilmeleri ve bir iş yerini yönetebilmeleri için gerekli bilgi, beceri, tutum, davranışlar ile iş alışkanlıkları kazandırmak ve onları ustalığa hazırlamak,

4- Ustalara; aday çırak, çırak ve kalfalar ile öğrenci/kursiyerlerin işletmelerdeki eğitimlerini yaptırmak amacıyla iş pedagojisi kursları düzenlemek, başarılı olanlara usta öğreticilik belgesi vermek,

5- İş güvenliğine ait genel ilkeleri öğretmek, çalışma hayatına uyumu sağlayacak tutum ve davranışlar kazandırmak,

6- Çalışma disiplininin anlam ve önemini kavratmak.

c) Sertifika Programlarında Amaç:

Eğitim ve iş gücü gereksinimi doğrultusunda ilgili meslek kuruluşlarıyla birlikte meslek standartlarına uygun olarak belirli bir meslek için kazandırılması gerekli yeterlikleri vermektir.

d) Yaygın Meslekî Ve Teknik Eğitim Programlarında Amaçlar:

1- Kursiyerleri; ilgi, istek ve yeteneklerine uygun olarak girişimci, üretken, endüstri ve hizmet alanlarının gereksinimine uygun meslek elemanı olarak yetiştirmek, istihdam için gerekli bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmak, olgunlaşma

eğitimi gerektiren alanlarda; araştıran, geliştiren, değerlendiren, tasarlayan, girişimci ve yaratıcı bireyler yetiştirmek,

2- Bir meslek sahibi olup mesleğinde ilerlemek isteyenler ile meslek değiştirmek isteyenlere ilgi, istek ve yeteneklerine uygun meslek edindirmek,

3- Kursiyerlerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yaşamları için gereksinim duydukları yeterlikleri kazanmalarına uygun eğitimleri sağlamak olarak belirlenmiştir (R.G., 24804; 2002).

Bu genel amaçlardan hareketle programların uygulama yöntem ve prosedürlerine bakılacak olursa şöyle özetlenebilir:

Meslek lisesi ve ıraklık eğitimi programları; kalfalık düzeyinde mesleki beceri kazandırırılar. Kuaförlük bölümlerinden mezun olan öğrenciler “kalfa” statüsü kazanırılar ve Meslek Lisesi Kuaförlük Bölümü Eğitim Programının amaçlar kısmında belirtildiği üzere “teknisyen” nvanı alırılar (.Y.E. Gn.Md.,1992: 83). Teknisyenlik ise, ustalıktan daha st seviyede teknik eğitim almış kişilere verilen bir nvan olup; aday çırak, çırak, kalfa, usta ve usta öğretici aşamalarının yer aldığı ıraklık eğitim sisteminin hiçbir basamağında yer almamıştır; ML mezunlarının devlet kurumlarında istihdam edilirken aldıkları kadro ünvanıdır (.Y.E. Gn.Md.,1992: 83).

Bu mezunlar, alanlarında bir iş yerinde bir yıl sigortalı olarak çalıştıktan sonra EM'nin yaptığı ustalık sınavına girmeye hak kazanırılar (.Y.E. Gn. Md.1992: 84). Çıraklık eğitim sisteminde; ustalık kalfalıktan daha st bir basamaktır.

Yine meslek liselerinin bünyesinde “Pratik Kız Sanat Okulu” kursları kapsamında Kuaförlük eğitimi verilmektedir. Çıraklık eğitimi dışında; Bakanlığın izni ile açılan kurslardan alınan belgeler çıraklık ve kalfalık döneminde görülen teorik ve pratik eğitime denklikleri açısından değerlendirilir. (<http://www.4aksam.com>).

Ayrıca, meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında uygulanan örgün eğitim programlarının herhangi bir kademesinden ayrılanlar ile yaygın eğitim programlarını tamamlayarak belge veya sertifika alanlardan, kendi alanlarında çıraklık eğitimine başlayanlar için çıraklık eğitim süresi daha önce aldığı meslekî eğitim programının içeriği ile devam edeceği çıraklık eğitimi programının içeriği değerlendirilerek Bakanlıkça belirlenir (MEB, 4702).

Kuaförlük mesleği kalfalık seviyesinde uygulanmakta olan programlar, araştırmanın konusu olan mesleki becerileri kazandırmaya yönelik alana özel genel amaçları açısından incelenerek, programlarda öngörülen kalfalık becerilerinin kapsamının ne olduğu bilgisine ulaşılabilir.

A. Mesleki Eğitim Merkezleri Kuaförlük Eğitim Programının Amaçları:

Mesleki eğitim merkezi programında; bu bölümdeki öğretim etkinliklerini başarıyla tamamlayan öğrenci;

- a. Kuaförlükle ilgili temel tanımları ve teknik terimleri kavrar,

- b. Kuaförlükle ilgili temel tanımları ve teknik bilgi ve becerileri kazanır,
- c. Alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçleri tanıyıp, teknik bakım ve iş güvenliği kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanır,
- d. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirerek bundan kazanç sağlama yollarını bilir,
- e. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurur,
- f. İş güvenliği ilkelerine ve sağlık kurallarına uymayı alışkanlık haline getirir,
- g. İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edecek ve meslek hayatını etkileyebilecek davranışları kazanır,
- h. Alanı ile ilgili saç bakımı ve yapımı, makyaj, tırnak bakımı, epilasyon ve cilt bakımı dersleri ile ilgili bilgi ve beceri kazanır,
- i. Yeniliklere açık, yaratıcı ve model geliştirebilme becerisi kazanır,
- j. Öğrendiği teknik bilgi ve becerileri ilgili işletmelerde uygulama becerisi kazanır.” biçiminde belirtilmiştir (<http://www.4aksam.com>).

Programın genel amaçlarının yanı sıra, derslerin özel amaçlarından ve pratik eğitim programının amaçlarından hareketle; bu programın kalfalık mesleki yeterlik ölçütlerine ulaştıracak olan ders amaçları gözden geçirilmelidir.

15.10.2001 tarih ve 362 sayılı MEB Talim ve terbiye Kurulu Başkanlığı yazısı'na göre MEM de meslek dersleri; Teknik Resim, İş Güvenliği, Meslek Bilgisi, Mesleki Sağlık Bilgisi ve Meslek Resmi olarak planlanmıştır.

Meslek Bilgisi dersinin genel amaçlarında bu programdan mezun olan öğrencilerin;

1-Mesleğiyle ilgili kullanılan araç gereçleri tanımlarını,

2-Araç-gereci, iş güvenliği kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanmalarını,

3-Gelişen ve değişen teknolojiye uyum sağlama becerisi kazanmalarını,

4-Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri kavramalarını,

5-İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edebilecek, meslek ahlakına uygun davranışlar kazanmalarını amaçlamaktadır (MEB, 2001: 56).

Meslek Sağlık Bilgisi dersinin genel amaçlarında bu programdan mezun olan öğrencilerin;

1-Araç-gereci, iş güvenliği ve sağlık kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanmalarını,

2- Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri kavramalarını,

3-İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edebilecek, meslek ahlakına uygun davranışlar kazanmalarını,

4-İyi bir çevreci olmalarını,

5-Temiz ve sağlıklı olmanın önemini kavramalarını amaçlamaktadır.”

(MEB, 2000: 68)

Meslek Resmi dersinin genel amaçlarında bu programdan mezun olan öğrencilerin;

1-Kuaförlük mesleğinde resmin yerini ve önemini kavramalarını,

2-Uygulamalarda kullanılan araç-gereci yerinde kullanma alışkanlığı kazanmalarını,

3-Uygulamalarda temiz ve düzenli çalışma alışkanlığı kazanmalarını,

4-Alanıyla ilgili yayınları izlemelerini,

5-Alanıyla ilgili sanatsal etkinlikleri izleme ve onlardan yararlanma alışkanlığını kazanmalarını amaçlamaktadır (MEB, 2001: 76).

B. Programın Uygulamalı Eğitim Konuları:

Hedeflere ulaşmak için yapılması gereken davranışlar olan hedef davranışları her bir öğrenciye kazandırmak için eğitim ortamında harcanan zaman, önemli değişkenlerden biridir. Yapılan bilimsel araştırmalarla, öğrencinin öğrenme-öğretme ortamında aktif ve zihinsel katılımıyla onun erişimi arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur (Carrol 1967:29, 46; Sönmez, 1999:122).

Kalfa adaylarına kazandırılması amaçlanan mesleki becerilerin incelenebilmesi, programlarda yer alan pratik eğitim konularının içerik açısından gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

A. Çıraklık ve Meslek Eğitimi

1. İş Yerini ve Kurallarını Tanıma, İş Yerinde Bulunan Usta, Kalfa ve Diğer Çalışanlar Arasında Uyumlu Çalışma
2. Temizlik, Düzen

B. Çevre

1. Hava, Toprak ve Su Kirliliğinin Önlenmesi
2. Gürültünün İnsan Sağlığına Olan Etkilerine Karşı Alınacak Önlemler

C. Hijyen

1. Hijyenin Sağlık Açısından Önemi ve Türleri

- a. Kişisel Hijyen
- b. İş Yeri Hijyeni
- c. Ürün Hijyeni

2. Temizlik Malzemelerinin Tanıtılması

D. Genel Meslekî Bilgiler

1.Kuaför Salonunun Tanıtılması

2.Kuaför Salonunun Özelliklerinin Belirtilmesi

E. Kullanılan Araç-Gereç Ve Ekipmanlar

1.Saç Yıkamada Kullanılan Araç-Gerecin Kullanılması, Bakımının ve Temizliğinin Yapılması

2.Saç Şekillendirmede Kullanılan Araç-Gerecin Kullanılması, Bakımının ve Temizliğinin Yapılması

3.Permanant Uygulamasında Kullanılan Araç-Gerecin Kullanılması, Bakımının ve Temizliğinin Yapılması

4.Saç Boyama Uygulamasında Kullanılan Araç-Gerecin Kullanılması, Bakımının ve Temizliğinin Yapılması

5.Saç Açma, Röfle Uygulamasında Araç-Gerecin Kullanılması, Bakımının ve Temizliğinin Yapılması

F. Saç Yıkama

1.Kullanılan Araç-Gereç ve Malzemelerin Tanıtılması ve Kullanılması

2.Yıkama Türlerinin Belirlenmesi

G. Saç Bakımı

1. Saç Bakımında Kullanılan Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
2. Saç Bakımı Yöntemlerinin Uygulanması

H. Saç Yıkama

1. Kullanılan Araç-Gereç ve Malzemelerin Tanıtılması ve Kullanılması
2. Yıkama Türlerinin Belirlenmesi

I. Saç Bakımı

1. Saç Bakımında Kullanılan Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
2. Saç Bakımı Yöntemlerinin Uygulanması

J. Saç Kesimi

1. Saç Kesiminde Kullanılan Araç-Gerecin Seçilmesi
2. Saç Kesim Tekniklerinin Belirlenmesi
3. Saç Kesimi Modelleri Uygulaması
4. Saç Kesiminde İşlem Basamaklarının Belirlenmesi

K. Saç Boyama

1. Saç Boyalarının Tanıtılması
2. Saç Boyamada Kullanılan Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
3. Boya Öncesi İnceleme Yapılması
4. Boyama Türleri ve Uygulanması
5. Beyaz Kapatma Yöntemlerinin Uygulanması
6. Boyama Hatları ve Düzeltme Yöntemlerinin Belirlenmesi

L. Saç Açma

1. Saç Rengini Açmada Kimyasal Maddelerin Seçilmesi
2. Doğal Renkli Saçlarda Saç Renginin Açılması

3. Boyalı Saçlarda Saç Renginin Açılması
4. Saç Açmada İşlem Basamaklarının Belirlenmesi
5. Saçlara Röfle Uygulanması
6. Saçlara Meç Uygulanması

M. Permanant

1. Permanant Yapımında Kullanılan Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
2. Perma Öncesi İnceleme Yapılması
3. Bigudi Sarma Yöntemlerinin Belirlenmesi
4. Permanantta İşlem Basamaklarının Belirlenmesi
5. İşlem Görmüş Saçlara Permanant Uygulanması

N. Defrize

1. Defrizede Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
2. Defrizede İşlem Basamaklarının Belirlenmesi

O. Takma Saçlar

1. Takma Saçların Yapılması
2. Takma Saçların Bakımının ve Temizliğinin Yapılması
3. Takma Saçların Şekillendirilmesi ve Yerleştirilmesi

P. Saç Aksesuarları

1. Saç Aksesuarlarının Seçilmesi
2. Saç Aksesuarlarının Yerleştirilmesi

R. İleri Saç Şekillendirme

1. Mizanpli Sarılması
2. Topuz Taranması

3. Örgü Yapılması
4. Gelin Başı Yapılması

S. Manikür Ve Pedikür

1. Manikür ve Pedikürde Araç-Gereç ve Hazır İlaçların Seçilmesi
2. Manikür Yapılması
3. Pedikür Yapılması
4. Protez Tırnak Takılması

Ş. Makyaj

1. Makyaj Türleri
2. Makyajda Malzeme Seçilmesi
3. Makyaj Yapılması (MEB,2001: 81).

C. Anadolu Meslek Ve Kız Meslek Lisesi Cilt Bakımı Ve Kuaförlük Alanı Programı Kuaförlük Dalı Genel Amaçları:

- 1- Kuaförlük sektöründe kullanılan araç-gereçleri, çalışan personelin kademelerini, görevlerini, sorumluluklarını ve kıyafetlerini tanıyarak kurum içerisinde hangi bölümlerle ilişkisinin olduğunu, işbirliği yapmanın önemini kavrar.
- 2- Kullanılan form ve çizelgeleri amacına uygun olarak kullanır.
- 3- Kuaförlükte kullanılan preparatları tanır, içerdiği kimyasalların sağlığa etkilerini bilir ve doğru olarak kullanır.

- 4- Sa türlerini tanıyarak uygun sa bakımını yapar.
- 5- Sa cinslerini ve özelliklerini tanıyarak, müşteri isteği doğrultusunda kalıcı ve geçici uygulamaları yapar.
- 6- Epilasyon tekniklerini bilir, müşteri isteğine ve kıl özelliğine göre epilasyon tekniklerini seçerek uygular.
- 7- Makyaj tekniklerini bilir, kullanılacağı yere uygun teknik seçerek uygular.
- 8- Yaptığı işe uygun maliyet hesaplaması yapmayı bilir.
- 9- Kullandığı araçların günlük bakım ve basit onarımlarını yapabilir.
- 10- Çalıştığı ortamın ve kendinin temizlik ve hijyenine dikkat eder.
- 11- Alanı ile ilgili bilgi kaynaklarına nasıl ulaşılacağını bilir ve arkadaşları ile paylaşır.
- 12- Ekip çalışmasının önemini kavrar, iş bölümü ve işbirliği yaparak çalışır.
- 13- Satış ilkelerini uygulayarak ürününü pazarlama becerisi kazanır.
- 14- İşi ile ilgili sorumluluk alır ve tamamlar (M.E.B; 2000:5).

D. Dalın Teorik –Uygulamalı Meslek Dersleri:

1.İşletmelerde beceri eğitimi

- 2.Cilt Bakımı
- 3.Vücut Bakımı
- 4.Masaj
- 5.Epilasyon
- 6.Makyaj
- 7.El ve Ayak Bakımı
- 8.Saç Bakımı ve Yapımı I
- 9.Saç Bakımı ve Yapımı II
10. Bilgisayarda Saç ve Makyaj Tasarımı
11. Estetik
12. Diksiyon (TTK, 1998).

METGE Projesi kapsamına hazırlanan programda, beceri eğitimi işletmelerde ya da okul bünyesindeki atölyelerde, Saç Bakımı ve Yapımı I ve II derslerinin modül içeriğine paralel olarak yapılmaktadır. Bu derslerin modülleri şöyle belirlenmiştir:

-Saç Bakımı ve Yapımı I Dersinin Modülleri:

1. Saç ve Saçlı Deri
2. Saç Yıkama
3. Saç ve Saçlı Derinin Bakımı
4. Fön
5. Mizanpli
6. Mizanpli
7. Kesim
8. Perma
9. Boya
10. Sakal ve Bıyık Şekillendirme

-Saç Bakımı ve Yapımı II Dersinin Modülleri:

1. Zeksel Sarış
2. Peruk ve Postiş
3. Topuz
4. Defrize
5. Saç Rengini Açma
6. Röfle ve Meç (MEB, 2000).

E. Pratik Kız Sanat Okulu Kurs Programının Genel Amaçları:

Yaygın eğitim programı olan Pratik Kız Sanat Okulları Saç Bakımı ve Yapımı kurs programında ise genel amaçlar:

1. Kuaförlüğün tanımını ve bugüne kadar geçirdiği evreleri kavratmak,
2. Saç bakımı ve yapımının önemini kavratmak,
3. Kuaförlükte kullanılan müstahzar ve kimyasal maddeleri tanıtmak,
4. Saç ve baş cildi temizliğinin önemini kavratmak,
5. Saç kesme tekniklerini ve becerisini kavratmak,
6. Saça biçim verme tekniklerini ve becerisini kavratmak,
7. Postiş ve perukları temizleme ve şekil verme becerisini kazandırmak,
8. Kullanılan araç- gereçlerin bakımını ve temizliğini yapmayı öğretmek,
9. Çalışırken uyacağı iş güvenliği ve sağlık kurallarını öğretmek,
10. İşletme sahibi, personel ve müşterilerle olumlu ilişkiler kurmayı öğretmek olarak tanımlanmıştır (M.E.B., 1989: 610).

F. Programın Belirlenen Pratik Eğitim Konuları:

1. Saç ve baş cildini temizlemek
2. Saç kesmek,
3. Saça şekil verme tekniklerini uygulamak,
4. Postiş ve perukları temizlemek,
5. Postiş ve peruklara şekil vermek,
6. Kullanılan araç-gereçlerin temizlik ve bakımını yapmak,
7. Çalışmaya başlamadan önce gerekli araç ve gereçleri hazırlamayı alışkanlık haline getirmek,
8. Araç ve gereçleri kullanırken iş güvenliği ve sağlık kuralları ilkelerine uymayı prensip haline getirmek,
9. Zamanı iyi değerlendirmek,
10. Elektrik enerjisini israf etmemek,
11. Saçın istenilen modele uygunluğunu kontrol etmek,
12. Çalışırken iş önlüğü giymek,
13. Müşteri ile ilişkilerinde ölçülü ve saygılı olmak, gereksiz konuşmalardan kaçınmak,
14. İşletme personeli ile uyumlu çalışmak hedeflerini gerçekleştirmek üzere planlanmıştır (M.E.B., 1989:614). Bu bilgilere ait tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ KUAFÖRLÜK EĞİTİM PROGRAMI	MESLEK LİSESİ CİLT BAKIMI VE KUAFÖRLÜK ALANI PROGRAMI	PRATİK KIZ SANAT OKULU KURS PROGRAMI
GENEL AMAÇLARI	GENEL AMAÇLARI	GENEL AMAÇLARI
1. Kuaförlükle ilgili temel tanımları ve teknik terimleri kavrar	1. Kuaförlük sektöründe kullanılan araç-gereçleri, çalışan personelin kademelerini, görevlerini, sorumluluklarını ve kıyafetlerini tanıyarak kurum içerisinde hangi bölümlerle ilişkisinin olduğunu, işbirliği yapmanın önemini kavrar	1. Kuaförlüğün tanımını ve bugüne kadar geçirdiği evreleri kavratmak
2. Kuaförlükle ilgili temel tanımları ve teknik bilgi ve becerileri kazanır	2. Kullanılan form ve çizelgeleri amacına uygun olarak kullanır	2. Saç bakımı ve yapımının önemini kavratmak
3. Alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçleri tanıyıp, teknik bakım ve iş güvenliği kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanır	3. Kuaförlükte kullanılan preparatları tanıyıp, içerdiği kimyasalların sağlığa etkilerini bilir ve doğru olarak kullanır	3. Kuaförlükte kullanılan müstahzar ve kimyasal maddeleri tanıtmak
4. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirerek bundan kazanç sağlama yollarını bilir	4. Saç türlerini tanıyarak uygun saç bakımını yapar	4. Saç ve baş cildi temizliğinin önemini kavratmak
5. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurur	5. Saç cinslerini ve özelliklerini tanıyarak, müşteri isteği doğrultusunda kalıcı ve geçici uygulamaları	5. Saç kesme tekniklerini ve becerisini kavratmak

	yapar	
6. İş güvenliği ilkelerine ve sağlık kurallarına uymayı alışkanlık haline getirir	6. Epilasyon tekniklerini bilir, müşteri isteğine ve kıl özelliğine göre epilasyon tekniklerini seçerek uygular	6. Saça biçim verme tekniklerini ve becerisini kavratmak
7. İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edecek ve meslek hayatını etkileyebilecek davranışları kazanır	7. Makyaj tekniklerini bilir, kullanılacağı yere uygun teknik seçerek uygular	7. Postiş ve perukları temizleme ve şekil verme becerisini kazandırmak
8. Alanı ile ilgili saç bakımı ve yapımı, makyaj, tırnak bakımı, epilasyon ve cilt bakımı dersleri ile ilgili bilgi ve beceri kazanır	8. Yaptığı işe uygun maliyet hesaplaması yapmayı bilir	8. Kullanılan araç-gereçlerin bakımını ve temizliğini yapmayı öğretmek
9. Yeniliklere açık, yaratıcı ve model geliştirebilme becerisi kazanır	9. Kullandığı araçların günlük bakım ve basit onarımlarını yapabilir	9. Çalışırken uyacağı iş güvenliği ve sağlık kurallarını öğretmek
10. Öğrendiği teknik bilgi ve becerileri ilgili işletmelerde uygulama becerisi kazanır	10. Çalıştığı ortamın ve kendinin temizlik ve hijyenine dikkat eder	10. İşletme sahibi, personel ve müşterilerle olumlu ilişkiler kurmayı öğretmek
	11. Alanı ile ilgili bilgi kaynaklarına nasıl ulaşılacağını bilir ve arkadaşları ile paylaşır	
	12. Ekip çalışmasının önemini kavrar, iş bölümü ve işbirliği yaparak çalışır	
	13. Satış ilkelerini uygulayarak ürününü pazarlama becerisi kazanır	
	14. İş ile ilgili sorumluluk alır ve tamamlar	

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları (Devamı)

TEORİK UYGULAMALI MESLEK DERSLERİNİN AMAÇLARI	DALIN TEORİK – UYGULAMALI MESLEK DERSLERİ	
1. Meslek bilgisi dersi	1. İşletmelerde beceri eğitimi	
1.1. Mesleğiyle ilgili kullanılan araç gereçleri tanıma	2. Cilt bakımı	
1.2. Araç-gereci, iş güvenliği kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanma	3. Vücut bakımı	
1.3. Gelişen ve değişen teknolojiye uyum sağlama becerisi kazanma	4. Masaj	
1.4. Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri kavrama	5. Epilasyon	
1.5. İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edebilecek, meslek ahlakına uygun davranışlar kazanma	6. Makyaj	
2. Meslek sağlık bilgisi dersi	7. El ve ayak bakımı	
2.1. Araç-gereci, iş güvenliği ve sağlık kurallarına uygun kullanma bilgi ve becerisi kazanma	8. Saç bakımı ve yapımı I	
2.2. Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri kavrama	9. Saç bakımı ve yapımı II	
2.3. İnsan ilişkilerine olumlu yönde etki edebilecek, meslek ahlakına uygun davranışlar kazanma	10. Bilgisayarda saç ve makyaj tasarımı	
2.4. İyi bir çevreci olma	11. Estetik	

2.5. Temiz ve sağlıklı olmanın önemini kavrama	12. Diksiyon	
3. Meslek resmi dersi		
3.1. Kuaförlük mesleğinde resmin yerini ve önemini kavrama		
3.2. Uygulamalarda kullanılan araç-gereci yerinde kullanma alışkanlığı kazanma		
3.3. Uygulamalarda temiz ve düzenli çalışma alışkanlığı kazanma		
3.4. Alanıyla ilgili yayınları izlemeleri		
3.5. Alanıyla ilgili sanatsal etkinlikleri izleme ve onlardan yararlanma alışkanlığını kazanma		
PROGRAMIN UYGULAMALI EĞİTİM KONULARI	SAÇ BAKIMI VE YAPIMI I VE II DERSLERİNİN İÇERİĞİ	PROGRAMIN BELİRLENEN PRATİK EĞİTİM KONULARI
1. Çıraklık ve meslek eğitimi	1. Saç bakımı ve yapımı 1	1. Saç ve baş cildini temizlemek
1.1. İş yerini ve kurallarını tanıma, iş yerinde bulunan usta, kalfa ve diğer çalışanlar arasında uyumlu çalışma	1.1. Saç ve saçlı deri	2. Saç kesmek
1.2. Temizlik, düzen	1.2. Saç yıkama	3. Saça şekil verme tekniklerini uygulamak
2. Çevre	1.3. Saç ve saçlı derinin bakımı	4. Postiş ve perukları temizlemek
2.1. Hava, toprak ve su kirliliğinin önlenmesi	1.4. Fön	5. Postiş ve peruklara şekil vermek
2.2. Gürültünün insan sağlığına olan etkilerine karşı alınacak önlemler	1.5. Mizanpli	6. Kullanılan araç-gereçlerin temizlik ve bakımını yapmak

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları (Devamı)

3. Hijyen	1.6. Kesim	7. Çalışmaya başlamadan önce gerekli araç ve gereçleri hazırlamayı alışkanlık haline getirmek
3.1. Hijyenin sağlığımız açısından önemi ve türleri	1.7. Perma	8. Araç ve gereçleri kullanırken iş güvenliği ve sağlık kuralları ilkelerine uymayı prensip haline getirmek
3.1.1. Kişisel hijyen	1.8. Boya	9. Zamanı iyi değerlendirmek
3.1.2. İş yeri hijyeni	1.9. Sakal ve bıyık şekillendirme	10. Elektrik enerjisini israf etmemek
3.1.3. Ürün hijyeni	2. Saç bakımı ve yapımı ıı	11. Saçın istenilen modele uygunluğunu kontrol etmek
3.2. Temizlik malzemelerinin tanıtılması	2.1. Zeksel sarış	12. Çalışırken iş önlüğü giymek
4. Genel meslekî bilgiler	2.2. Peruk ve postiş	13. Müşteri ile ilişkilerinde ölçülü ve saygılı olmak, gereksiz konuşmalardan kaçınmak
4.1. Kuaför salonunun tanıtılması	2.3. Topuz	14. İşletme personeli ile uyumlu çalışmak
4.2. Kuaför salonunun özelliklerinin belirtilmesi	2.4. Defrize	
5. Kullanılan araç-gereç ve ekipmanlar	2.5. Saç rengini açma	
5.1. Saç yıkamada kullanılan araç-gerecin kullanılması, bakımının ve temizliğinin yapılması	2.6. Röfle ve meç	
5.2. Saç şekillendirmede kullanılan araç-gerecin kullanılması, bakımının ve temizliğinin yapılması		

5.3. Permanant uygulamasında kullanılan araç-gerecin kullanılması, bakımının ve temizliğinin yapılması		
5.4. Saç boyama uygulamasında kullanılan araç-gerecin kullanılması, bakımının ve temizliğinin yapılması		
5.5. Saç açma, röfle uygulamasında araç-gerecin kullanılması, bakımının ve temizliğinin yapılması		
6. Saç yıkama		
6.1. Kullanılan araç-gereç ve malzemelerin tanıtılması ve kullanılması		
6.2. Yıkama türlerinin belirlenmesi		
7. Saç bakımı		
7.1. Saç bakımında kullanılan araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
7.2. Saç bakımı yöntemlerinin uygulanması		
8. Saç yıkama		
8.1. Kullanılan araç-gereç ve malzemelerin tanıtılması ve kullanılması		
8.2. Yıkama türlerinin belirlenmesi		
9. Saç bakımı		

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları (Devamı)

9.1. Saç bakımında kullanılan araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
9.2. Saç bakımı yöntemlerinin uygulanması		
10. Saç kesimi		
10.1. Saç kesiminde kullanılan araç-gerecin seçilmesi		
10.2. Saç kesim tekniklerinin belirlenmesi		
10.3. Saç kesimi modelleri uygulaması		
10.4. Saç kesiminde işlem basamaklarının belirlenmesi		
11. Saç boyama		
11.1. Saç boyalarının tanıtılması		
11.2. Saç boyamada kullanılan araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
11.3. Boya öncesi inceleme yapılması		
11.4. Boyama türleri ve uygulanması		
11.5. Beyaz kapatma yöntemlerinin uygulanması		
11.6. Boyama hatları ve düzeltme yöntemlerinin belirlenmesi		
12. Saç açma		
12.1. Saç rengini açmada kimyasal maddelerin seçilmesi		
12.2. Doğal renkli		

saçlarda saç renginin açılması		
12.3. Boyalı saçlarda saç renginin açılması		
12.4. Saç açmada işlem basamaklarının belirlenmesi		
12.5. Saçlara röfle uygulanması		
12.6. Saçlara meç uygulanması		
13. Permanant		
13.1. Permanant yapımında kullanılan araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
13.2. Perma öncesi inceleme yapılması		
13.3. Bigudi sarma yöntemlerinin belirlenmesi		
13.4. Permanantta işlem basamaklarının belirlenmesi		
13.5. İşlem görmüş saçlara permanant uygulanması		
14. Defrize		
14.1. Defrizede araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
14.2. Defrizede işlem basamaklarının belirlenmesi		
15. Takma saçlar		
15.1. Takma saçların yapılması		
15.2. Takma saçların bakımının ve temizliğinin yapılması		
15.3. Takma saçların şekillendirilmesi ve yerleştirilmesi		

Tablo A: Mesleki Eğitim Merkezi, Meslek Lisesi ve Pratik Kız Sanat Okulu Kuaförlük Programlarının Genel Amaçları, Teorik-Uygulamalı Meslek Dersleri ve Amaçları Ve Pratik-Uygulamalı Eğitim Konuları (Devamı)

16. Saç aksesuarları		
16.1. Saç aksesuarlarının seçilmesi		
16.2. Saç aksesuarlarının yerleştirilmesi		
17. İleri saç şekillendirme		
17.1. Mizanpli sarılması		
17.2. Topuz taranması		
17.3. Örgü yapılması		
17.4. Gelin başı yapılması		
18. Manikür ve pedikür		
18.1. Manikür ve pedikürde araç-gereç ve hazır ilaçların seçilmesi		
18.2. Manikür yapılması		
18.3. Pedikür yapılması		
18.4. Protez tırnak takılması		
19. Makyaj		
19.1. Makyaj türleri		
19.2. Makyajda malzeme seçilmesi		
19.3. Makyaj yapılması		

(M.E.B, 1989: 614; TTK, 1998:10; MEB, 2000:5-6-68 ; MEB,2001: 56-76-81)

Araştırma kapsamındaki programların genel amaçları, teorik-uygulamalı meslek dersleri ve bunların amaçları ile pratik eğitim konularının karşılaştırmalı olarak görülebilmesi bu içerik ve amaçlardan oluşturulan veri toplama aracının dayanaklarını açıklaması açısından önemlidir. Eğitim programlarında “hedefler”, bireye nihai olarak kazandırılması düşünülen davranışların ifadeleridir.Geniş anlamda hedefler, bir toplumun yetiştirdiği insanda bulunmasını öngördüğü özelliklerdir (Tekin, 1991:11,6).

Tablo A incelendiğinde, söz konusu eğitim programlarında aynı anlama gelen beceri ifadelerinin her bir programda farklı anlatıldığı ve her bir programda bir diğerinde bulunmayan ifadelere yer verildiği görülmektedir. Çalışmada, bu programlardaki tüm beceri ölçütlerinin sektör beklentilerine uygunluğu araştırıldığından tüm ölçütlere; programın genel amaçlarından ve pratik eğitim konularından ulaşılabileceği düşünülmüştür.

1.1.2.2 Standart Kurumlarınca Belirlenen Kuaförlük Kalfalık Meslek Standartları

A. İş-Kur Standardı

Kuaför, saç kesimine, renklendirilmesine, bakımına, şekillendirilmesine ve kalıcı forma sokulmasına ilişkin işlemleri, kendi başına ve belirli bir süre içerisinde yapma bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Kuaför, işletmenin genel çalışma prensipleri doğrultusunda, araç, gereç ve ekipmanları etkin bir şekilde kullanarak, işçi sağlığı, iş güvenliği ve çevre koruma düzenlemelerine ve mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak:

1. Çalışılan alanın temizliğini sağlamak
2. Müşteri talebini tespit etmek,
3. Müşteriye model hakkında önerilerde bulunmak,
4. Saç yıkamak

5. Saçı yapılacak işleme göre hazırlamak,
6. Saç kesmek,
7. Saçın alt yapısını incelemek
8. Kimyasal malzemelerin karışımını hazırlamak,
9. Saça kalıcı şekil vermek (defrize, perma),
10. Saçı renklendirmek (dekolore, boya, röfle vb.),
11. Saç bakımı yapmak,
12. Fön çekmek, mizanpli yapmak, topuz taramak vb. saç şekillendirme işlemlerini yapmak, vb. görev ve işlemleri yerine getirir (www.iskur.gov.tr : 2006).

B. Türk Standartları Enstitüsü Standardı

Bir başka standart belirleme kurumu olan Türk Standartları Enstitüsünce yapılan meslek standartları geliştirme çalışmaları sonucunda kuaförlük kalfalık tanımı ve standartları ise şunlardır:

Kalfa, en az 3 yıl süreli çıraklık dönemini başarıyla tamamlamış, kuaförlük mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarının iş hayatı boyunca kabul edilebilir seviyede olup olmadığı sınavla tespit edilmiş, kuaförlük mesleği ile ilgili iş ve işlemleri ustasının gözetiminde yapabilen ve mesleğinin gerektirdiği sınıftaki diğer temel ve meslekî özellikleri taşıyan kişidir (TSE, 2005).

Çalışmada kuaförlük mesleği kalfalık seviyesinden beklenen yeterlikler ise şöyle aktarılabılır:

1. Müşterinin kuaföre ne amaçla geldiğini bilmek,
2. Mesleğiyle ilgili temel elektrik ve mekanik bilgisine sahip olmak,
3. İş yerinde meydana gelebilecek kazalara karşı gerekli tedbirleri almak,
4. İş sağlığı ve iş güvenliği konusundaki kuralları uygulamak (TS 7248 ISO 3864) ,
5. Yangından korunma konusundaki kuralları uygulamak (TS 10223, TS 11370),
6. İlk yardım malzemelerini tanımak, fonksiyonlarını bilmek ve gerektiğinde ilk yardım malzemelerini kullanmak,
7. Saç bakımı ve yapımı uygulamalarında kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri almak,
8. Çıraklara davranışları ile her konuda iyi örnek olmak ve eğitimlerine yardım etmek,
9. Ustasını devamlı izleme yoluyla meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirmek,
10. İş yeri ortamında ve kişisel olarak her türlü hijyen koşullarını yerine getirmek,
11. Müşterileriyle ilişkileri ve karşılıklı diyaloglarında saygılı ve ölçülü olmak,
12. Kendi sağlığını ve müşteri sağlığını riske atmamak,
13. Müşterinin isteği ile kendi meslekî bilgi ve becerisini ortak noktada buluşturmak,
14. Dürüst, ölçülü ve iş ahlâkına sahip davranışlar geliştirmek,
15. Kullanılmakta olan sarf malzemelerini tanımak ve ustasına ihtiyaç duyulan malzemeleri bildirmek,
16. Mesai bitiminde iş yerinde temizlik, emniyet ve güvenlikle ilgili kontrolleri yapmak,
17. İş yerinde uygulanan iş ve disiplin anlayışını yansıtmak,
18. Her türlü uygulama öncesinde saçı doğru analiz etmek,
19. Kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapmak,

20. Saçta uygulama yapılmasının sakınca doğurabileceği herhangi bir durum varsa (para şeklinde dökülme, yara, kesik, sıyrık, saçkıran, mantar vs) müşteriye bilgilendirmek, gerekirse bir doktora yönlendirmek,
21. Kullandığı makas (TS 3306), tarak, fırça, pens vb el aletlerini sterilize etmek,
22. Sterilizasyon cihazını kullanmayı bilmek ve kullanmak,
23. Geçici saç şekillendirme tekniklerini bilmek ve yorumlamak,
24. Saç kesimini tekniğine uygun olarak yapmak,
25. Fön uygulamasını tekniğine uygun olarak yapmak,
26. Farklı saç tarama uygulamalarını tekniğine uygun olarak yapmak,
27. Mizanpli uygulamasını tekniğine uygun olarak yapmak,
28. Müşterinin yüz tipine ve fiziksel hatlarına en uygun geçici saç şekillendirme yöntemini tespit etmek ve uygulamak,
29. Kalıcı saç şekillendirme yöntemlerini bilmek ve yorumlamak,
30. Perma işlemini tekniğine uygun olarak yapmak,
31. Defrize işlemini tekniğine uygun olarak yapmak,
32. Saç renklendirme uygulamalarını bilmek ve yorumlamak,
33. Saç boyamayı tekniğine uygun olarak yapmak,
34. Röfle uygulamasını tekniğine uygun olarak yapmak,
35. Meç uygulamasını tekniğine uygun olarak yapmak,
36. Balyaj uygulamasını tekniğine uygun olarak yapmak,
37. Müşteri memnuniyetini her zaman ön planda tutmaktır (TSE, 2005).

1.1.3 Programların Mesleki Yeterlik Ölçütleri ve Sınıflandırma

Avrupa birliğince hazırlanıp, 32 ülke tarafından prensipte kabul edilen Avrupa yerlilikler çerçevesinde tanımlanan yetkinlik içeriğinde mesleki beceri ile ilgili temel yetkinlikler şöyle belirtilmiştir:

1-İşlevsel yetkinlik: bir kimsenin belirli bir iş, öğrenme veya sosyal faaliyet alanında çalışırken yapabilmesi gereken şeyler,

2- Bir kişinin belli bir ortamda kendisini nasıl idare edeceğini içeren kişisel yetkinlik (Borat, 2006: 23)temel olarak kabul edilmiş, mesleki yeterlikler ise;

A- Bilgi,

B- Beceriler,

C- Kişisel ve mesleki yetkinlik:

1- Özerklik ve sorumluluk

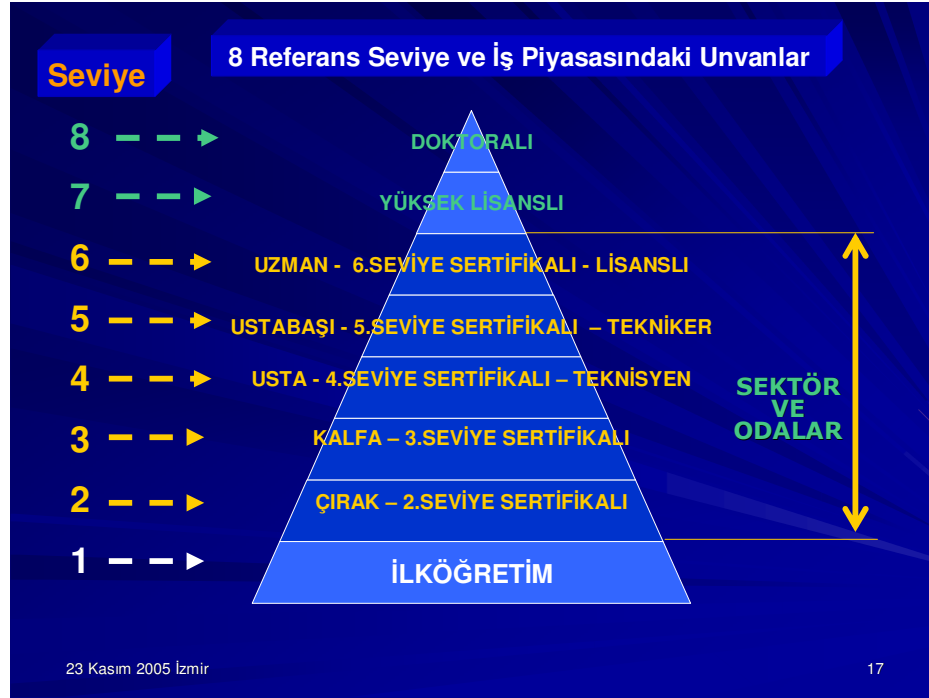
2- Öğrenme yetkinliği

3- İletişim ve sosyal yetkinlik,

4- Profesyonel ve meslekî yetkinlikler olarak kategorize edilmiştir.

Bunların meslekte ilerlemeye yansıması sekiz basamak olarak belirlenmiştir.

Şekil 1: A.Y.Ç.' ne Göre 8 Referans Seviye ve İş Piyasasındaki Ünvanlar

(<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>)

İncelenen programların ve standartların kalfalık mesleki yeterlik kazandırmaya yönelik beceri hedefleri, A.Y.Ç.'nde belirlenen başlıklar ve programlardaki kategoriler göz önüne alınarak belli başlıklar altında toplanacak olursa bunlar:

- A. Kuaförlük işlemleri,
- B. İş Alışkanlıkları
- C. İletişim becerileri
- D. Mesleki ve Kişisel Gelişim olarak sıralanabilir.

MEM, KML ve AKML, PKSO programlarıyla TSE ve İŞ-KUR standartlarında hedeflenen mesleki beceri yeterlilikleri, belirlenen kategori başlıkları altında şöyle toplanabilir:

A- Kuaförlük İşlemleri

1. Müşteri kaydı tutmak;
2. Müşteriye rahat bir ortam hazırlamak
3. Müşteri talebini tespit etmek;
4. Müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi vermek;
5. Kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapmak;
6. Her türlü uygulama öncesinde saçı analiz etmek;
7. Kullandığı makas, tarak, fırça, pens vb el aletlerini sterilize etmek;
8. Alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçlerin teknik bakımlarını yapmak;
9. İhtiyaç duyulan sarf malzemelerini bildirmek;
10. Yıkama türünü belirleyerek saç yıkamak;
11. Tüm saç bakım yöntemlerini uygulamak;
12. Tüm modellerde saç kesmek;
13. Doğal saçı boyamak;
14. İşlem görmüş saçı boyamak;
15. Beyazları kapatmak;
16. Doğal saçı açmak;
17. İşlem görmüş saçı açmak;
18. Röfle yapmak;
19. Meç yapmak;
20. Doğal saçı perma yapmak;
21. İşlem görmüş saçı perma yapmak
22. Doğal saçı defrize yapmak;
23. İşlem görmüş saçı defrize yapmak,
24. Mizanpli yapmak;
25. Papiyotlama yapmak;
26. Örgü yapmak;
27. Topuz yapmak;
28. Gelin başı yapmak;

29. Sa aksesuarlarını seçmek ve yerleştirmek;
30. Takma sa yapmak;
31. Takma saçların bakımını yapmak;
32. Takma saçları şekillendirmek ve yerleştirmek;
33. Özgün bir model geliştirmek;
34. Cilt bakımı yapmak;
35. Epilasyon yapmak;
36. Makyaj yapmak;
37. Tırnak bakımı yapmak;
38. Protez tırnak takmak;

B- İş Alışkanlıkları

39. Sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanmak;
40. Sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulamak;
41. Alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanmak;
42. Kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri almak;
43. Yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli tedbirleri almak;
44. İlk yardım malzemelerini gerektiğinde tekniğine uygun olarak kullanmak.

C- İletişim Becerileri

45. Türkçeyi doğru olarak konuşmak ve başkaları ile rahat iletişim kurmak;
46. Okuduğunu anlamak, anladığını ve düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak, açık ve anlaşılır biçimde ifade etmek;
47. Kendisini iş ortamına tanıtmak;

D- Mesleki Ve Kişisel Gelişim

48. Müşteriye model hakkında önerilerde bulunmak;
49. Ustasını devamlı izleme yoluyla meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirmek;
50. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirmek;
51. İş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlamak;
52. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlamak;
53. Alanıyla ilgili yayınları takip etmek;
54. Alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etmek;
55. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurmak;
56. Mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etmek.

1.2 Problem Cümlesi:

Kuaförlük eğitim programlarında öngörülen kalfalık formasyonu sektörün beklentilerine uygun mudur?

1.3 Alt problemler

Kuaförlük eğitim programlarındaki kalfalık beceri ölçütleri Usta Öğretici kuaförler tarafından;

- 1- Kalfalık seviyesinde görülmekte midir?
- 2- Önemli görülmekte midir?
- 3- Gerekli görülmekte midir?
- 4- İş yerinde sıklıkla yapılıyor görülmekte midir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Kuaförlük eğitim programlarında kalfalık düzeyi için öngörülen mesleki formasyonun, sektörün kalfadan beklentilerini karşılayıp karşılamadığını ortaya çıkarmaktır.

1.5 Araştırmanın Önemi

1. Kuaförlük meslek standardını belirleme, sektör bilgi analizleri, 3308 sayılı kanunun kalfalık meslek standardıyla kuaförlerin tercih ettikleri veya olmasını istedikleri meslek standartları arasındaki karşılaştırmalı araştırmalarda kullanılabilecek veriler ortaya çıkabilir.

2. Planlı bir öğretim programının yakın sayılabilecek bir tarihte uygulanmasına başlanan kuaförlük eğitiminde, ders programları ile iş piyasası beklentilerinin uygunluğunu araştırmak amacıyla yapılan bu çalışma, istihdama yönelik beceri eğitimini geliştirmeyi amaçlayan çalışmalara kaynak olabilir.

3. Kuaförlük eğitiminde kalfalık düzeyindeki programların; mesleki beceri kazandırma amaçlı hedeflerinin, sektörün aktif katılımıyla belirlenen standartlara uygun olarak geliştirilmesi için çözüm önerilerinde bulunabilir.

1.6 Sayıtlar

1- Evrenin belirlenmesinde öngörülen “en az 3 yıl stajyer öğrenci çalıştırmak” şartı, örgün ve yaygın eğitim programlarındaki kalfalık eğitiminin ortalama süresidir. Bu süre içerisinde usta öğreticilerin de belirli bir gözlem ve fikir olgunluğuna erişebileceği ve bu öğrenciler hakkında isabetli yorum yapabilecekleri varsayılmıştır.

2- Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin, sorulara yansız ve samimi olarak cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.7 Araştırmanın Kapsamı Ve Sınırlılıkları

Araştırma;

1- Örgün eğitim programlarından Anadolu Kız Meslek Liseleri, Anadolu Kuaförlük Meslek Liseleri ve Anadolu Meslek Liselerinde uygulanan METGE kapsamındaki kuaförlük bölümü modüler eğitim programlarıyla,

2- Yaygın eğitim programı olarak Pratik Kız Sanat Okulu ve Mesleki Eğitim Merkezi programlarıyla,

3- Bu programlarda yer alan mesleki formasyonla,

4- Görüşleri alınmak üzere Ankara ilinde bulunan ve en az 3 yıl 3308 sayılı kanuna göre stajyer öğrenci çalıştıran usta öğretici kuaförlerle sınırlandırılmıştır.

1.8 İlgili Yayın Ve Araştırmalar

Bu araştırmanın problemi olan Kuaförlük eğitim programlarındaki kalfalık beceri standartları sektörün beklentilerine uygunluğu konusu ile ilgili araştırmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle araştırma konusu ile ilgili olan, ancak araştırma problemini açıklamaya ve yorumlamaya yardımcı olacağı düşünülen araştırmalar ile konuya ilişkin çalışmalara bu bölümde yer verilmiştir.

Karahüseyin tarafından 2003 yılında yapılan araştırmada, Kız meslek ve meslek Liseleri Cilt Bakımı ve kuaförlük bölümü öğretim programları, METGE projesi kapsamında getirilen değişikliklerin belirlenmesi amacıyla değerlendirilmiştir.

Değerlendirme sonucunda; Kuaförlük ve Cilt bakımı alanlarında uygulanmakta olan programın, mevcut öğretmen sayısının yetersizliği, hedef ve davranışların tutarsızlığı, eğitim durumlarının yeterince açık olmayışı ve değerlendirme ölçütlerinin belirsizliği nedenleriyle bireyin ve sektörün ihtiyaçlarına cevap veremediği sonucuna ulaşılmış ve çözüm yolları sunulmuştur (Karahüseyin, 2003).

Bozkurt tarafından yine 2003 yılında yapılan araştırmada ise Kuaförlük mesleğine eleman yetiştiren örgün ve yaygın eğitim programlarına devam eden öğrencilerin mesleğin gerektirdiği niteliklere sahip olma derecesi açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Araştırma sonucunda yaygın eğitim öğrencilerinin, mesleğin gerektirdiği beceri, insan ilişkileri ve sorumluluk nitelikleri açısından örgün eğitim öğrencilerine oranla daha başarılı oldukları tespit edilmiş ve bu farkın giderilmesi için çözüm önerilerinde bulunulmuştur (Bozkurt, 2003).

Atak tarafından 2005 yılında yapılan Türkiye’de Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Veren Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarının Programlarındaki Alan Derslerinin Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi konulu araştırmada; Halk Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri, Meslek Liseleri, Açık Öğretim Lisesi ve Belediye Teknik Eğitim Kurslarının meslek derslerinin içerik ve süreleri karşılaştırılmış; ortak ve farklı yönleri bulunmuştur.

Araştırma sonucunda meslek derslerinin ortak yönleri; saç yıkama, fön, saç şekil verme teknikleri, kesim, perma, saç boyaları, saç boyama, saç rengini açma ile cilt bakımı, makyaj, manikür-pedikür, masaj ve epilasyon derslerinin genel tanımları, önem, özellik ve amaçları, manüplasyonları, kullanılan araç gereç ve cihazlar olarak bulunmuştur.

Farklı yönleri ise; saç ve saçlı deri hastalıkları ve bakımı, yüz ve vücut şekillerine göre model belirleme, mizanpli, renk bilgisi, sakal ve bıyık şekillendirme, zeksel sarış, topuz,saç aksesuarları, röfle, meç ve kozmetikler ile, cilt bakımı, tırnak bakımı, makyaj, masaj, epilasyon ve depilasyon uygulamaları, araç-gereç ve kozmetik kullanımları, bronzlaştırma ve sıkılaştırma olarak bulunmuştur.

Süre açısından yapılan karşılaştırma sonucunda ise; yüz ve vücut masajı AÖL ve METGE programlarında ortak bulunmuş, epilasyon dersi de AÖL ve HEM programlarında yakın bulunmuştur.

Saç bakımı ve yapımı uygulaması, işletmelerde beceri eğitimi cilt bakımı, sahne ve objektif makyajı, makyaj, yüz ve vücut masajı, epilasyon, manikür- pedikür ve vücut bakımı derslerinin süreleri bütün programlarda farklı bulunmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre; alandaki diğer derslerin programlarının ve mezunların sektördeki başarılarının incelenmesi, ülke çapında standardizasyona yönelik çalışmaların yapılması önerilmiştir (Atak, 2005).

Şimşek tarafından 2003 yılında yapılan Meslek Lisesi Kuaförlük Cilt Bakımı ve Güzellik Bölümü Öğrencilerinin Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar konulu araştırmada, öğrencilerin beceri eğitiminde iletişim, mevzuat, program ve içerik ile kurumsal uygulamalara ilişkin sorunlar araştırılmıştır.

Anket sonuçlarına göre; okul- işletme işbirliğinin beklenen düzeyin altında olduğu ve işletmenin eğitimi programlama, planlama ve yürütmeye yeterince katılmadığı, beceri eğitiminin usta öğreticilerce değil kalfa ve ustalarca verildiği bulgularına ulaşılmıştır.

Bu bulgular doğrultusunda;

-Mesleki Eğitim Kanununda öğrenci hakları ve okul inisiyatifinin artırılması, İşletmelerin mesleki eğitime aktif katılımının teşvik edilmesi, koordinatör sayı, kaynak ve yetkilerinin artırılması, yaz uygulamasının öğrenci başarısına göre seçmeli hale getirilmesi;

-İşletmelerde eğitim programının okul ve işletme tarafından birlikte hazırlanması, uygulanması, gerektiğinde değişen şartlara göre değiştirilmesi ve işletmelerin hizmet alanına uygun olarak seçilmesi;

-Meslek Liselerinin bölüm atölye donanımlarının iyileştirilmesi ve il mesleki Eğitim Kurullarının işlevselleştirilmesi önerilmiştir (Şimşek, 2003).

Tuncer tarafından 2003 yılında yapılan mesleki ve Teknik Eğitimde Meslek Standartları Ve Avrupa Birliğine Uyum Sürecindeki Yeri Ve Önemi (Motor Yenileştirmeci meslek Alanı Örneği) konulu araştırmada meslek standardı oluşturmanın önemi ve gereği, adı geçen alan açısından incelenmiştir.

Araştırma sonucunda meslek standartlarının belirlenmesinde kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra belirli şartları sağlamış özel kuruluşlar ve sektörlerin de aktif rol alması gerektiği, Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanmakta olan meslek standartları ile ülkemizde uygulanması düşünülen meslek standartlarının karşılaştırmaya dayalı olarak incelenmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur (Tuncer, 2003).

II. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama modellerinden “tekil tarama modeli” uygulanarak yapılacaktır (Karasar, 1999: 77–79). Bu modelde “Kuaförlük eğitim programlarında öngörülen kalfalık formasyonu nelerden oluşmaktadır?” ve “Kuaförlük eğitim programlarındaki kalfalık formasyonu sektörün beklentileriyle aynı mıdır?”sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır.

Araştırma iki aşamada düzenlenmiştir.Araştırmanın birinci aşamasında; Meslek Liseleri, Mesleki Eğitim Merkezleri Ve Pratik Kız Sanat Okullarında uygulanmakta olan kuaförlük eğitimi programlarında kalfalık düzeyinde belirlenen genel amaçlarda öngörülen mesleki beceriler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesiyle, programlarda hedeflenen kalfalık formasyonu ölçütlerine ulaşılmıştır. İş piyasasına yönelik analizlerden ve standart kurumlarınca geliştirilen meslek standartlarından yararlanılarak, ulaşılan ölçütlerin sınıflandırması yapılmıştır.

Programlarda öngörülen mesleki becerilerin, sektör temsilcisi usta öğretici kuaförler tarafından kalfalık düzeyinde görülüp görülmediğinin değerlendirilmesi amacıyla düzey belirleme sorusu sorulmuştur.

MEGEP çalışmaları kapsamında hazırlanan “Meslek standartları ve beceri ihtiyaç analizlerinden hareketle, işlerinde her gün ne ile uğraştıkları ve sektörün talebinin hangi becerileri gerektirdiği; söz konusu mesleki becerinin iş yerinde yapılma sıklığı ve gereklilik sorusuyla; iyi bir kalfanın hangi becerilere sahip olmaları gerektiği, mesleki becerinin önem derecesini irdeleyen soruyla anlaşılmaya çalışılmıştır (<http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/mesleks.htm>).

İkinci aşamada ise; “Kuaförlük eğitim programlarında kalfalık düzeyi için öngörülen mesleki formasyon işverenler tarafından kalfadan beklenenle aynı mıdır?” sorusunun cevabı aranmıştır.

Yazılı anket yönteminin uygulandığı bu bölümde Kuaförlük eğitim programlarında öngörülen kalfalık beceri ölçütlerinin düzeyi, gerekliliği, önemi ve işyerinde yapılma sıklığı hakkında, usta öğretici kuaförlerin görüşleri ortaya konulmuştur. Usta öğretici kuaförlerin ankete verdikleri cevapların incelenmesi sonucunda; kuaförlük mesleğinin kalfalık düzeyindeki eğitim programlarının, mesleki formasyon kazandırmaları bakımından; sektörün beklentileri doğrultusunda kuvvetli ve zayıf yönleri belirlenmiştir. Bu amaçla yapılacak program geliştirme çalışmalarında, programların gelişen ve değişen şartlara uyumunun hangi noktalarda sağlanması gerektiği hakkındaki veriler, bu çalışmada sunulmuştur.

2.2 Evren

Araştırmanın evreni; Ankara’da bulunan ve 3308 sayılı kanuna göre stajyer öğrenci çalıştıran (Ankara Kuaförler,Güzellik Uzmanları ve Manikürcüler Esnaf Odası’ndan alınan bilgilere göre) toplam sayıları 1620 olan Usta Öğretici kuaförlerdir.

2.3 Örneklem

Görüşleri alınmak üzere Ankara’ da bulunan ve en az 3 yıl 3308 sayılı kanuna göre stajyer öğrenci çalıştıran 1620 Usta Öğretici kuaför içerisinde; yansız diziden eşit aralıklarla seçme (Karasar,1999: 129) yöntemiyle 100 usta öğretici kuaförden den oluşan bir örneklem seçilmiştir.

Bu örneklemi belirlemek için; Ankara Kuaförler ve Güzellik Uzmanları Derneğinden alınan Ankara ilinde bulunan kuaförlerin tam listesinden yararlanılmıştır.

2.4 Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Likert tipi anket hazırlanmıştır. Bunun için:

- 1) Anket sorularının hazırlanmasında ön hazırlık amacıyla bazı yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır.
- 2) Araştırma kapsamındaki eğitim programlarının incelenmesi sonucunda bir ön anket oluşturulmuştur.
- 3) Anket formu, tez danışmanı ve Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünden ilgili öğretim üyelerinin* görüşleri alınarak geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması yoluna gidilmiştir.
- 4) Anket, uygulamaya geçmeden önce 15 alan öğretmeni ve 20 işverene uygulanmıştır.
- 5) Uygulama sonucunda alınan geri bildirim doğrultusunda sorularda ifade değişiklikleri yapılarak daha anlaşılır bir hale getirilmiştir.
- 6) Ankette kuaförlük işlemleri, iş alışkanlıkları, iletişim becerileri ile mesleki ve kişisel gelişim yeterlik ölçütlerinin işverenlerce düzeyini, önemini, gereğini ve yapılma sıklığını belirlemeye yönelik sorular yer almıştır. Her soru için 3 seçenek hazırlanmış, her seçenek için soru cümlesiyle örtüşen ifadeler kullanılmıştır.
- 7) Uzman görüşlerine tekrar başvurularak ankete son şekli verilmiştir.

* DUMAN, Tayyip; Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi.

ÇELEBİ, Celalettin R.; Gazi Üniversitesi Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi.

- 8) Görüşleri alınmak üzere Ankara’da bulunan ve en az 3 yıl 3308 sayılı kanuna göre stajyer öğrenci çalıştıran kuaförlere; Ankara Kuaförler Odası kayıtlarından ulaşılmış, bu kayıtlar içerisinde yansız diziden eşit aralıklarla seçme yöntemiyle 100 kişilik bir örneklem seçilmiş, hazırlanıp örneklem sayısına göre çoğaltılan anketler, araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır.
- 9) Uygulamalarda anketin amacı işverenlere açıklanarak sonuçların hiçbir kişi ve kuruma verilmeyeceği belirtilmiş ve çekinilmeden doldurulması istenmiştir.
- 10) Anketin sonuna, işverenlerin eklemek istedikleri bir mesleki beceri varsa yazabilmeleri için ayrıca bir kısım eklenmiştir.

2.5 Verilerin İşlenmesi

Çalışmada verilerin sıklık tabloları SPSS 10,0 paket programında oluşturulmuş, grafikleri ise Microsoft Office Excel programında düzenlenmiştir.

Sıklık tablolarının oluşturulmasında 3 aşamada gerçekleştirilmiştir:

1. İlk olarak her bir soruya ilişkin “işlem düzeyi” sıklıkları tüm veriler baz alınarak oluşturulmuştur.
2. İkinci olarak her bir işlem düzeyi kalfalık düzeyinde bulunan işlemlerin, sektördeki moda, teknolojik gelişmeler ve müşteri tercihi gibi değişkenlerden etkilenmeleri ve bu gibi durumlarda “gereksiz” ve “önemsiz” bulunabilmeleri dolayısıyla “işlem gerekliliği” ve “işlem önemi” sıklıkları çıkartılmıştır.

3. Son olarak ise tüm işletmelerde “işlemin yapılma sıklığı” bütün veri kümesi göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Grafiklerin oluşturulması aşamasında ise; her bir işleme ilişkin sıklık (n) ve yüzde oranını (%) belirten tablolar çıkarılmıştır.

III BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Kuaförlük işlemleri, iş alışkanlıkları, iletişim becerileri ile mesleki ve kişisel gelişim yeterlik ölçütlerinin işverenlerce düzeyini, önemini, gereğini ve yapılma sıklığını belirlemeye yönelik soruların yer aldığı anket formu hazırlanmıştır. Ankette yer alan sorulara verilen cevapların sıklık ve frekansları, her bir beceri ifadesi için tablolar ve pasta grafikleri halinde verilmiş ve açıklanmıştır. Anketten elde edilen bulguları yorumlamak ve desteklemek amacıyla daha önceden yapılmış araştırma ve konuyla ilgili eserlerden de yararlanılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma sonucunda elde edilen bulgular; kalfalık beceri ölçütleri doğrultusunda, ankette yer alan sorulara verilen cevapların sıklık ve yüzde dağılımları olarak Tablo 1–56 da; tüm sorulara verilen cevapların yüzde dağılımları ise tablo 57’de verilmiştir.

3.1 Bulguların Değerlendirme Ölçütleri

Anket sonuçlarına göre bulunan yüzde oranlarının değerlendirme ölçütleri aşağıdaki gibidir.

% 50 ve üzerinde oranlarda kalfalık düzeyinde, çok önemli ve orta derecede önemli, çok gerekli ve orta derecede gerekli ve çok sık ve orta sıklıkta yapılıyor bulunan beceri ölçütleri; sektör beklentilerine uygun şekilde değerlendirilmiştir.

%49- % 25 oranlarında kalfalık düzeyinde, çok önemli ve orta derecede önemli, çok gerekli ve orta derecede gerekli ve çok sık ve orta sıklıkta yapılıyor bulunan beceri ölçütleri; sektör beklentilerine kısmen uygun şekilde değerlendirilmiştir.

% 25'ten düşük oranlarda çok önemli ve orta derecede önemli, çok gerekli ve orta derecede gerekli ve çok sık ve orta sıklıkta yapılıyor bulunan beceri ölçütleri; sektör beklentilerine uygun değil şekilde değerlendirilmiştir.

Kalfalık düzeyinde bulunmayan, önemsiz, gereksiz ve hiç yapılmıyor olarak bulunan beceri ölçütleri; yine sektör beklentilerine uygun değil şekilde değerlendirilmiştir.

3.2 Bulgular ve Yorumlar

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular her bir işlem için oluşturulan gereklilik, önem, düzey ve iş yerinde yapılma yüzde ve sıklıklarını gösteren tablolarda sunulmuştur. Bu bulgulara ait yorumlar her tablonun altında verilmiştir.

Tablo 1: Müşteri Kaydı Tutmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MÜŞTERİ KAYDI TUTMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	3	3,2
Kalfalık Düzeyindedir	34	36,2
Ustalık Düzeyindedir	57	60,6
Kayıp veri Toplam	6 94	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	26	76,5
Orta Derecede Gereklidir	8	23,5
Gereksizdir	-	-
Kayıp veri Toplam	66 34	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	23	69,7
Orta Derecede Önemlidir	10	30,3
Önemsizdir	-	-
Kayıp veri Toplam	67 33	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	41	41,8
Orta Sıklıkta Yapılır	38	38,8
Hiç Yapılmaz	19	19,4
Kayıp veri Toplam	2 98	100,0

Kuaförlük eğitim programlarında öngörülen kalfalık formasyonu işverenler tarafından kalfalık seviyesinde görülmekte midir?

Araştırma konusunun anahtar sorusu olan düzey belirleme sorusuna genellikle “kalfa düzeyindedir” den başka bir yanıt verilmişse bu bulgu, işlemin iş piyasasında kalfalık düzeyinden beklenmediği; bu işi kalfanın değil usta ya da çırağın yaptığı anlamına gelmektedir.

Tablo 1’e göre, ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %3,2’si “müşteri kaydı tutma” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %36,2’si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %60,6’sı ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, bu işlemin müşteri bilgilerinin doğru takibi ve mahremiyetinin korunması açısından usta tarafından yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Kayıt tutma işlemi belli bir düzende hazırlanan kartekslerle yapılan bir işlemdir. İşlemin amaçları arasında müşteriyle kolay iletişimi sağlamak, randevuları düzenlemek, müşterinin saç ve cilt yapısını, yapılan işlemleri, kullanılan malzeme ve teknikleri daha sonra yapılacak işlemlere kılavuz olarak kullanmak amacıyla kayıt altına almak sayılabilir. Bu işlemleri hatasız yapabilmek için temel düzeyde okur-yazarlık yeterli olmakla birlikte; meslek ahlakı kapsamına giren müşteri bilgilerinin korunması ve amacına uygun olarak kullanılması alışkanlıklarının da kazanılmış olması gerektiği görülmektedir.

İşlemin günümüz teknolojilerinden yararlanarak bilgisayarda paket programlarla da yapılmakta fakat birçok iş yerine ekonomik nedenler ve bilgi eksikliğinden dolayı bu yola başvurulmamaktadır.

Ankete katılan ve “müşteri kaydı tutma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %76,5’i işlemin çok gerekli olduğunu, %23,5’i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Müşteriye kolay ulaşabilmek, promosyonları bildirmek, randevu takip etmek ve özel günlerini kutlamak amacıyla her kuaförde küçük de olsa bir adres defteri oluşturulma gereği duyulmaktadır. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve müşteri kaydı tutma işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %69,7’si işlemin çok önemli olduğunu, %30,3’ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. Bu işlemin müşteri çekmekte ve müşteriyi uzun süreli olarak kazanmakta çok önemli olduğu, görüşü alınan her kuaför tarafından tasdik edilmiştir. Ayrıca kaydı tutulmuş bir müşteri ile kurulan iletişim, çalışanın değişmesi halinde de aynı verilerle yapılabilmekte, bu da müşteriye kendini o işletmede önemli ve değerli hissettirmektedir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Tablo 1’e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %41,8’i işletmelerinde “müşteri kaydı tutma” işleminin çok sık yapıldığını, %38,8’i orta sıklıkta yapıldığını ve %19,4’ü hiç yapılmadığını belirtmiştir.

İşlem, görüşlerine başvuru alan usta öğretici kuaförler tarafından büyük oranda çok sık yapılıyor görülmeyle birlikte, % 20 ye yakın bir oranda hiç yapılmadığı görüşleri; işletmelerde “kayıt tutma” alışkanlığının henüz yerleşmemiş olduğu görüşüyle birlikte ifade edilmiştir. Sebep olarak ayrıca piyasa koşulları nedeniyle çok

sık işletme değiştiren kalfaların müşteri bilgilerini diğer işletmelere taşıyabileceği endişesinden de bahsedilmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem; işyerinde çok sık yapılan, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; müşteriye ait bilgilerin korunamayacağı endişesiyle kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 2: Müşteriye Rahat Bir Ortam Hazırlamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MÜŞTERİYE RAHAT BİR ORTAM SAĞLAMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	12	12,9
Kalfalık Düzeyindedir	38	40,8
Ustalık Düzeyindedir	43	46,2
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	38	100,0
Orta Derecede Gereklidir	-	-
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	62 38	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	38	100,0
Orta Derecede Önemlidir	-	-
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	62 38	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	75	82,4
Orta Sıklıkta Yapılır	14	15,4
Hiç Yapılmaz	2	2,2
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0

Tablo 2'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %12,9'u "müşteriye rahat bir ortam sağlama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %40,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %46,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, bu işlemin iyi bir organizasyon becerisi gerektirdiği, bu becerininse ancak işletme tecrübesi ile kazanılabileceğini; bu sebeple usta tarafından yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

İşyerinde müşterinin rahat edebileceği ortam koşulları; işletmelerde meslek eğitimi ve ders içeriklerine göre; işyeri dizaynı ve hijyeni, salon havalandırması, etkili iletişim ve güven sağlama ve ikramlar ve müşteri takibi olarak ele alınabilir. Üst düzey işletme pratiği, iş deneyimi, iletişim ve hijyen bilgisi ve yorumlama becerisi gerektiren bu şartları sağlamak; A.Y.Ç.'nde "belirli bir çalışma veya işte sınırlı pratik deneyim sahibi olmak" olarak tanımlanan kalfalık seviyesinin üstünde deneyim gerektirmektedir (<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>).

Ankete katılan ve "müşteriye rahat bir ortam sağlama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %100'ü işlemin çok önemli olduğunu belirtmiştir. İşlem işyerinin müşteri potansiyelini önemli ölçüde etkileyebilen bir özellik taşıması nedeniyle, kuaförlük sektöründe çok önemsenmektedir. İşlemin orta derecede önemli ya da önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %82,4'ü işletmelerinde "müşteriye rahat bir ortam sağlama" işleminin çok sık yapıldığını, %15,4'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %2,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir. % 100 oranında önemli görülen

bu işlemin düşük bir oranda da olsa hiç yapılmadığının belirtilmesi, eğitim programlarında geçtiği şekle bağlı kalınarak yazılan “müşteriye rahat bir ortam sağlama” ifadesinden, ankete tüm katılanların aynı şeyleri anlamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Anket sonuçlarına göre işlem; işyerinde çok sık yapılan, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; uzun yıllar işletme ve organizasyon tecrübesi gerektirdiği düşünüldüğünden kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 3: Müşteri Talebini Tespit Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MÜŞTERİ TALEBİNİ TESPİT ETMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	8	8,9
Kalfalık Düzeyindedir	27	30,0
Ustalık Düzeyindedir	55	61,1
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	24	88,9
Orta Derecede Gereklidir	3	11,1
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	73 27	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	25	92,6
Orta Derecede Önemlidir	2	7,4
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	73 27	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	67	75,3
Orta Sıklıkta Yapılır	19	21,3
Hiç Yapılmaz	3	3,4
Kayıp Veri Toplam	11 89	100,0

Tablo 3'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin % 8,9'u "müşteri talebini tespit etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %30'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %61,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler, işlemin amacına ulaşabilmesi için talebi tespit eden kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler hakkında yorum yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Müşteri talebini tespit etme işlemi, öncelikle iyi bir iletişim becerisi ve alana özgü tüm iş ve işlemler hakkında temel bilgi sahibi olmayı gerektirmektedir. İşlemin "tespit etmek" olduğu göz önüne alındığında "genel bilgileri ve alana özel temel teorik bilgileri tanıyan" kalfalık seviyesinde bu işlemin yapılmasını beklemek, düzeye uygun görünmemektedir (<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>).

Ankete katılan ve "müşteri talebini tespit etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %88,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %11,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Uzun yıllar iş deneyimine sahip olan kuaförler, müşterinin talebinden çok, ona neyin yakışacağı konusundaki kendi fikirlerine göre hareket etmekte ve bunu doğru bulmaktadırlar. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve "müşteri talebini tespit etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %92,6'sı işlemin çok önemli olduğunu, %7,4'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. Müşteri talebinin doğru tespit edilememesi durumunda, doğabilecek en kötü sonuç müşteri memnuniyetsizliği veya

müşteri kaybı değildir. Perma, dekolore, defrize gibi ağır kimyasal işlemler öncesinde talep doğru tespiti edilemezse, müşteri sağlığını ciddi biçimde tehdit eden sonuçlar da ortaya çıkabilir. Bu nedenlerle işlem sektöründe büyük oranda önemli bulunmuştur. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %75,3'ü işletmelerinde “müşteri talebini tespit etme” işleminin çok sık yapıldığını, %21,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %3,4'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir. Çok önemli ve çok gerekli bulunan işlem, iş yerinde de çok sık yapılıyor bulunmakla bu bulgularla paralellik göstermiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem; işyerinde çok sık yapılan, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; üst düzey iletişim becerisi ve iş tecrübesini gerektirdiğinden kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 4: Müşteriye ürün ve Hizmet Hakkında Bilgi Vermek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MÜŞTERİYE ÜRÜN VE HİZMET HAKKINDA BİLGİ VERMEK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	6	6,4
Kalfalık Düzeyindedir	52	55,3
Ustalık Düzeyindedir	36	38,3
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	41	78,8
Orta Derecede Gereklidir	11	21,2
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	48 52	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	38	74,5
Orta Derecede Önemlidir	13	25,5
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	49 51	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	64,6
Orta Sıklıkta Yapılır	31	32,3
Hiç Yapılmaz	3	3,1
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0

Tablo 4'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %6,4'ü “müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi verme” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %55,3'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %38,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Kullanılan ürünlerin ve verilen hizmetin müşteriye aktarımı, bunlar hakkında bilgi vermeyle başlar. Kuaför salonlarının hizmetin yanı sıra artık ürün de satarak gelir elde etmeye kozmetik ürün firmaları tarafından yönlendirildikleri bilinmektedir. Bu aşamada yönlendirme ve tanıtım işleminin, müşteriyle en çok yüz yüze olan kalfalar tarafından yapılması işletmenin yararına olmaktadır.

Ayrıca işletmede yapılan hizmet ve satılan yada kullanılan ürünlerin bilgisi, kalfaların gerek işletmede gerekse okulda aldıkları eğitimin ilk yıllarında kazandıkları bir davranıştır. Dolayısıyla kalfa tarafından yapılması da seviyeye uygun görünmektedir.

Ankete katılan ve “müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi verme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin % 78,8'i işlemin çok gerekli olduğunu, % 21,2'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşletmenin reklam yapmaya gerek duymasıyla doğru orantılı olan bu işlem, hem müşteride güven sağlamak, hem de ürün ve hizmet satışını arttırmak için gerekli görülmektedir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve “müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi verme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %74,5'i işlemin çok önemli olduğunu, %25,5'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. Bu işlem yapılmadığında ya da gereği gibi yapılmadığında, işletmenin güven ve müşteri kaybedeceği açıktır. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %64,6'sı işletmelerinde “müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi verme” işleminin çok sık yapıldığını, %32,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %3,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Önem ve gereklilik derecelerine paralel olarak çok sık yapılması, işlemin işletmelerde bilinçli olarak ve bir amaca yönelik uygulandığını vurgulamaktadır.

Anket sonuçlarına göre işlem; işyerlerinde çok sık yapılıyor, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık seviyesinde; sektör beklentilerine uygun bulunmuştur.

Tablo 5: Kozmetik Ürünlerin Uygulanacağı Uygulamalar Öncesinde Alerji Testi Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

KOZMETİK ÜRÜNLERİN UYGULANACAĞI UYGULAMALAR ÖNCESİNDE ALERJİ TESTİ YAPMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	6	6,3
Kalfalık Düzeyindedir	34	35,4
Ustalık Düzeyindedir	56	58,3
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	22	64,7
Orta Derecede Gereklidir	10	29,4
Gereksizdir	2	5,9
Kayıp Veri Toplam	66 34	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	23	67,7
Orta Derecede Önemlidir	10	29,4
Önemsizdir	1	2,9
Kayıp Veri Toplam	66 34	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	40	42,1
Orta Sıklıkta Yapılır	36	37,9
Hiç Yapılmaz	19	20,0
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0

Tablo 5'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %6,3'ü "kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %35,4'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %58,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, işlemin müşterinin sağlığını doğrudan ilgilendirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu işlemi amacına uygun olarak uygulayıp takip etmek için yeterli iş pratiğini kazandırmadığını ifade etmişlerdir.

Alerji testi yapmak, saç ve derinin yapısı, hastalıkları, hijyen, cilt türleri, ve özellikleri bilgilerinin yanı sıra işlemi yapmak için alana özel pratik beceri de gerektiren bir işlemdir. A.Y.Ç.'nde bu yeterlik; dördüncü seviye olan ustalığa denk kabul edilmektedir (<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>).

Ankete katılan ve "kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %64,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %29,4'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı ise %5,9'dur.

Ankete katılan ve "kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %67,7'si işlemin çok önemli olduğunu, %29,4'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,9'dur. Alerjik reaksiyonların, kaşıntı ve kızarıklıktan ölüme kadar uzanan çeşitlerinin

bulunduğu bilgisine sahip olan kuaförler, işlemin öneminin farkındadırlar ve gerekli tedbirleri almayı ve bunları elemanlarına öğretmeyi önemsemektedirler.

İnsan sağlığını korumaya yönelik bir önlem olan alerji testinin yapılmasının düşük oranda da olsa önemsiz ve gereksiz bulunması ise eğitim programlarında bu konuya gösterilen hassasiyetin sektörde tam olarak anlaşılamamış olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %42,1'i işletmelerinde "kozmetik ürünlerin uygulanacağı işlemler öncesinde alerji testi yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %37,9'u orta sıklıkta yapıldığını ve %20'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Kozmetik uygulamalarda büyük önemi olan bu işlemin, önemli oranda çok sık ve sık yapılıyor görünmesine rağmen; % 20 oranında hiç yapılmaması sonucu, işlemin müşteri sağlığını korumak açısından öneminin sektörde yeterince anlaşılamadığını düşündürmektedir.

Tablo 6: Her Türlü Uygulama Öncesinde Saçı Analiz Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

HER TÜRLÜ UYGULAMA ÖNCESİNDE SAÇI ANALİZ ETMEK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	40	43,0
Ustalık Düzeyindedir	51	54,8
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	30	75,0
Orta Derecede Gereklidir	8	20,0
Gereksizdir	2	5,0
Kayıp Veri Toplam	60 40	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	75,0
Orta Derecede Önemlidir	8	20,0
Önemsizdir	2	5,0
Kayıp Veri Toplam	60 40	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	68	73,1
Orta Sıklıkta Yapılır	23	24,7
Hiç Yapılmaz	2	2,2
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 6'ya göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,2'si "her türlü uygulama öncesinde saçı analiz etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %43'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %54,8'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvuru alan usta öğretici kuaförler, kalfalık seviyesinin yeterli iş tecrübesi kazandırma açısından bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, işlemlerden önce saç analizinin genellikle ustalar tarafından yapılmakta olduğu; kalfanın ise bu işlem sonrasında ustasının yönlendirmesiyle işleme başladığı görülmüştür.

Öğretim programlarında modülün yer aldığı ders, Megep çerçevesinde hazırlanan ve 2006–2007 Eğitim –öğretim yılında aşamalı olarak uygulanmaya başlanacak olan programda yer alan Temel Bakım dersi (http://ktogm.meb.gov.tr/). 2006 yılına kadar uygulanan Metge kapsamındaki programda ise saç analizi yapmak Kalfalık seviyesinde teorik olarak öğretimi yapılmasına rağmen iş piyasasında bu işlemin beceri haline dönüştürülebilmesi için kalfalık üstü bir iş tecrübesi beklenmektedir.

İşlemin amacına ulaşabilmesi saç analizi yapacak olan kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler, saçın ve derinin yapısı, saç ve deri hastalıkları ile genel sağlık hakkında yorum yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerektiği; kalfalık seviyesinde ise tüm bu bilgilerin teorik olarak kazanıldığı düşünülse bile, pratiğe dönüştürülmeleri için daha uzun bir iş tecrübesine ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve “her türlü uygulama öncesinde saçı analiz etme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %75’i işlemin çok gerekli olduğunu, %20’si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı ise %5’tir.

Ankete katılan ve “her türlü uygulama öncesinde saçı analiz etme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %75’i işlemin çok önemli olduğunu, %20’si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %5’tir.

İşlemin önem ve gereklilik yüzdelerinin aynı oranda çıkması, işlem öncesinde saçı analiz etmeye duyulan gerekle, işleme verilen önemin örtüştüğünü göstermektedir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %73,1’i işletmelerinde “her türlü uygulama öncesinde saçı analiz etme” işleminin çok sık yapıldığını, %24,7’si orta sıklıkta yapıldığını ve %2,2’si hiç yapılmadığını belirtmiştir. İşlemi çok gerekli ve çok önemli bulan katılımcılar çok sık yapmakta, orta derecede gerekli ve önemli bulan katılımcılar orta sıklıkta yapmakta, gereksiz bulan % 5’lik katılımcının ise yaklaşık yarısı, işlemi gereksiz bulmalarına rağmen uygulamakta oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; üst düzey işlem bilgisi gerektirdiğinden kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 7: Kullandığı Makas, Tarak, Fırça, Pens Vb El Aletlerini Sterilize Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

KULLANDIĞI MAKAS, TARAK, FIRÇA, PENS VB EL ALETLERİNİ STERİLİZE ETMEK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	43	45,3
Kalfalık Düzeyindedir	32	33,7
Ustalık Düzeyindedir	20	21,0
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	31	96,9
Orta Derecede Gereklidir	1	3,1
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	31	96,9
Orta Derecede Önemlidir	1	3,1
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	81	84,4
Orta Sıklıkta Yapılır	12	12,5
Hiç Yapılmaz	3	3,1
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %45,3'ü “kullanılan el aletlerinin sterilize edilmesi” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %33,7'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %21'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

İşlem , hiçbir seviyede %50 den fazla bir yığılma göstermemekle birlikte, en az ustanın, daha fazla kalfanın ve en çok da çırağın yaptığı bir yüzdelik dağılım göstermektedir. Bu da işlem seviyesinin kalfalıktan çok, çıraklık seviyesinde olduğunu düşündürmektedir.

İşletmelerde sterilizasyon işlemlerinin de diğer tüm temizlikle ilgili işlemler gibi genellikle çıraklara yaptırıldığı bilinmektedir. Kalfanın ve ustanın bu gibi işlemlere zaman ayırması, kazanç getirecek diğer işlemleri yapamaması anlamına gelir ki bu da işletme açısından maddi kayıp anlamına gelir.

Ankete katılan ve “kullanılan el aletlerinin sterilize edilmesi” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %3,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve “kullanılan el aletlerinin sterilize edilmesi” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %3,1'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir.

Kuaför, berber ve güzellik salonlarında çalışanlar kişisel hijyenlerine, çalışma aletlerinin dekontaminasyon, dezenfeksiyon ve sterilizasyonlarına, atıkların yok edilmesi ve çalışma ortamının temizliğine gereken önemi vermezlerse; müşterilerine ve kendilerine bazı hastalıkları bulaştırmaları kaçınılmaz olur

(<http://www.thb.hacettepe.edu.tr/2001/20012.shtml>). Sektörde bunun bilincinde olduğu görülmektedir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %84,4'ü işletmelerinde “kullanılan el aletlerinin sterilize edilmesi” işleminin çok sık yapıldığını, %12,5'i orta sıklıkta yapıldığını ve %3,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

İşlemin sektörde büyük oranda alışkanlık haline gelmiş olduğunu gösteren bu yüksek yüzdeliklere rağmen, halen % 3.1 gibi bir oranda hiç sterilizasyon yapılmadığının ifade edilmesi, müşteriler ve çalışanların bulaşıcı hastalık riski altında olduğunu göstermektedir. Ankara'da kuaför ve güzellik salonlarında manikür-pedikür ve epilasyon uygulayan personelin HIV/AIDS konusunda bilgi ve tutumlarını inceleyen bir araştırmanın sonuçlarına göre, bu kişilerin HIV/AIDS'in bulaşma yolları ve korunmaya ilişkin bilgilerinin istenen düzeyde olmadığı ve eğitim almak istedikleri, ayrıca kullanılan aletlerin dezenfeksiyon ve sterilizasyonlarının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır (<http://www.thb.hacettepe.edu.tr/2001/20012.shtml>). İnsan sağlığını doğrudan ilgilendiren bu işlemde ulaşılması beklenen sonuç, % 100 oranında çok önemli, çok gerekli ve çok sık yapılıyor olmasıdır. Fakat sonuçlar gösteriyor ki bu konuda verilen eğitim ve yapılan denetimler yeterli olamamıştır.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılmakta, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; çırak tarafından yapılmasının zaman ve işgücü kaybını engelleyeceği düşüncesiyle kalfalık seviyesinde bulunmamıştır.

Tablo 8: Alanı İle İlgili Kullanılan Araç Ve Gereçlerin Teknik Bakımlarını Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

ALANI İLE İLGİLİ KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLERİN TEKNİK BAKIMLARINI YAPMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	17	18,2
Kalfalık Düzeyindedir	50	53,8
Ustalık Düzeyindedir	26	28,0
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	40	80,0
Orta Derecede Gereklidir	9	18,0
Gereksizdir	1	2,0
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	39	78,0
Orta Derecede Önemlidir	11	22,0
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	54	56,3
Orta Sıklıkta Yapılır	41	42,7
Hiç Yapılmaz	1	1,0
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %18,2'si “kullanılan araç ve gereçlerin bakımlarını yapma” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %53,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %28'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Araç-gerecin bakımını yapma işlemi, araç-gereç ve onların mekaniği bilgisinin yanı sıra, işlemde bunların en etkin kullanımları bilgi ve becerisini gerektirir. Çıraklık seviyesinde bu bilgiler henüz kazanılmamıştır. Ustalık seviyesinde ise, zamanı bu gibi işlerden kalfanın yapamayacağı daha üst seviyede işlere harcamanın daha akıllıca ve kazançlı olduğu düşünülerek, bu işlemin kalfa tarafından yapılması uygun bulunmaktadır.

Ankete katılan ve “kullanılan araç ve gereçlerin bakımlarını yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %80'i işlemin çok gerekli olduğunu, %18'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı ise %2'dir.

Ankete katılan ve “kullanılan araç ve gereçlerin bakımlarını yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %78'i işlemin çok önemli olduğunu, %22'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Gereklilik ve önem açısından işlemin, birbirine yakın oranlarda çok gerekli ve çok önemli; orta derecede gerekli ve orta derecede önemli bulunması sektörde, araç-gerecin bakımının tam olarak bilinip yapılmasının işlemlerin sonucunu ne derece etkileyeceğinin bilincinde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %56,3'ü işletmelerinde “kullanılan araç ve gereçlerin bakımlarını yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %42,7'si orta sıklıkta yapıldığını ve %1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

İşlemin gereksiz olduğunu düşünen % 2'lik bir gruba karşın, işlemi hiç yapmayan % 1'lik bir grubun olması; işlemin gereğinin ve öneminin yeterince bilindiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9: İhtiyaç Duyulan Sarf Malzemelerini Bildirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İHTİYAÇ DUYULAN SARF MALZEMELERİNİ BİLDİRMEK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	18	18,9
Kalfalık Düzeyindedir	55	57,9
Ustalık Düzeyindedir	22	23,2
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	50	90,9
Orta Derecede Gereklidir	5	9,1
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	5 55	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	49	89,1
Orta Derecede Önemlidir	6	10,9
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	5 55	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	71	76,3
Orta Sıklıkta Yapılır	21	22,6
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %18,9'u "ihtiyaç duyulan sarf malzemeleri bildirme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %57,9'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %23,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Sektörde bu malzemelerin kullanıldığı işlemleri takip eden, çoğunlukla uygulayan ve ustasıyla bu konuda daha çok iletişim içerisinde olan elemanın genellikle kalfa olduğu bilinmektedir. İşlemin eğitim programlarında olduğu gibi sektörde de kalfalık seviyesinde görülmesi; yapılan uygulamaların birbiriyle çelişmediği şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "ihtiyaç duyulan sarf malzemeleri bildirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %90,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %9,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve "ihtiyaç duyulan sarf malzemeleri bildirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %89,1'i işlemin çok önemli olduğunu, %10,9'u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

İşlemin önem ve gereklilik yüzdelerinin birbirine çok yakın oranlarda çıkması, sarf malzemelerinin takibi, onlara duyulan ihtiyacın bilinmesi ve bu ihtiyacın karşılanmaya çalışılması gibi davranışların kalfalık düzeyi için çok gerekli ve çok önemli görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %76,3'ü işletmelerinde "ihtiyaç duyulan sarf malzemeleri bildirme" işleminin çok sık yapıldığını, %22,6'sı orta

sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. İşletmede biten ya da ihtiyaç duyulan sarf malzemesinin bildirilmemesinin bir tek yorumu olabilir; o da bu takibi ustanın yaptığı şeklindedir. Yine de %21 gibi bir oranda ustalık seviyesinde bulunan işlem için %1'lik “hiç yapılmaz” sonucu pek anlamlı görünmemektedir.

Tablo 10: Yıkama Türünü Belirleyerek Saç Yıkamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

YIKAMA TÜRÜNÜ BELİRLEYEREK SAÇ YIKAMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	43	45,7
Kalfalık Düzeyindedir	40	42,6
Ustalık Düzeyindedir	11	11,7
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	31	77,5
Orta Derecede Gereklidir	9	22,5
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	60 40	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	76,9
Orta Derecede Önemlidir	8	20,5
Önemsizdir	1	2,6
Kayıp Veri Toplam	61 39	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	68,9
Orta Sıklıkta Yapılır	23	25,6
Hiç Yapılmaz	5	5,5
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 10'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %45,7'si "yıkama türünü belirleyerek saç yıkama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %42,6'sı kalfalık düzeyinde olduğunu ve %11,7'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, işlemin üst düzey bir beceri ve iş tecrübesi gerektirmediğini, çırak seviyesindeki bir kişi tarafından da bir-iki haftalık bir gözlem süresinden sonra rahatlıkla yapılabileceğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, işlemin genellikle çıraklar ve işe yeni başlayan aday çıraklar tarafından yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Ders programlarında ise işlem, alanla ilgili temel bilgiler verildikten sonra ilk uygulamalarda yer almıştır.

İşlemin, diğer kuaförlük işlemlerine bir hazırlık, ara ya da son işlem olabileceği de göz önüne alınarak; perma ya da röfle gibi özel yıkama ve derinin yapısı, hastalıkları, kozmetikler ve hijyen bilgisi ve uygulama becerisi gerektiren durumlar haricindeki saç yıkama işlemlerinin kalfalık seviyesinin altında; çıraklık seviyesinde olduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve "yıkama türünü belirleyerek saç yıkama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %77,5'i işlemin çok gerekli olduğunu, %22,5'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve "yıkama türünü belirleyerek saç yıkama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %76,9'u işlemin çok önemli olduğunu,

%20,5’u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,6’dır.

İşlemin gerekli bulunmasına rağmen, % 2.6 gibi bir oranda bile olsa önemsiz bulunması , kuaförlerin yıkama türü belirleme konusundaki görüşlerinden kaynaklanmaktadır. Saç yıkamak genellikle aynı biçimde yapılmakta, kişiye veya saç özelliklerine göre bir yıkama türünün belirlenmesi ihtiyacı hissedilmemekte ve önemsiz görülmektedir.

Ankete katılan kuaförlerin %68,9’u işletmelerinde “yıkama türünü belirleyerek saç yıkama” işleminin çok sık yapıldığını, %25,6’sı orta sıklıkta yapıldığını ve %5,5’i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Önemlilik bahsinde açıklandığı gibi, burada da hiç yapılmayan işlem saç yıkamak değil, yıkama türünü belirlemektir.

Tablo 11: Tüm Saç Bakım Yöntemlerini Uygulamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TÜM SAÇ BAKIM YÖNTEMLERİNİ UYGULAMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	7	7,6
Kalfalık Düzeyindedir	69	75,0
Ustalık Düzeyindedir	16	17,4
Kayıp Veri Toplam	892	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	45	65,2
Orta Derecede Gereklidir	23	33,3
Gereksizdir	1	1,5
Kayıp Veri Toplam	3169	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	43	62,3
Orta Derecede Önemlidir	26	37,7
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	3169	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	39	41,9
Orta Sıklıkta Yapılır	48	51,6
Hiç Yapılmaz	6	6,5
Kayıp Veri Toplam	793	100,0

Tablo 11'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %7,6'sı "tüm saç bakım yöntemlerini uygulama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %75'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %17,4'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem saçın yapısı, derinin yapısı ve kozmetik ve uygulama bilgisi gerektirmektedir. Kalfalık düzeyinde bu bilgi okul programlarında işlenmekte ve sektörde de işlem, büyük oranda kalfalar tarafından yapılmaktadır. Bu durum anket sonuçlarının sektör gerçekleriyle uyumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "tüm saç bakım yöntemlerini uygulama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %65,2'si işlemin çok gerekli olduğunu, %33,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %1,5'tir. Çok büyük oranlarda gerekli bulunan bu işlemde, saç bakım yöntemlerinin tümünü uygulamaya bir kuaförde her zaman gerek olmayabileceğini düşünen çok küçük bir grup gereksiz ifadesini kullanmıştır.

Ankete katılan ve "tüm saç bakım yöntemlerini uygulama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %62,3'ü işlemin çok önemli olduğunu, %37,7'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Saça yapılan her çeşit işlem, ya tekrar yada ağır kimyasal maddeler dolayısıyla saç ve deriyi yıpratmaktadır. Bu sonuçlar, saç ve deri sağlığını korumak ve iyileştirmek amacıyla yapılan bakım işlemlerinin öneminin sektörde kavranmış olduğu ve eğitim programlarının içeriğiyle paralel beklentiler içerisinde bulunulduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %41,9'u işletmelerinde "tüm saç bakım yöntemlerini uygulama" işleminin çok sık yapıldığını, %51,6'sı orta sıklıkta yapıldığını ve %6,5'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Son yıllarda saç bakımı, hem gelir getiren bir işlem olması dolayısıyla hem de moda etkileri dolayısıyla,

kuaförlerden talep edilen bir işlem haline gelmiştir. Talebi karşılamak için çoğu kuaför salonunda çeşitli saç bakımları uygulanmakta olduğu, branş öğretmenleri tarafında işyeri ziyaretlerinde de tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, iş yerinde sıklıkla saç bakımı yapıldığı fakat, tüm saç bakım yöntemlerini bilmeyen ya da talep gelmemesi dolayısıyla uygulamayan %6'lık bir grup olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 12: Tüm Modellerde Saç Kesmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TÜM MODELLERDE SAÇ KESMEK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,0
Kalfalık Düzeyindedir	43	44,8
Ustalık Düzeyindedir	52	54,2
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	36	83,7
Orta Derecede Gereklidir	7	16,3
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	57 43	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	36	83,7
Orta Derecede Önemlidir	7	16,3
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	57 43	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	79	83,2
Orta Sıklıkta Yapılır	16	16,8
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0

Tablo 12'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1'i "tüm modellerde saç kesme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %44,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %54,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvuru alan usta öğreticilerin çoğunluğu, işlemin uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmadığını ifade etmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, saç kesme işlemine genellikle, kalfalık eğitiminin işletmedeki ikinci yılında başladıkları görülmüştür. Tüm modellerde saç kesebilen kalfaların ise ustaları ya da usta eğitimcileri tarafından "ustalık" seviyesinin ilk adımında görüldükleri gözlenmiştir.

Eğitim programlarında ise saç kesme uzunca bir zaman yayılarak işlenmeye çalışılmıştır. Hemen tüm programlarda en az bir dönemlik bir süreyi kapsayan ve ayrı bir ders olarak işlenen saç kesimi, mesleki temel bilgi ve becerilerin yanı sıra iyi bir üç boyutlu algılama ve tasarım becerisi, çok sayıda gözlem ve uygulama yapmayı da gerektirmektedir. İşlemin uzun süre kullanılacak olması ve saçta kalıcı bir değişikliğe yol açması nedeniyle hata kabul etmeyeceği de açıktır. Tüm bu nedenlerle "tüm modellerde saç kesme" işleminin yeterli iş deneyimine ve görsel-pratik birikime sahip olan ustalık seviyesinde olduğu kabul edilebilir.

Ankete katılan ve "tüm modellerde saç kesme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %83,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %16,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve “tüm modellerde saç kesme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %83,7’si işlemin çok önemli olduğunu, %16,3’ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %83,2’si işletmelerinde “tüm modellerde saç kesme” işleminin çok sık yapıldığını, %16,8’i orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığı kuaför bulunmamaktadır.

İşlemin gereklilik, önem ve işyerinde yapılma sıklığı yüzdelerinin birbirlerine çok yakın çıkması, işlem ifadesinden her katılımcının aynı şeyi anladığı ve işlemin, sektörde çok sık yapılmakta, çok gerekli, çok önemli bulunduğu şeklinde yorumlanabilir. İşlem tüm modelleri bilme, bilgi beceri ve tecrübesi gerektirdiğinden dolayı, sektörde kalfalık seviyesinde bulunmamıştır.

Tablo 13: Doğal Saçı Boyamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

DOĞAL SAÇI BOYAMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,1
Kalfalık Düzeyindedir	58	63,0
Ustalık Düzeyindedir	33	35,9
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	30	51,7
Orta Derecede Gereklidir	26	44,8
Gereksizdir	2	3,5
Kayıp Veri Toplam	42 58	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	31	54,4
Orta Derecede Önemlidir	24	42,1
Önemsizdir	2	3,5
Kayıp Veri Toplam	43 57	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	47	50,5
Orta Sıklıkta Yapılır	44	47,3
Hiç Yapılmaz	2	2,2
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 13'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,1'i "doğal saç boyama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %63'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %35,9'u ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Doğal saç boyamak işlemi, saç ve derinin yapısı, saçın doğal rengi, boya kozmetiklerinin bilgisi ve uygulama bilgisi ve becerisi gerektiren bir işlemdir. Doğal saç için bu bilgi ve becerilerin yeterli ve hem eğitim programlarında hem de sektörde kalfalık düzeyinde verilmekte olduğu göz önüne alınırsa sonuçlar, işlemin düzeyinin kalfalık olması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "doğal saç boyama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %51,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %44,8'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %3,5'tir.

Ankete katılan ve "doğal saç boyama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %54,4'ü işlemin çok önemli olduğunu, %42,1'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %3,5'tir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %50,5'i işletmelerinde "doğal saç boyama" işleminin çok sık yapıldığını, %47,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %2,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

İşlem önemli, gerekli ve sık yapılmakta bulunmasına rağmen , küçük bir grup tarafından yakın oranlarda önemsiz, gereksiz ve hiç yapılmıyor bulunmuştur. Bu sonuç, anket yapılırken verilen bilgiler doğrultusunda, günümüzde doğal (işlem görmemiş) saçların artık neredeyse kalmadığı, saç doğal olanın da boyatmayı talep etmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 14: İşlem Görmüş Saçı Boyamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İŞLEM GÖRMÜŞ SAÇI BOYAMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,1
Kalfalık Düzeyindedir	40	42,5
Ustalık Düzeyindedir	53	56,4
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	20	51,3
Orta Derecede Gereklidir	19	48,7
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	61 39	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	23	59,0
Orta Derecede Önemlidir	16	41,0
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	61 39	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	51	54,9
Orta Sıklıkta Yapılır	39	41,9
Hiç Yapılmaz	3	3,2
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 14'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,1'i "işlem görmüş saç boyama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %42,5'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %56,4'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler, işlem görmüş saç boyama yapabilmek için kişinin, beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin tecrübe açısından bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Eğitim programlarında, kalfalık seviyesinin önemli bir bölümünü oluşturan "saç boyama" derslerinin içerisinde "işlem görmüş saçları boyama" ayrı bir bölüm olarak ele alınmış, konuyla ilgili yazılan kitaplarda da bölüm üzerinde önemle durulmuştur.

İşlemin amacına uygun yapılabilmesi için, işlem görmüş saç boyama yapacak olan kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler, saçın ve derinin yapısı, boyaların özellikleri ve renk bilgisi, saç ve deri hastalıkları ile genel sağlık hakkında yeterli bilgi ve deneyime, yorum yapabilme ve olası istenmeyen durumlar hakkında önceden tedbir alabilme yerliklerini kazanmış olmalıdır. Saçta kalıcı bir değişikliğe yol açacak olan ve müşterinin sağlığını doğrudan ilgilendiren bu işlemin hatasız yapılabilmesi gerekmektedir. Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, kalfanın bu işlemde, ustasının talimatlarıyla boyama karışımını hazırladığı ve yine talimatlar doğrultusunda boyama işlemini yaptığı gözlenmiştir.

Özetle, psikomotor (devinışsel) davranışlar için önemli bir basamak olan "kendi kendine yapma" (Sönmez, 1994: 77) yeterliğini kalfalık düzeyi eğitimi; bu işlem için pratikte kazandırmamaktadır denilebilir.

Ankete katılan ve “işlem görmüş saç boyama” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %51,3’ü işlemin çok gerekli olduğunu, %48,7’si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve “işlem görmüş saç boyama” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %59’u işlemin çok önemli olduğunu, %41’i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

İşlemin birbirine yakın oranlarda gerekli ve önemli bulunması, işlemi yapmayı bilmenin gereği ve önemi olarak yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %54,9’u işletmelerinde “işlem görmüş saç boyama” işleminin çok sık yapıldığını, %41,9’u orta sıklıkta yapıldığını ve %3,2’si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılmakta, çok gerekli ve çok önemli bulunmasına rağmen kalfalık seviyesinde bulunmamıştır. Bu sonuçlar işleme sektöründe talep olmasıyla birlikte, zorluğu nedeniyle kalfadan beklenmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 15: Beyazları Kapatmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

BEYAZLARI KAPATMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,1
Kalfalık Düzeyindedir	41	44,1
Ustalık Düzeyindedir	50	53,8
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	38	95,0
Orta Derecede Gereklidir	2	5,0
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	60 40	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	35	87,5
Orta Derecede Önemlidir	5	12,5
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	60 40	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	80	85,1
Orta Sıklıkta Yapılır	13	13,8
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0

Tablo 15'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,1'i "beyazları kapatma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %44,1'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %53,8'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğreticiler, işlemin amacına ulaşabilmesi beyazları kapatma işlemi yapacak kişinin, saçın ve derinin yapısı, boyaların özellikleri ve renk bilgisi hakkında yorum yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Genellikle bir ön işlem ya da ikinci bir işlem gerektiren; saç boyama dersi içerisinde yer alan bu işlem, kuaförlük mesleğinde belki de en zor işlemlerden biridir. Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemi çok büyük oranda ustaların yaptığı ya da gerekli talimatları vererek ve karışımların oranlarını belirleyerek kalfalara yaptırdıkları görülmüştür.

İşlem eğitim programlarında ve ders kitaplarında "saç boyama" dersi ya da ünitesinde dikkat edilmesi gereken nokta olarak verilmesine rağmen, uygulamada hatasız yapılması uzun yıllar tecrübe edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle işlemin kalfalık seviyesinin üzerinde olduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve "beyazları kapatma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %95'i işlemin çok gerekli olduğunu, %5'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan ve "beyazları kapatma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %87,5'i işlemin çok önemli olduğunu, %12,5'i orta

derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %85,1'i işletmelerinde "beyazları kapatma" işleminin çok sık yapıldığını, %13,8'i orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılmakta, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen zorluğu ve deneyim gerektirmesi nedeniyle sektörde kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 16: Doğal Saçı Açmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

DOĞAL SAÇI AÇMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	47	52,8
Ustalık Düzeyindedir	40	45,0
Kayıp Veri Toplam	11 89	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	24	52,2
Orta Derecede Gereklidir	20	43,5
Gereksizdir	2	4,3
Kayıp Veri Toplam	54 46	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	26	56,5
Orta Derecede Önemlidir	18	39,1
Önemsizdir	2	4,4
Kayıp Veri Toplam	54 46	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	37	39,8
Orta Sıklıkta Yapılır	48	51,6
Hiç Yapılmaz	8	8,6
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,2’i “doğal saç açma” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %52,8’i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %45’i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlemin çok büyük oranda kalfalık düzeyinde bulunması, doğal saç işlem yapmanın işlem görmüş saç işlem yapmaktan daha kolay ve daha az riskli olması nedeniyle kalfanın yapmasında bir sakınca görülmemesi şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve “doğal saç açma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %52,2’si işlemin çok gerekli olduğunu, %43,5’i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %4,3’tür. Ankete katılan ve “doğal saç açma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %56,5’i işlemin çok önemli olduğunu, %39,1’i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %4,4’tür.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %39,8’i işletmelerinde “doğal saç açma” işleminin çok sık yapıldığını, %51,6’sı orta sıklıkta yapıldığını ve %8,6’sı hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem, orta sıklıkta yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık düzeyinde bulunmuştur. Önem ve gereklilik yüzdelерinden de anlaşıldığı gibi, günümüz modası doğrultusunda tek başına yada başka bir işleme hazırlık olarak sıklıkla yapılan saç açma işlemleri sektör tarafından önemli ve gerekli bulunmuştur. Küçük yüzdelik oranlarda da olsa önemsiz, gereksiz ve hiç yapılmıyor bulunması, işlemin kullanılan kimyasal maddeler dolayısıyla saç verebileceği zararlardan korunmaya çalışılması olarak yorumlanabilir.

Tablo 17: İşlem Görmüş Saçı Açmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İŞLEM GÖRMÜŞ SAÇI AÇMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	32	34,8
Ustalık Düzeyindedir	58	63,0
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	22	73,3
Orta Derecede Gereklidir	7	23,3
Gereksizdir	1	3,3
Kayıp Veri Toplam	70 30	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	23	74,2
Orta Derecede Önemlidir	7	22,6
Önemsizdir	1	3,2
Toplam	69 31	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	41	44,1
Orta Sıklıkta Yapılır	38	40,9
Hiç Yapılmaz	14	15,0
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 17'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,2'si "işlem görmüş saçı açma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %34,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %63'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğreticiler, işlemin amacına ulaşabilmesi için beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

İşlem görmüş saçın renk açma işlemi yapacak olan kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler, saçın ve derinin yapısı, boyaların özellikleri ve renk bilgisi, saç ve deri hastalıkları ile genel sağlık hakkında yorum yapabilme becerisine sahip olması gerekmektedir.

İşlem eğitim programlarında ve ders kitaplarında "saç rengini açma" dersi ya da ünitesinde alt başlık olarak verilmesine rağmen, uygulamada hatasız yapılması uzun yıllar tecrübe edilmesini gerektirmektedir. Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde de işlemin genellikle ustalar tarafından yapılmakta olduğu, müşterinin çok olduğu zamanlarda ise gerekli talimatları vererek ve takip ederek kalfaya yaptırıldığı gözlenmiştir. Bu nedenle işlemin kalfalık seviyesinin üzerinde olduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve "işlem görmüş saçı açma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %73,3'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %23,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %3,3'tür. Ankete katılan ve "işlem görmüş saçı açma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %74,2'si

işlemin çok önemli olduğunu, %22,6'sı orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %3,2'dir.

İşlemin birbirine çok yakın yüzdeler oranlarda çok gerekli ve çok önemli bulunması, sektör tarafından kalfalık seviyesinden beklenen bir işlem olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 17'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %44,1'i işletmelerinde "işlem görmüş saç açma" işleminin çok sık yapıldığını, %40,9'u orta sıklıkta yapıldığını ve %15'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Kuaförlük uygulamalarda büyük önemi olan bu işlemin, önemli oranda çok sık ve sık yapılıyor görülmesine rağmen; % 15 oranında hiç yapılmamasının nedeni, görüşlerine başvuru alan usta öğretmenler tarafından işlemin saç sağlığı açısından riskli olması olarak ifade edilmiştir.

Saça zarar verebilecek bir işlemi, kuaförler kadar müşterilerin de uygulamak istemedikleri, branş öğretmenlerinin işletme ziyaretlerinde gözlemledikleri bir olgudur.

Hidrojen peroksit adlı saç açıcı maddenin işlem görmüş saçta yaratabileceği hasar, normal saç oranla daha fazladır. Bu sonuç, işletmelerde bu işlemin risklerinin farkında olarak ve gerekli dikkat gösterilerek yapıldığını düşündürmektedir. Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılmakta, çok gerekli ve çok önemli bulunmasına rağmen kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 18: Röfle Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

RÖFLE YAPMAK	Sıklık(n)	Yüzde(%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	52	56,5
Ustalık Düzeyindedir	38	41,3
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliğı		
Çok Gereklidir	40	78,4
Orta Derecede Gereklidir	11	21,6
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	49 51	100,0
İşlem �nemi		
Çok �nemlidir	40	78,4
Orta Derecede önemlidir	11	21,6
�nemsizdir	-	-
Toplam	51	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	75	81,5
Orta Sıklıkta Yapılır	17	18,5
Hiç Yapılmaz	-	-
Toplam	92	100,0

Tablo 18'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,2'si "röfle yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %56,5'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %41,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlemin beceri gerektiren ve zor bir işlem olduğu söylenebilir. Eğitim programlarında bu işlem genellikle alana özel bilgi ve becerinin gelişmesinden sonraya, yani kalfalık eğitiminin son yıllarına planlanmıştır (M.E.B.,2001:56). Bununla beraber sektörde günümüz modasının da etkisiyle çok talep edilen röfle işlemi, zamanı etkin kullanıp talepleri kazanca dönüştürmek amacıyla, ustanın tekelinden çıkarılarak kalfaya da yaptırılması nedeniyle kalfalık seviyesinde bulunmuş olabilir.

Ankete katılan ve "röfle yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %78,4'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %21,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Ankete katılan ve "röfle yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %78,4'ü işlemin çok önemli olduğunu, %21,6'sı orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Sektörde işlemin önem ve gereklilik yüzdelerinin aynı çıkması ve işlemin yüksek oranlarda gerekli ve önemli bulunması işlemin moda etkisiyle çok talep edilen bir işlem olmasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %81,5'i işletmelerinde "röfle yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %18,5'i orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten kuaför bulunmamaktadır. Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor, çok gerekli, çok önemli ve modanın etkisiyle oluşan talebi karşılayan elemanların kalfalar olması nedeniyle kalfalık düzeyinde bulunmuştur.

Tablo 19: Meç Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MEÇ YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,1
Kalfalık Düzeyindedir	53	57,0
Ustalık Düzeyindedir	39	41,9
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	38	73,1
Orta Derecede Gereklidir	14	26,9
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	48 52	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	38	74,5
Orta Derecede Önemlidir	13	25,5
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	49 51	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	58	63,7
Orta Sıklıkta Yapılır	30	33,0
Hiç Yapılmaz	3	3,3
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0

Tablo 19'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,1'i "meç yapma" işleminin çiraklık düzeyinde olduğunu, %57'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %41,9'u ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "meç yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %73,1'i işlemin çok gerekli olduğunu, %26,9'u orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Ankete katılan ve "meç yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %74,5'i işlemin çok önemli olduğunu, %25,5'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Önem ve gereklilik sonuçlarının birbirine çok yakın oranlarda bulunması, birçok benzer renk açma işleminin ana tekniği olması nedeniyle, modası geçse bile teknik olarak bilinmesinin mutlaka gerektiği şeklin de yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %63,7'si işletmelerinde "meç yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %33'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %3,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir. Önemli ve gerekli bulunmasına rağmen düşük oranda da olsa hiç yapılmaması işlemin artık moda olmaktan çıkmaya başladığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 20: Doğal Saça Perma Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

DOĞAL SAÇA PERMA YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,1
Kalfalık Düzeyindedir	57	63,3
Ustalık Düzeyindedir	32	35,6
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	41	74,6
Orta Derecede Gereklidir	13	23,6
Gereksizdir	1	1,8
Kayıp Veri Toplam	45 55	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	39	69,6
Orta Derecede Önemlidir	16	28,6
Önemsizdir	1	1,8
Kayıp Veri Toplam	44 56	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	43	47,8
Orta Sıklıkta Yapılır	46	51,1
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 20'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,1'i "doğal saç perma yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %63,3'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %35,6'sı ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Perma işlemi ağır bir kimyasal işlem olmasına rağmen, doğal saç yapıldığında, işlem görmüş saç oranla yıpranma riski çok daha azdır. İşlemin sektörde kalfalar tarafından yapılıyor olması da göz önüne alınırsa, kalfalık seviyesinde bulunması anlamlı görünmektedir.

Ankete katılan ve "doğal saç perma yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %74,6'sı işlemin çok gerekli olduğunu, %23,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %1,8'dir. Ankete katılan ve "doğal saç perma yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %69,6'sı işlemin çok önemli olduğunu, %28,6'sı orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %1,8'dir. Saça kalıcı şekil verme teknikleri içerisinde ülkemizde en çok tercih edilen işlem saçı olduğundan daha dalgalı ya da kıvrıkcık hale getirmek anlamına gelen perma işlemidir. Yine moda eğilimlerine göre talebi azalan ya da artan bir işlem olan perma yapmak, günümüzde 15 yıl öncesine oranla daha az tercih edilmesine rağmen, kuaförlerin öğrenmekten ve bilmekten vazgeçecekleri bir işlem değildir. Bu nedenlerle sektör tarafından kalfalık düzeyinde çok önemli ve çok gerekli bulunmuştur şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %47,8'i işletmelerinde "doğal saç perma yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %51,1'i orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor ve kalfalık düzeyinde çok gerekli, çok önemli bulunmuştur.

Tablo 21: İşlem Görmüş Saça Perma Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İŞLEM GÖRMÜŞ SAÇA PERMA YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	32	35,6
Ustalık Düzeyindedir	56	62,2
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	18	58,0
Orta Derecede Gereklidir	7	22,6
Gereksizdir	6	19,4
Kayıp Veri Toplam	69 31	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	21	67,7
Orta Derecede Önemlidir	8	25,8
Önemsizdir	2	6,5
Kayıp Veri Toplam	69 31	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	23	25,5
Orta Sıklıkta Yapılır	52	57,8
Hiç Yapılmaz	15	16,7
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 21'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %2,2'si "işlem görmüş saça perma yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %35,6'sı kalfalık düzeyinde olduğunu ve %62,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmişlerdir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler, işlemin amacına ulaşabilmesi işlem görmüş saça perma işlemi yapacak olan kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemlerle ilgili bilgi, beceri ve karar verip uygulama yeterliğini kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Eğitim programlarında, bu işlemden önce saçın ve derinin yapısı, perma kimyasallarının özellikleri, saç ve deri hastalıkları ile genel sağlık konularının verildiği görülmektedir. İşlemin hatasız olarak yapılabilmesi için, bu yeterliklerin yanı sıra saç sağlığı ve perma kimyasallarının saç etkileri hakkında yorum yapabilme ve beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme yeterliğinin de kazanılmış olması gerekmektedir. Dolayısıyla işlemin kalfalık seviyesinde değil, ustalık seviyesinde olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Tablo 21'e göre ankete katılan ve "işlem görmüş saça perma yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %58'i işlemin çok gerekli olduğunu, %22,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %19,4'tür.

İşlem, görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından büyük oranda çok gerekli görülmekle birlikte, işlem görmüş saça yeni bir kimyasal işlemin vereceği hasarın çok büyük olması olasılığı göz önüne alınarak, bilinmesi gerektiği fakat tercih edilmemesi gerektiği de belirtilmiştir.

Müşterinin sağlığını doğrudan ilgilendiren, hata riski fazla ve ağır bir kimyasal işlem olan “işlem görmüş saça perma yapma” uygulamasının % 20 ye yakın bir oranda gereksiz bulunmasının nedeni, yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı, müşteri tarafından mutlaka istenmediği sürece kuaförlerin bu işlemi yapmaktan kaçınmaları olarak ifade edilebilir.

Ankete katılan ve “işlem görmüş saça perma yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %67,7’si işlemin çok önemli olduğunu, %25,8’i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %6,5’tir. Ankete katılan kuaförlerin %25,5’i işletmelerinde “işlem görmüş saça perma yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %57,8’i orta sıklıkta yapıldığını ve %16,7’si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Tablo 22: Doğal Saça Defrize Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

DOĞAL SAÇA DEFRİZE YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	-	-
Kalfalık Düzeyindedir	44	51,8
Ustalık Düzeyindedir	41	48,2
Kayıp Veri Toplam	15 85	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	25	59,5
Orta Derecede Gereklidir	12	28,6
Gereksizdir	5	11,9
Kayıp Veri Toplam	58 42	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	26	61,9
Orta Derecede Önemlidir	11	26,2
Önemsizdir	5	11,9
Kayıp Veri Toplam	58 42	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	23	26,1
Orta Sıklıkta Yapılır	41	46,6
Hiç Yapılmaz	24	27,3
Kayıp Veri Toplam	12 88	100,0

Tablo 22'ye göre ankete katılan kuaförlerin %51,8'i "doğal saça defrize yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu, %48,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlemin çıraklık düzeyinde olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Saçın kalıcı olarak olduğundan daha düz bir hale getirilmesi anlamına gelen defrize işlemi de tıpkı perma gibi çok ağır ve yıpratıcı bir işlemdir. Böyle bir işlemin kalfalık seviyesinde bulunma nedeni, işlemin daha risksiz olan doğal saça uygulanması olarak yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "doğal saça defrize yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %59,5'i işlemin çok gerekli olduğunu, %28,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %11,9'dur. Ankete katılan ve "doğal saça defrize yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %61,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %26,2'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %11,9'dur. Birbirine yakın sayılabilecek gereklik ve önem yüzdeleri, işlemin kalfa tarafından bilinmesinde fayda olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 22'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %26,1'i işletmelerinde "doğal saça defrize yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %46,6'sı orta sıklıkta yapıldığını ve %27,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından işlem büyük oranda orta sıklıkta yapılıyor görülmekle birlikte % 28 oranında hiç yapılmamasının nedeni olarak, işlemin çok sık tekrar gerektirmesi, riskli ve saç yıpratıcı bir işlem olması olarak ifade edilmiştir.

Genel olarak dalgalı saçların görüldüğü orta iklim kuşağında yer alan Türkiye’de saç düzleştirme işlemine pek fazla talebin olmaması gerçeği de bu nedenlerle birlikte düşünülecek olursa, anket sonucunun nedenleri daha anlaşılabilir olmaktadır.

Tablo 23: İşlem Görmüş Saça Defrize Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İŞLEM GÖRMÜŞ SAÇA DEFRİZE YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	-	-
Kalfalık Düzeyindedir	26	32,1
Ustalık Düzeyindedir	55	67,9
Kayıp Veri Toplam	19 81	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	17	65,4
Orta Derecede Gereklidir	4	15,4
Gereksizdir	5	19,2
Kayıp Veri Toplam	74 26	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	18	69,2
Orta Derecede Önemlidir	4	15,4
Önemsizdir	4	15,4
Kayıp Veri Toplam	74 26	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	16	17,8
Orta Sıklıkta Yapılır	39	43,3
Hiç Yapılmaz	35	38,9
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 23'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %32,1'i "işlem görmüş saç defrize yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu, %67,9'u ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlemin çıraklık düzeyinde olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler; kalfalık seviyesinin işlemin gerektirdiği üst düzey meslek bilgisi ve iş tecrübesi açısından bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Eğitim programlarında işlem, ünite bazında ele alınmış ve perma ünitesiyle ilişkilendirilmiştir. Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, işlemin işletmelerde genellikle ustalar tarafından yapıldığı gözlenmiştir.

İşlemin amacına uygun olarak yapılabilmesi için, işlem görmüş saç defrize (düzleştirme) işlemi yapacak olan kişinin, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler, saçın ve derinin yapısı, defrize kimyasallarının özellikleri ve kullanımı, saç ve deri hastalıkları ile genel sağlık hakkında yorum yapabilme ve beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme yeterliğini kazanmış olması gerekmektedir. Bu sebepler göz önüne alındığında ise işlemin daha fazla iş tecrübesine sahip olan ustalar tarafından yapılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 23'e göre ankete katılan ve "işlem görmüş saç defrize yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %65,4'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %15,4'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %19,2'dir.

İşlem, görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından büyük oranda çok gerekli görülmeyle birlikte, işlem görmüş saçta yeni bir kimyasal işlemin vereceği hasarın çok büyük olması hatta geçici saç kayıplarına neden olma olasılığı göz önüne alınarak, bilinmesi gerektiği fakat mümkün olduğunca uygulanmaması gerektiği de belirtilmiştir.

Müşterinin sağlığını doğrudan ilgilendiren, hata riski fazla, sık uygulama gerektiren ve ağır bir kimyasal işlem olan “işlem görmüş saçta defrize yapma” uygulamasının % 20 ye yakın bir oranda gereksiz bulunmasının nedeni, yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı, müşteri tarafından mutlaka istenmediği sürece kuaförlerin bu işlemi yapmaktan kaçınmaları olarak ifade edilebilir.

Tablo 23’e göre ankete katılan ve “işlem görmüş saçta defrize yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %69,2’si işlemin çok önemli olduğunu, %15,4’ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı ise %15,4’tür.

İşlem, görüşlerine başvurulmuş usta öğreticiler tarafından büyük oranda çok önemli görülmektedir. Kıvrıkcık ya da dalgalı saçların düzleştirilmesi anlamına gelen defrize işleminin önemi, kuaförlük mesleğinin en riskli ve ağır işlemlerinden biri olmasından kaynaklanmaktadır. İşlemden kullanılan preparatların, saç ve saçlı deriye çok önemli derecede zarar vermesi, işlem sırasında ve sonrasında bölgesel geçici saç dökülmesine neden olması gibi riskler dolayısıyla müşteri memnuniyeti olasılığının az olması ve sık tekrar gerektirmesi; işlemin bilinmesi gereken fakat müşteriler tarafından ısrarla istenmediği sürece yapılmaması gereken bir uygulama olması,% 15 gibi bir oranda gereksiz bulunması sonucunu ortaya çıkarmıştır denilebilir.

Tablo 23'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %17,8'i işletmelerinde "işlem görmüş saça defrize yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %43,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %38,9'u hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından işlem büyük oranda orta sıklıkta yapılıyor görülmesine rağmen % 38 gibi bir oranda hiç yapılamamasının anlamı yine yukarıda açıklandığı gibi ağır ve yıpratıcı bir işlem olmasıdır. Anket sonuçlarına göre işlem, orta sıklıkta yapılmakta, çok önemli ve çok gerekli bulunmuş fakat kalfalık düzeyinde bulunmamıştır.

Tablo 24: Mizanpli Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MİZANPLİ YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	4	4,4
Kalfalık Düzeyindedir	73	80,2
Ustalık Düzeyindedir	14	15,4
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	40	56,3
Orta Derecede Gereklidir	28	39,5
Gereksizdir	3	4,2
Kayıp Veri Toplam	29 71	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	38	53,5
Orta Derecede Önemlidir	29	40,9
Önemsizdir	4	5,6
Kayıp Veri Toplam	29 71	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	32	35,5
Orta Sıklıkta Yapılır	52	57,8
Hiç Yapılmaz	6	6,7
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 24'e göre, ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %4,4'ü "mizanpli yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %80,2'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %15,4'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem, geçici şekillendirme işlemlerindendir. Temel mesleki bilgilerin yanı sıra, saç bigudiye sarma becerisi de gerektirmektedir. Bu seviyede bir işlemin sektörde genellikle kalfalar tarafından yapılmakta olduğu, işletme ziyaretlerinde branş öğretmenleri tarafından da tespit edilmiştir.

Ankete katılan ve "mizanpli yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %56,3'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %39,5'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %4,2'dir. Ankete katılan ve "mizanpli yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %53,5'i işlemin çok önemli olduğunu, %40,9'u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %5,6'dır. Önem ve gereklilik oranları arasında çok önemli bir farkın bulunmadığı görülmektedir. Bu bulgular, işlemin sektörün çoğunluğu tarafından kalfa için çok önemli ve çok gerekli, bir grup usta öğretici kuaför tarafından da kalfa için önemsiz ve gereksiz bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %35,5'i işletmelerinde "mizanpli yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %57,8'i orta sıklıkta yapıldığını ve %6,7'si hiç yapılmadığını belirtmiştir. İşlemin orta sıklıkta yapılıyor bulunması ve işlemi hiç yapmayanların da bulunması, mizanpli tekniğinin zaman kaybettiren eski bir teknik olarak görülmesinden kaynaklanabilir. Günümüzde geliştirilen yeni tekniklerle daha kısa sürede aynı sonuçlar elde edilebilmektedir.

Anket sonuçlarına göre işlem, moda olmaması dolayısıyla orta sıklıkta yapılmakta, ve kalfalık düzeyinde çok gerekli, çok önemli bulunmuştur.

Tablo 25: Papiyotlama Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

PAPİYOTLAMA YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	3	3,7
Kalfalık Düzeyindedir	49	59,0
Ustalık Düzeyindedir	31	37,3
Kayıp Veri Toplam	17 83	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	26	54,2
Orta Derecede Gereklidir	20	41,7
Gereksizdir	2	4,1
Kayıp Veri Toplam	52 48	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	25	52,1
Orta Derecede Önemlidir	22	45,8
Önemsizdir	1	2,1
Kayıp Veri Toplam	52 48	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	27	32,1
Orta Sıklıkta Yapılır	42	50,0
Hiç Yapılmaz	15	17,9
Kayıp Veri Toplam	16 84	100,0

Tablo 25'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %3,7'si "papiyotlama yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %59'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %37,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Geçici saç şekillendirme tekniklerinden olan ve parmakla saç şekillendirme anlamına gelen papiyotlama işlemi saç sarma ve ısıyla yapılan şekillendirme becerisi dışında çok üst düzey bir bilgi ve beceri gerektirmediğinden kalfalık düzeyinde kabul edilebilir.

Ankete katılan ve "papiyotlama yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %54,2'si işlemin çok gerekli olduğunu, %41,7'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %4,1'dir. Ankete katılan ve "papiyotlama yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %52,1'i işlemin çok önemli olduğunu, %45,8'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,1'dir. Kalfalık düzeyi için elle şekillendirme tekniklerinin bilinmesi, günümüzde 30 yıl öncesi kadar moda olmamasına rağmen mesleğe hakimiyet açısından gerekli ve önemli görülmüş olabilir. Nitekim eski olsun yeni olsun tüm teknikler, bir başka işlemin yardımcısı, tamamlayıcısı olabilmekte, kişinin ifade ve dizayn becerisini ve ufkunu geliştirmektedir.

Tablo 25'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %32,1'i işletmelerinde "papiyotlama yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %50'si orta sıklıkta yapıldığını ve %17,9'u hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından işlem büyük oranda orta sıklıkta yapılıyor görülmesine rağmen % 18 gibi bir oranda hiç yapılamamasının nedeni olarak işlemin fön makinesi, klimazon, tost ve maşa cihazlarının kullanılmadığı; mizanpli cihazının daha sık kullanıldığı tarihlerde tercih edilen bir

işlem olduğunu, günümüzde ise saç şekillendirmede ancak yardımcı işlem olarak kullanıldığını ifade etmişlerdir.

Kuaförlükte özellikle saç şekillendirme teknik ve cihazlarının gelişmesiyle, elle yapılan bu tip işlemlerin daha az tercih dilmeye başlandığı, işletme ziyaretleri sırasında branş öğretmenleri tarafından da gözlemlenmiştir. İşlemin uzun süre beklemeyi gerektirmesi de tercih edilme oranının düşmesinde önemli bir etken olarak kabul edilebilir.

Anket sonuçlarına göre işlem, eski ve zaman kaybettiren bir mahiyette olması nedeniyle orta sıklıkta yapılmakta, ve kalfalık düzeyinde çok gerekli, çok önemli bulunmuştur.

Tablo 26: Örgü Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	2	2,2
Kalfalık Düzeyindedir	77	82,8
Ustalık Düzeyindedir	14	15,0
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	47	61,8
Orta Derecede Gereklidir	26	34,2
Gereksizdir	3	4,0
Kayıp Veri Toplam	24 76	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	42	55,3
Orta Derecede Önemlidir	32	42,1
Önemsizdir	2	2,6
Kayıp Veri Toplam	24 76	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	39	41,9
Orta Sıklıkta Yapılır	53	57,0
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 26'ya göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin % 2,2'si “örgü yapma” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, % 82,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %15'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem, bilgi düzeyinde çok fazla birikim gerektirmeyen; buna rağmen iyi bir estetik beğeni, ölçü –oranın iyi ayırt edilmesi, imaj okuyabilme becerilerini gerektiren bir işlemdir. Yani daha fazla yetenek gerektirmektedir. Sektörde de örgü uygulamalarının daha çok kalfalar tarafından yapılıyor olması, bu işlemin kalfa tarafından yapılmasının uygun görülmesinin nedeni olarak yorumlanabilir.

Ankete katılan ve “örgü yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %61,8'i işlemin çok gerekli olduğunu, %34,2'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %4'tür. Ankete katılan ve “örgü yapma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %55,3'ü işlemin çok önemli olduğunu, %42,1'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,6'dır. Geçici saç şekillendirme işlemlerinden biri olan örgü yapmak, günün modasına göre az ya da çok talep edilen bir işlemdir. Kalfalık düzeyi için çok önemli ve çok gerekli bulunması, sektörde mesleğe hakimiyetin kazanılması açısından köşe taşı sayılabilecek bir işlem olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %41,9'u işletmelerinde “örgü yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %57'si orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre işlem, orta sıklıkta yapılmakta, ve kalfalık düzeyinde çok gerekli, çok önemli bulunmuştur.

Tablo 27: Topuz Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TOPUZ YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,0
Kalfalık Düzeyindedir	55	57,3
Ustalık Düzeyindedir	40	41,7
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	42	77,8
Orta Derecede Gereklidir	12	22,2
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	46 54	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	43	79,6
Orta Derecede Önemlidir	11	20,4
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	46 54	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	54	58,1
Orta Sıklıkta Yapılır	39	41,9
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 27'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1'i "topuz yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %57,3'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %41,7'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem, bilgi düzeyinde çok fazla birikim gerektirmeyen; buna rağmen iyi bir estetik beğeni, ölçü –oranın iyi ayırt edilmesi, imaj okuyabilme becerilerini gerektiren bir işlemdir. Yani daha fazla yetenek gerektirmektedir. Sektörde de topuz uygulamalarının daha çok kalfalar tarafından yapılıyor olması, bu işlemin kalfa tarafından yapılmasının uygun görülmesinin nedeni olarak yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "topuz yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %77,8'i işlemin çok gerekli olduğunu, %22,2'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "topuz yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %79,6'sı işlemin çok önemli olduğunu, %20,4'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Geçici saç şekillendirme işlemlerinden biri olan topuz yapmak, günün modasına göre çok talep edilen bir işlemdir. Kalfalık düzeyi için çok önemli ve çok gerekli bulunması, sektörde mesleğe hakimiyetin kazanılması açısından köşe taşı sayılabilecek bir işlem olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %58,1'i işletmelerinde "topuz yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %41,9'u orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten kuaför bulunmamaktadır. Moda ne kadar değişirse değişsin, topuz modellerinde de bu değişiklikler yapılmakta ve topuz işlemi hiçbir zaman modanın gerisinde kalmamaktadır. Sektörde her bir kuaför salonunda mutlaka yapılıyor bulunmasının nedeni de dinamik bir şekillendirme işlemi olması olarak yorumlanabilir.

Tablo 28: Gelin Başı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

GELİN BAŞI YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,0
Kalfalık Düzeyindedir	32	32,7
Ustalık Düzeyindedir	65	66,3
Kayıp Veri Toplam	2 98	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	30	93,8
Orta Derecede Gereklidir	2	6,2
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	93,8
Orta Derecede Önemlidir	2	6,2
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	50	52,6
Orta Sıklıkta Yapılır	45	47,4
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0

Tablo 28'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1'i "gelin başı yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %32,7'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %66,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, gelin başı yapma işleminin üst düzeyde tasarım yapma bilgi ve becerisinin yanında uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini; kalfalık seviyesinin bu nitelikleri kazandırmaya yetmediğini bildirmişlerdir.

Eğitim programlarında "gelin başı yapma" işleminin ayrı bir ders, ünite ya da bölüm olarak ele alınmadığı; yalnızca program hedeflerinde bahsedildiği görülmektedir. Oysa, anket sonuçlarında sıklık, gereklilik ve önem bulgularında da iş piyasasında bu işlemin oldukça önemli olduğu ve uygulayan için birçok yeterliği bir arada gerektirdiği görülmektedir. Bunlar; tüm kuaförlük işlemlerinin bilgi ve becerilerinin yanı sıra, gelişmiş bir estetik kavrayış ve tasarım yapabilme olarak özetlenebilir. Tasarım yapma yeterliği ise psikomotor davranışlarda en üst düzey hedef olan "yaratma" basamağı olarak bilinmektedir (Sönmez,1994: 82). Kalfalık düzeyinden, A.Y.Ç.'nde, işle ilgili bir miktar yorum sergileme beklenmekte fakat kendi kendine yapma ve yaratma düzeyinde bir yeterlik beklenmemektedir (<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>). Bu nedenlerle işlemin ustalık düzeyinde olduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve "gelin başı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %93,8'i işlemin çok gerekli olduğunu, %6,2'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "gelin başı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %93,8'i işlemin çok önemli olduğunu, %6,2'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir.

İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %52,6'sı işletmelerinde “gelin başı yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %47,4'ü orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten kuaför bulunmamaktadır.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılmakta, çok gerekli ve çok önemli bulunmasına rağmen, üst düzeyde alan bilgisi, tasarım ve uygulama becerisi gerektirdiğinden kalfalık seviyesinde bulunmamıştır.

İşlem, ülkemiz kuaförlük sektöründe maddi getirisi en fazla olan işlemlerden birisidir. Özellikle yaz ve diğer tatillerde, düğünlerin çok olması dolayısıyla, bu işleme talep de artmaktadır. İşlem sektörde ekonomik getiri olarak yalnızca gelinin saçının yapılması demek değil; aynı zamanda gelinin makyajı, manikürü, pedikürü, mini cilt bakımı, saç bakımı, boya-röfle gibi modele ön hazırlık olabilecek işlemlerin de aynı zamanda yapılması anlamına gelmektedir. Böyle bir işlemin bir kuaför tarafından bilinmemesi demek, kazancının bir kısmından baştan vazgeçmiş olması demektir. Ankete katılanların neredeyse tamamının işlemini çok gerekli ve çok önemli bulmaları, eğitim programlarında bu işlemin yer almasının sektör gerçekleriyle birebir örtüşmekte olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 29: Saç Aksesuarlarını Seçmek Ve Yerleştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

SAÇ AKSESUARLARINI SEÇMEK VE YERLEŞTİRMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	3	3,2
Kalfalık Düzeyindedir	50	52,6
Ustalık Düzeyindedir	42	44,2
Kayıp Veri Toplam	5 95	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	31	62,0
Orta Derecede Gereklidir	19	38,0
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	60,0
Orta Derecede Önemlidir	19	38,0
Önemsizdir	1	2,0
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	34	36,5
Orta Sıklıkta Yapılır	57	61,3
Hiç Yapılmaz	2	2,2
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 29'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %3,2'si "saç aksesuarlarını seçme ve yerleştirme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %52,6'sı kalfalık düzeyinde olduğunu ve %44,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem saça geçici şekil verme teknikleri dahilinde bir tasarım ve imaj oluşturma bilgi ve becerisi gerektirmektedir. Sektörde bu tür işlemlerin genellikle kalfalar tarafından yapılmakta olduğu, branş öğretmenleri tarafından yapılan işyeri ziyaretlerinde de görülmüştür. Eğitim programlarında kalfalık seviyesinde planlanan işlemin sektörde de aynı seviyede bulunması, işlemin seviyesinin isabetli tespit edildiği şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "saç aksesuarlarını seçme ve yerleştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %62'si işlemin çok gerekli olduğunu, %38'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Ankete katılan ve "saç aksesuarlarını seçme ve yerleştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %60'ı işlemin çok önemli olduğunu, %38'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2'dir.

Kalfalık seviyesi için yüksek oranlarda gerekli ve önemli bulunan işlem, sektörde tüm geçici saç şekillendirmelerinde kullanılmak üzere kalfalar tarafından bilinmesi ve uygulanması gereken, önemli bir işlem olarak algılandığı şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %36,5'i işletmelerinde "saç aksesuarlarını seçme ve yerleştirme" işleminin çok sık yapıldığını, %61,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %2,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre

işlem, sosyal yapı nedeniyle talebin az olmasından kaynaklı olarak orta sıklıkta yapılmakta, ve kalfalık seviyesinde çok gerekli, çok önemli bulunmuştur.

Moda eğilimlerinden etkilenerek talebi zaman zaman ve sosyal çevreye göre değişen geçici saç şekillendirmede aksesuar kullanımının, Ankara ilinde büyük oranda orta sıklıkta ve yapılıyor olması, bu ilin daha çok öğrenci ve bürokratlardan oluşan muhafazakar ve pratik günlük hayatın gereklerini yerine getirmekle yetinen bir yapıda olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 30: Takma Saç Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TAKMA SAÇ YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	3	4,1
Kalfalık Düzeyindedir	32	43,2
Ustalık Düzeyindedir	39	52,7
Kayıp Veri Toplam	26 74	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	9	29,0
Orta Derecede Gereklidir	19	61,3
Gereksizdir	3	9,7
Kayıp Veri Toplam	69 31	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	12	40,0
Orta Derecede Önemlidir	14	46,7
Önemsizdir	4	13,3
Kayıp Veri Toplam	70 30	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	16	18,6
Orta Sıklıkta Yapılır	42	48,8
Hiç Yapılmaz	28	32,6
Kayıp Veri Toplam	14 86	100,0

Tablo 30'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %4,1'i "takma saç yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %43,2'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %52,7'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

İşlem, eğitim programlarında ünite bazında yer almasına rağmen, birden fazla karmaşık alt işlem gerektirmekte ve öğretmen eğitimi programında da uygulamalı olarak bulunmamasından dolayı genellikle teorik olarak işlenmektedir. Bu da işlemin öğrenilmesini tamamen işletmeye kaydırmakta; işletmelerde de piyasadan talep olmaması dolayısıyla "takma saç yapma" işlemi bilen ve öğreten usta sayısı gün geçtikçe azalmaktadır.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, işlemin yapıldığı kuaförlerin neredeyse tamamında usta ve usta eğitimciler tarafından yapıldığı gözlenmiştir. İş piyasasında bu işlemin peruk yapmakta uzmanlaşmış kişiler tarafından bağımsız bir dal olarak hizmet verdiği bilinmektedir. Bu sebeplerden dolayı işlemin, kalfalık seviyesinin üstünde ve ayrı bir uzmanlık dalı olarak ele alınması gereken bir işlem olduğu söylenebilir.

Ankete katılan ve "takma saç yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %29'u işlemin çok gerekli olduğunu, %61,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %9,7'dir. Ankete katılan ve "takma saç yapma" işleminin

kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %40'ı işlemin çok önemli olduğunu, %46,7'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %13,3'tür. Bir kalfanın takma saç yapmayı bilmesi ve yapabilmesi, mesleğini günümüz moda ve talep koşulları göz önüne alındığında olmazsa olmaz bir işlem gibi görünmemektedir. Nitekim uygulamalarında takma saçlara ihtiyaç duyulduğunda, bu işlemi profesyonel olarak yapan işletmelerden ihtiyaç kolaylıkla karşılanabilmektedir.

Tablo 30'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %18,6'sı işletmelerinde "takma saç yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %48,8'i orta sıklıkta yapıldığını ve %32,6'sı hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Bu işlemin ayrı bir uzmanlık alanı olduğu ve kuaförler tarafından sıklıkla yapılmadığı bilgisi, görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından dile getirilmiştir. Anket sonuçlarına göre işlem orta sıklıkta yapılmakta, orta derecede gerekli ve orta derecede önemli bulunmakla birlikte; kalfalık seviyesinde bulunmamıştır.

Günümüz moda eğilimlerinin peruk, postiş ve atkuyruğu gibi takma saçların kullanılması yönünde olmasına rağmen, hızla gelişmekte olan sentetik üretimin daha ekonomik olması nedeniyle müşteri talebinin bu yöne kaydığı da bilinen bir gerçektir. Anket sonuçlarında işlemin % 32 gibi önemli sayılabilecek oranda hiç yapılmadığının ortaya çıkması, işlemin kuaförlük mesleğinin bir yan alanı olarak kabul edildiği anlamında değerlendirilebilir.

Tablo 31: Takma Saçların Bakımını Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TAKMA SAÇLARIN BAKIMINI YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	13	15,1
Kalfalık Düzeyindedir	55	64,0
Ustalık Düzeyindedir	18	20,9
Kayıp Veri Toplam	24 86	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	33	60,0
Orta Derecede Gereklidir	18	32,7
Gereksizdir	4	7,3
Kayıp Veri Toplam	45 55	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	55,6
Orta Derecede Önemlidir	21	38,9
Önemsizdir	3	5,5
Kayıp Veri Toplam	45 54	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	22	24,5
Orta Sıklıkta Yapılır	56	62,2
Hiç Yapılmaz	12	13,3
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 31'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %15,1'i "takma saçların bakımını yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %64'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %20,9'u ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "takma saçların bakımını yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %60'ı işlemin çok gerekli olduğunu, %32,7'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %7,3'tür.

Ankete katılan ve "takma saçların bakımını yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %55,6'sı işlemin çok önemli olduğunu, %38,9'u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %5,5'tir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %24,5'i işletmelerinde "takma saçların bakımını yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %62,2'si orta sıklıkta yapıldığını ve %13,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre işlem orta sıklıkta yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık seviyesinde bulunmuştur.

Geçici saç şekillendirme işlemlerinde kullanılan en önemli aksesuar olan takma saçlar, bu işlemleri en çok yapan kuaför çalışanı olan kalfalar tarafından kullanılmaktadır. İster gerçek saçtan ister sentetik malzemeden yapılmış olsun, uzun süre kullanılacak olan bu aksesuarların bakımının yapılması gerekmektedir. Bu bakımlarda yapılan işlemler, yıkama, kurutma, şekillendirme, boyama ve renk açmadır. Bakım işlemlerinin baş derisinden bağımsız gerçek saçlara veya sentetik

malzemeye uygulanacağı göz önüne alınırsa, takma saç sahibi müşterinin gereken profesyonel malzemeyi temin etse bile, yöntem ve teknik bilgisine sahip olmadığından bakımı evinde yapamayacağı açıktır. Kuaför salonunda bu tür bakımların ekonomik getirisinin olduğu ve üst düzey mesleki bilgi ve beceri gerektirmediği de göz önüne alınırsa, işlemi kalfanın yapması, hem ustanın daha ağır ve üst düzey işlemler için zaman kazanması, hem de kalfanın saç üzerindeki hakimiyetinin sağlığa zarar verme riski olmadan artmasını sağlayacağından daha uygun görünmektedir.

Tablo 32: Takma Saçları Şekillendirmek Ve Yerleştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TAKMA SAÇLARI ŞEKİLLENDİRMEK VE YERLEŞTİRMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	4	4,6
Kalfalık Düzeyindedir	53	60,9
Ustalık Düzeyindedir	30	34,5
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	33	62,3
Orta Derecede Gereklidir	19	35,8
Gereksizdir	1	1,9
Kayıp Veri Toplam	37 53	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	34	64,1
Orta Derecede Önemlidir	17	32,1
Önemsizdir	2	3,8
Kayıp Veri Toplam	47 53	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	27	31,0
Orta Sıklıkta Yapılır	55	63,2
Hiç Yapılmaz	5	5,8
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0

Tablo 32'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %4,6'sı "takma saçları şekillendirme ve yerleştirme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %60,9'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %34,5'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlem saça geçici şekil verme teknikleri dahilinde bir tasarım ve imaj oluşturma bilgi ve becerisi gerektirmektedir. Sektörde bu tür işlemlerin genellikle kalfalar tarafından yapılmakta olduğu, branş öğretmenleri tarafından yapılan işyeri ziyaretlerinde de görülmüştür. Eğitim programlarında kalfalık seviyesinde planlanan işlemin sektörde de aynı seviyede bulunması, işlemin seviyesinin isabetli tespit edildiği şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "takma saçları şekillendirme ve yerleştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %62,3'ü işlemin çok gerekli olduğunu %32,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %1,9'dur. Ankete katılan ve "takma saçları şekillendirme ve yerleştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %64,1'i işlemin çok önemli olduğunu, , %35,8'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %3,8'dir.

Kalfalık seviyesi için yüksek oranlarda gerekli ve önemli bulunan işlem, sektörde tüm geçici saç şekillendirmelerinde kullanılmak üzere kalfalar tarafından bilinmesi ve uygulanması gereken, önemli bir işlem olarak algılandığı şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %31'i işletmelerinde "takma saçları şekillendirme ve yerleştirme" işleminin çok sık yapıldığını, %63,2'si orta sıklıkta yapıldığını ve %5,8'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Moda eğilimlerinden etkilenerek

talebi zaman zaman ve sosyal çevreye göre değişen geçici saç şekillendirmede aksesuar kullanımının, Ankara ilinde büyük oranda orta sıklıkta ve yapılıyor olması, bu ilin daha çok öğrenci ve bürokratlardan oluşan muhafazakar ve pratik günlük hayatın gereklerini yerine getirmekle yetinen bir yapıda olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 33: Özgün Bir Model Geliştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

ÖZGÜN BİR MODEL GELİŞTİRMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,1
Kalfalık Düzeyindedir	50	53,8
Ustalık Düzeyindedir	42	45,1
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	46	92,0
Orta Derecede Gereklidir	4	8,0
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	43	86,0
Orta Derecede Önemlidir	7	14,0
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	50 50	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	54	58,1
Orta Sıklıkta Yapılır	38	40,9
Hiç Yapılmaz	1	1,0
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 33'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,1'i "özgün bir model geliştirme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %53,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %45,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

İşlem saça geçici şekil verme teknikleri dahilinde bir tasarım ve imaj oluşturma bilgi ve becerisi gerektirmektedir. Sektörde bu tür işlemlerin genellikle kalfalar tarafından yapılmakta olduğu, branş öğretmenleri tarafından yapılan işyeri ziyaretlerinde de görülmüştür. Eğitim programlarında kalfalık seviyesinde planlanan işlemin sektörde de aynı seviyede bulunması, işlemin seviyesinin isabetli tespit edildiği şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan ve "özgün bir model geliştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %92'si işlemin çok gerekli olduğunu, %8'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "özgün bir model geliştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %86'sı işlemin çok önemli olduğunu, %14'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Kalfalık seviyesi için yüksek oranlarda gerekli ve önemli bulunan işlem, sektörde tüm geçici saç şekillendirmelerinde kullanılmak üzere kalfalar tarafından bilinmesi ve uygulanması gereken, önemli bir işlem olarak algılandığı şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %58,1'i işletmelerinde "özgün bir model geliştirme" işleminin çok sık yapıldığını, %40,9'u orta sıklıkta yapıldığını ve %1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. İşlemin sıklıkla yapılması için farklı görünmek isteyen müşteriler tarafından talep edilmesi yanı sıra uygulayıcının da iyi bir mesleki bilgi ve beceri birikiminin yanı sıra tasarım yapabilme yeteneğine ve yeniliklere açık olma davranışına sahip olması gerekmektedir. Geçici saç şekillendirme işlemini sektörde genellikle kalfaların yaptığı da göz önüne alınırsa bu bulgu, kalfaların

sürekli yaptığı işlemde sözü edilen bilgi, beceri ve davranışları kazandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 34: Cilt Bakımı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

CİLT BAKIMI YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,6
Kalfalık Düzeyindedir	21	33,9
Ustalık Düzeyindedir	40	64,5
Kayıp Veri Toplam	48 62	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	14	70,0
Orta Derecede Gereklidir	5	25,0
Gereksizdir	1	5,0
Kayıp Veri Toplam	80 20	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	14	70,0
Orta Derecede Önemlidir	5	25,0
Önemsizdir	1	5,0
Kayıp Veri Toplam	80 20	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	28	36,8
Orta Sıklıkta Yapılır	24	31,6
Hiç Yapılmaz	24	31,6
Kayıp Veri Toplam	24 76	100,0

Tablo 34'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,6'sı "cilt bakımı yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %33,9'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %64,5'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "cilt bakımı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %70'i işlemin çok gerekli olduğunu, %25'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %5'tir. Ankete katılan ve "cilt bakımı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %70'i işlemin çok önemli olduğunu, %25'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %5'tir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğreticilerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemin yapıldığı kuaförlerde, işlemi genellikle kuaförlerin değil güzellik uzmanlarının yaptıkları görülmüştür.

M.L eğitim programında, "cilt bakımı yapma" işlemi, ders olarak alınmamakla birlikte, Cilt Bakımı ve Kuaförlük Alanı modülünde teorik olarak açıklanmış (<http://aml.mebnet.net/kuaforluk.htm>) ve genel amaçlarda da yer almıştır. P.K.S.O. ve M.E.M programlarında ise işlem Kuaförlük dalında yer almamıştır.

Bulgular, araştırma kapsamındaki eğitim programlarında amaç ifadesi olarak bulunması nedeniyle araştırmaya dahil edilen bu işlemin, bir çok işlemten oluşması

nedeniyle başlı başına bir “iş” olarak kabul edilmekte olduğu ve programlarda düzenlendiği gibi bir başka dal olan Güzellik uzmanlığı dalında işlenmesinin sektör beklentilerine daha uygun olacağı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 34’e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %36,8’i işletmelerinde “cilt bakımı yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %31,6’sı orta sıklıkta yapıldığını ve %31,6’sı hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Bu işlemin ayrı bir uzmanlık alanı olduğu ve kuaförler tarafından sıklıkla yapılmadığı bilgisi, görüşlerine başvurulana usta öğretici kuaförler tarafından dile getirilmiştir.

Günümüzde güzellik sektöründe müşteri tarafından sıklıkla talep edilen işlem, deri ve hastalıkları, anatomi ve fizyoloji, beslenme, cilt bakım araç-gereç cihaz ve teknolojileri ile cilt bakım kozmetikleri bilgileriyle, bunların uygulamaya yönelik becerilerini kazanmayı gerektirmektedir. Kuaför salonlarında da mini bakım uygulamalarının yapıldığı fakat işlemin hemen her zaman, bu konunun eğitimini almış güzellik uzmanlarınca uygulandığı, işletme ziyaretlerinde branş öğretmenleri tarafından gözlemlenmiştir.

Ankara Valiliğinin 15/5/2000 tarih ve 2000/2 no ile yayınladığı “Sağlık, Estetik, Kozmetik ve Zayıflama Amaçlı Güzellik Salonlarının Taşınması Gereken Asgari Şartlar Tebliği”nin 14. maddesinde yer alan “cilt bakım salonlarında kuaför yer alamaz” ifadesi, kuaförlük ve cilt bakımının ayrı birer meslek olduğunu vurgulamaktadır (Ankara Valiliği, 2000:2).

Anket sonucunda ortaya çıkan % 32 gibi bir oranla işlemin hiç yapılmadığı verisinin anlamı, tüm bu bilgiler ışığında işlemin kuaförlük kapsamında algılanmaması gerektiği olarak yorumlanabilir.

Tablo 35: Epilasyon Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

EPİLASYON YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	1	1,8
Kalfalık Düzeyindedir	14	25,5
Ustalık Düzeyindedir	40	72,7
Kayıp Veri Toplam	45 55	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	7	50,0
Orta Derecede Gereklidir	6	42,9
Gereksizdir	1	7,1
Kayıp Veri Toplam	86 14	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	6	42,9
Orta Derecede Önemlidir	7	50,0
Önemsizdir	1	7,1
Kayıp Veri Toplam	86 14	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	20	29,4
Orta Sıklıkta Yapılır	24	35,3
Hiç Yapılmaz	24	35,3
Kayıp Veri Toplam	32 68	100,0

Tablo 35'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %1,8'i "epilasyon yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %25,5'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %72,7'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "epilasyon yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %50'si işlemin çok gerekli olduğunu, %42,9'u orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %7,1'dir.

Ankete katılan ve "epilasyon yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %42,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %50'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %7,1'dir.

Tablo 35'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %29,4'ü işletmelerinde "epilasyon yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %35,3'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %35,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemin yapıldığı kuaförlerde, işlemi genellikle kuaförlerin değil güzellik uzmanlarının yaptıkları görülmüştür.

Araştırmanın örnekleminde bulunan eğitim programlarında amaç ifadesi olarak bulunması nedeniyle araştırmaya dahil edilen bu işlem, bir çok işlem

oluşması nedeniyle başlı başına bir “iş” olarak kabul edilmekte; sektörde de programlarda düzenlendiği gibi bir başka dal olan Güzellik uzmanlığı dalında hizmet verenler tarafından uygulanmaktadır.

Bu işlemin ayrı bir uzmanlık alanı olduğu ve kuaförler tarafından sıklıkla yapılmadığı bilgisi, görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından dile getirilmiştir.

Günümüzde güzellik sektöründe müşteri tarafından sıklıkla talep edilen işlem, deri ve hastalıkları, kılın yapısı ve gelişimi, anatomi ve fizyoloji, beslenme, epilasyon araç-gereç cihaz ve teknolojileri ile epilasyon kozmetikleri bilgileriyle, bunların uygulamaya yönelik becerilerini kazanmayı gerektirmektedir. Kuaför salonlarında da epilasyon uygulamalarının yapıldığı fakat işlemin hemen her zaman, bu konunun eğitimini almış güzellik uzmanlarınca uygulandığı, işletme ziyaretlerinde branş öğretmenleri tarafından gözlemlenmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlemin yapılma sıklığı, “hiç yapılmaz” diyen iş yerleri ile “orta sıklıkta yapılır” diyen iş yerleri eşit bir dağılım göstermektedir. Bu bulgu ise, başka bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmesine ve konu hakkındaki yasal düzenlemeye rağmen işlemin bazı kuaförlerde uygulandığı şeklinde yorumlanabilir (Ankara Valiliği, 2000:2). İşlemin % 35 oranında hiç yapılmıyor olması sonucunu; işlemin kuaförlük mesleği dışında bir uzmanlık yeterliği gerektirdiği biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 36: Makyaj Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MAKYAJ YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	-	-
Kalfalık Düzeyindedir	35	53,8
Ustalık Düzeyindedir	30	46,2
Kayıp Veri Toplam	35 65	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	29	82,9
Orta Derecede Gereklidir	4	11,4
Gereksizdir	2	5,7
Kayıp Veri Toplam	65 35	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	28	80,0
Orta Derecede Önemlidir	5	14,3
Önemsizdir	2	5,7
Kayıp Veri Toplam	65 35	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	43	58,9
Orta Sıklıkta Yapılır	24	32,9
Hiç Yapılmaz	6	8,2
Kayıp Veri Toplam	29 73	100,0

Tablo 36'ya göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %53,8'i "makyaj yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu, %46,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. İşlemin çıraklık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır. Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemin yapıldığı kuaförlerde, işlemi genellikle kuaförlerin değil güzellik uzmanlarının yaptıkları görülmüştür.

Ankete katılan ve "makyaj yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %82,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %11,4'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %5,7'dir. Ankete katılan ve "makyaj yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %80'i işlemin çok önemli olduğunu, %14,3'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %5,7'dir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %58,9'u işletmelerinde "makyaj yapma" işleminin çok sık yapıldığını, %32,9'u orta sıklıkta yapıldığını ve %8,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir. Kuaför salonlarında da makyaj uygulamalarının yapıldığı fakat işlemin hemen her zaman, bu konunun eğitimini almış güzellik uzmanlarınca uygulandığı göz önüne alınırsa bulgular, işlemin kuaförlük kapsamında olmaması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 37: Tırnak Bakımı Yapmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TIRNAK BAKIMI YAPMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	3	4,9
Kalfalık Düzeyindedir	25	41,0
Ustalık Düzeyindedir	33	54,1
Kayıp Veri Toplam	39 61	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	18	72,0
Orta Derecede Gereklidir	5	20,0
Gereksizdir	2	8,0
Kayıp Veri Toplam	75 25	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	17	68,0
Orta Derecede Önemlidir	6	24,0
Önemsizdir	2	8,0
Kayıp Veri Toplam	75 25	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	46	65,7
Orta Sıklıkta Yapılır	14	20,0
Hiç Yapılmaz	10	14,3
Kayıp Veri Toplam	30 70	100,0

Tablo 37 ve Tablo 57'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %4,9'u "tırnak bakımı yapma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %41'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %54,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemin yapıldığı kuaförlerde, işlemi genellikle kuaförlerin değil manikürcülerin ve güzellik uzmanlarının yaptıkları görülmüştür.

Araştırma kapsamındaki eğitim programlarında amaç ifadesi olarak bulunması nedeniyle araştırmaya dahil edilen bu işlem, bir çok işlemten oluşması nedeniyle başlı başına bir "iş" olarak kabul edilmekte; eğitim programlarda düzenlendiği gibi bir başka dal olan Güzellik Uzmanlığı dalında hizmet vermektedir.

Ankete katılan ve "tırnak bakımı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten kuaförlerin %72'si işlemin çok gerekli olduğunu, %20'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %8'dir. Ankete katılan ve "tırnak bakımı yapma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %68'i işlemin çok önemli olduğunu, %24'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %8'dir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %65,7'si işletmelerinde “tırnak bakımı yapma” işleminin çok sık yapıldığını, %20'si orta sıklıkta yapıldığını ve %14,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Kuaför salonlarında da tırnak bakımı uygulamalarının yapıldığı fakat işlemin hemen her zaman, bu konunun eğitimini almış güzellik uzmanlarınca ya da manikürcüler tarafından uygulandığı göz önüne alınırsa bulgular, işlemin sektör tarafından kuaförlük dışında görülmekte olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 38: Protez Tırnak Takmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

PROTEZ TIRNAK TAKMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	5	8,9
Kalfalık Düzeyindedir	19	33,9
Ustalık Düzeyindedir	32	57,2
Kayıp Veri Toplam	44 56	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	8	42,1
Orta Derecede Gereklidir	6	31,6
Gereksizdir	5	26,3
Kayıp Veri Toplam	81 19	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	7	36,8
Orta Derecede Önemlidir	8	42,1
Önemsizdir	4	21,1
Kayıp Veri Toplam	81 19	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	15	21,4
Orta Sıklıkta Yapılır	29	41,4
Hiç Yapılmaz	26	37,2
Kayıp Veri Toplam	30 70	100,0

Tablo 38'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %8,9'u "protez tırnak takma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %33,9'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %57,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu bu işlemin başka bir uzmanlık dalı olması gerektiğini, iş yerinde yapılması gerekiyorsa da; uzun süreli iş tecrübesi gerektirdiğini ve kalfalık seviyesinin bu tecrübeyi kazandırmaya yetmediğini belirtmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yaptıkları ziyaretlerde, bu işlemin yapıldığı kuaförlerde, işlemi genellikle kuaförlerin değil manikürcülerin ve güzellik uzmanlarının yaptıkları görülmüştür.

Araştırma kapsamındaki eğitim programlarında amaç ifadesi olarak bulunması nedeniyle araştırmaya dahil edilen bu işlem, bir çok işlemden oluşması nedeniyle başlı başına bir "iş" olarak kabul edilmekte; sektörde de bir başka dal olan güzellik uzmanlığı dalı kapsamında hizmet verilmektedir.

Tablo 38'e göre ankete katılan ve "protez tırnak takma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %42,1'i işlemin çok gerekli olduğunu, %31,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %26,3'tür.

İşlem, görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler tarafından büyük oranda çok gerekli görülmeyle birlikte, başka bir uzmanlık dalı olarak görüldüğünden, kuaförler tarafından uygulanması % 26 gibi bir oranla gereksiz görülmüştür.

İşlemin yalnız M.L. eğitim programlarında “tırnak bakımı” dersinde bir ünite olarak alındığı görülmektedir. İşletmelerdeki uygulamalarda da işlemin kuaförler değil manikürcüler ve güzellik uzmanları tarafından yapıldığı göz önüne alınırsa, kuaförlük mesleği için çok gerekli bir uygulama olmadığı söylenebilir.

Tablo38’e göre ankete katılan ve “protez tırnak takma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %36,8’i işlemin çok önemli olduğunu, %42,1’i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %21,1’dir.

İşlem, görüşlerine başvuru alan usta öğretici kuaförler tarafından büyük oranda önemli görülmeyle birlikte, görüşlerine başvuru alan usta öğreticiler tarafından başka bir uzmanlık dalı olarak görüldüğünden, kuaförler tarafından uygulanması % 21 gibi bir oranla gereksiz görülmüştür.

Tablo 38’e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %21,4’ü işletmelerinde “protez tırnak takma” işleminin çok sık yapıldığını, %41,4’ü orta sıklıkta yapıldığını ve %37,2’si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Bu işlemin ayrı bir uzmanlık alanı olduğu ve kuaförler tarafından sıklıkla yapılmadığı bilgisi, görüşlerine başvuru alan kuaförler tarafından dile getirilmiştir.

Günümüzde güzellik sektöründe, moda eğilimleri nedeniyle müşteri tarafından sıklıkla talep edilen işlem, deri ve hastalıkları, tırnağın yapısı ve gelişimi, anatomi ve fizyoloji, beslenme, protez tırnak araç-gereç cihaz ve teknolojileri ile protez tırnak kozmetikleri bilgileriyle, bunların uygulamaya yönelik becerilerini

kazanmayı gerektirmektedir. Kuaför salonlarında da protez tırnak takma uygulamalarının yapıldığı fakat işlemin hemen her zaman, bu konunun eğitimini almış güzellik uzmanlarınca uygulandığı, işletme ziyaretlerinde branş öğretmenleri tarafından gözlemlenmiştir.

İşlemin % 37 oranında hiç yapılmıyor olması sonucunun anlamı; işlemin kuaförlük mesleği dışında bir uzmanlık yeterliği gerektirdiği biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 39: Sterilizasyon Cihazını Tekniğine Uygun Olarak Kullanmak İşleminin Düzey, Gerekliklik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

STERİLİZASYON CİHAZINI TEKNİĞİNE UYGUN OLARAK KULLANMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	29	31,9
Kalfalık Düzeyindedir	46	50,5
Ustalık Düzeyindedir	16	17,6
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0
İşlem Gereklikliği		
Çok Gereklidir	46	100,0
Orta Derecede Gereklidir	-	-
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	54 46	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	45	97,8
Orta Derecede Önemlidir	1	2,2
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	54 46	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	82	89,1
Orta Sıklıkta Yapılır	9	9,8
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0

Tablo 39'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %31,9'u "sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %50,5'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %17,6'sı ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

İşlem, deri ve saçın yapısı ve hastalıkları, bulaşıcı hastalıklar ve korunma yolları, hijyen ve sterilizasyon ve dezenfeksiyon bilgisi ve uygulama becerisi gerektirmektedir. Araştırma kapsamındaki eğitim programlarında bu bilgi ve beceriler, eğitimin ilk yıllarında verilmekte olup, kalfalık seviyesindeki bir elemanın bu bilgileri uygulamaya geçirmesi seviyesine uygun görünmektedir.

Ankete katılan ve "sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %100'ü işlemin çok gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin orta derecede gerekli ya da gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Ankete katılan ve "sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %97,8'i işlemin çok önemli olduğunu, %2,2'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Bu bulgular, sektörde insan sağlığını korumanın gerekliliğinin yeterince anlaşıldığı ve bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %89,1'i işletmelerinde "sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanma" işleminin çok sık yapıldığını, %9,8'i orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, kişi ve toplum sağlığını korumaya yönelik bir önlem olan steril etme davranışının önem ve

gereğinin sektörde yeterince anlaşılmasına rağmen, hala tüm kuaförlerde uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 40: Sağlık Ve Kişisel Hijyen Kurallarını Uygulamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

SAĞLIK VE KİŞİSEL HİJYEN KURALLARINI UYGULAMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	27	30,0
Kalfalık Düzeyindedir	26	28,9
Ustalık Düzeyindedir	37	41,1
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	26	100,0
Orta Derecede Gereklidir	-	-
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	74 26	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	25	96,2
Orta Derecede Önemlidir	1	3,8
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	74 26	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	83	89,2
Orta Sıklıkta Yapılır	10	10,8
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0

Tablo 40'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %30'u "sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %28,9'u kalfalık düzeyinde olduğunu ve %41,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Hizmet üreten bir meslek olan kuaförlükte, sağlık ve kişisel hijyen kurallarının uygulanması, görüşlerine başvuru alan usta öğreticilerin çoğunluğu tarafından özellikle mesleğe yeni başlamış çıraklardan beklenmekte, uygulamaların alışkanlık haline dönüşmesi ise ancak ustalık seviyesinde mümkün görülmektedir.

Eğitimi kalfalık müfredatının başlangıcında verilen işlemin, eksiksiz olarak uygulanabilmesi için kalfalık seviyesinde uygulanan teorik ve pratik eğitimin yeterli olduğu branş öğretmenlerince ifade edilmiştir. Fakat bu konudaki sektör beklentilerinin eğitim programlarıyla örtüşmemesinin olası nedeni, iş yerinde sağlık ve kişisel hijyen kurallarına uymanın öneminin kültürümüzde ve sektörde henüz yeterince benimsenmemiş olması olarak düşünülebilir.

Ankete katılan ve "sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %100'ü işlemin çok gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin orta derecede gerekli ya da gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Ankete katılan ve "sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,2'si işlemin çok önemli olduğunu, %3,8'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgular, sektörde insan sağlığını korumanın gerekliliğinin yeterince anlaşıldığı ve bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %89,2'si işletmelerinde “sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama” işleminin çok sık yapıldığını, %10,8'i orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgu, kişi ve toplum sağlığını korumaya yönelik bir önlem olan kişisel hijyen kurallarına uyma davranışının önem ve gereğinin sektörde büyük oranda anlaşıldığı ve uygulandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 41: Alanı İle İlgili Araç Ve Gereçleri İş Güvenliği Kurallarına Uygun Kullanmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

ALANI İLE İLGİLİ ARAÇ VE GEREÇLERİ İŞ GÜVENLİĞİ KURALLARINA UYGUN KULLANMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	18	20,7
Kalfalık Düzeyindedir	44	50,6
Ustalık Düzeyindedir	25	28,7
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	40	90,9
Orta Derecede Gereklidir	4	9,1
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	56 44	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	41	93,2
Orta Derecede Önemlidir	3	6,8
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	56 44	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	79	86,8
Orta Sıklıkta Yapılır	11	12,1
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0

Tablo 41'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %20,7'si "alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %50,6'sı kalfalık düzeyinde olduğunu ve %28,7'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

İşlem, alanda yapılacak tüm işlemlerde alışkanlık haline getirilerek uygulanması beklenen hem psikomotor, hem de duyuşsal alan yeterliklerinde ifadesini bulan hedefleri içermektedir (Sönmez,1999; 70-78). İşlemi alışkanlık haline getirebilmek için öncelikle alanda kullanılan araç-gereç ve iş güvenliği kuralları bilgisine ihtiyaç vardır. Sektördeki uygulamalar incelendiğinde, bu alışkanlığın hem bilgi, hem beceri düzeyinde usta ve usta öğreticiler tarafından kalfa ve çıraklara iş başında yaparak-yaşayarak öğretildiği görülmektedir. İşe başlandığı günden itibaren yapılan bu öğretim ve eğitimle, alışkanlığın kalfalık seviyesinde kazanılmış olması gerektiği sektör tarafından öngörülmektedir.

Ankete katılan ve "alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %90,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %9,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %93,2'si işlemin çok önemli olduğunu, %6,8'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgular, sektörde insan sağlığını korumanın ve iş verimini yükseltmenin gerekliliğinin ve öneminin yeterince anlaşıldığı ve bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %86,8'i işletmelerinde "alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanma" işleminin çok sık yapıldığını, %12,1'i orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Bu bulgu,kişi ve toplum sağlığı ve güvenliğini korumaya yönelik bir önlem olan alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanma alışkanlığının önem ve gereğinin sektörde yeterince anlaşılmamasına rağmen, hala tüm kuaförlerde uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 42: Kullanılan Kozmetik Ürünler Nedeniyle Oluşabilecek Zehirlenmelere Ve Alerjik Reaksiyonlara Karşı Gerekli Tedbirleri Almak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

KULLANILAN KOZMETİK ÜRÜNLER NEDENİYLE ZEHİRLENMELERE VE ALERJİK GEREKLİ	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	13	14,1
Kalfalık Düzeyindedir	32	34,8
Ustalık Düzeyindedir	47	51,1
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	31	96,9
Orta Derecede Gereklidir	1	3,1
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	30	93,8
Orta Derecede Önemlidir	2	6,2
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	68 32	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	73	77,7
Orta Sıklıkta Yapılır	17	18,0
Hiç Yapılmaz	4	4,3
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0

Tablo 42'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %14,1'i "zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %34,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %51,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler, işlemin amacına ulaşabilmesi için işyerinde sorumluluk alma alışkanlığı ve uzun süre iş tecrübesi kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

İşlemin araştırma kapsamındaki tüm programlarda konu olarak yer aldığı; işletmelerdeki uygulamalarda ise usta ve usta öğreticiler tarafından genellikle üzerinde durulması gereksiz bir ayrıntı olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

Olası zehirlenme ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri almak yeterliğine ulaşabilmesi için, usta öğreticiler tarafından belirtilenlerin yanı sıra; beslenme, genel sağlık, anatomi ve fizyoloji ve mesleki kimya bilgileriyle bu bilgilerin uygulamada iş alışkanlığına dönüşebilmesi için, öğrenmenin duyuşsal düzeyde gerçekleştirilmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bu nedenlerle işlemin kalfalıktan daha ileri bir seviyede olması gerektiği kabul edilebilir.

Ankete katılan ve "zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %3,1'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %93,8'i işlemin çok önemli olduğunu, %6,2'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgular, sektörde insan sağlığını korumanın gerekliliğinin

yeterince anlaşıldığı ve bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %77,7'si işletmelerinde “zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma” işleminin çok sık yapıldığını, %18'i orta sıklıkta yapıldığını ve %4,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, kişi ve toplum sağlığını korumaya yönelik bir önlem olan zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma davranışının önem ve gereğinin sektörde yeterince anlaşılmasına rağmen, hala tüm kuaförlerde uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 43: Yangın Ve Diğer Tehlikelere Karşı Gerekli Tedbirleri Almak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

YANGIN VE DİĞER TEHLİKELERE KARŞI GEREKLİ TEDBİRLERİ ALMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	19	22,4
Kalfalık Düzeyindedir	19	22,4
Ustalık Düzeyindedir	47	55,2
Kayıp Veri Toplam	15 85	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	17	89,5
Orta Derecede Gereklidir	2	10,5
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	81 19	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	17	89,5
Orta Derecede Önemlidir	2	10,5
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	81 19	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	70	79,5
Orta Sıklıkta Yapılır	13	14,8
Hiç Yapılmaz	5	5,7
Kayıp Veri Toplam	12 88	100,0

Tablo 43'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %22,4'ü “yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %22,4'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %55,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförler, işlemin amacına ulaşabilmesi için işyerinde sorumluluk alma alışkanlığı ve uzun süre iş tecrübesi kazanmış olması gerektiğini; kalfalık seviyesinin bu düzeyi karşılamadığını belirtmişlerdir.

Yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri almak yeterliliğine ulaşabilmesi için, usta öğreticiler tarafından belirtilenlerin yanı sıra; işyeri güvenliği, araç-gereç ve makine bilgisi, salon işletmeciliği ve mesleki kimya bilgileriyle bu bilgilerin uygulamada işlem alışkanlığına dönüşebilmesi için öğrenmenin duyuşsal düzeyde ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bu nedenlerle işlemin kalfalıktan daha ileri bir seviyede olması gerektiği kabul edilebilir.

Ankete katılan ve “yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %89,5'i işlemin çok gerekli olduğunu, %10,5'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve “yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %89,5'i işlemin çok önemli olduğunu, %10,5'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgular, sektörde insan ve işyeri güvenliğini korumanın gerekliliğinin yeterince anlaşıldığı ama bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan beklemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %79,5'i işletmelerinde “yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma” işleminin çok sık yapıldığını, %14,8'i orta sıklıkta yapıldığını ve %5,7'si hiç yapılmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, kişi ve toplum güvenliğini korumaya yönelik bir önlem olan yangın ve tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma işleminin önem ve gereğinin sektörde yeterince anlaşılmasına rağmen, hala tüm kuaförlerde uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 44: İlk Yardım Malzemelerini Gerektiğinde Tekniğine Uygun Kullanmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İLK YARDIM MALZEMELERİNİ GEREKTİĞİNDE TEKNİĞİNE UYGUN KULLANMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	15	17,5
Kalfalık Düzeyindedir	37	43,0
Ustalık Düzeyindedir	34	39,5
Kayıp Veri Toplam	14 86	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	35	94,6
Orta Derecede Gereklidir	2	5,4
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	63 37	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	34	91,9
Orta Derecede Önemlidir	3	8,1
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	63 37	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	68,9
Orta Sıklıkta Yapılır	24	26,7
Hiç Yapılmaz	4	4,4
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 44'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %17,5'i "ilkyardım malzemelerini tekniğine uygun kullanma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %43'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %39,5'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Bu bulgu, ankete katılan usta öğreticilerin bu işlemi bilmesini ve uygulamasını daha çok ustadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir. Nitekim işlem, mesleki tüm bilgilerin yanı sıra anatomi, hijyen, mikrobiyoloji ve ilkyardım bilgisi ve uygulama becerisi gerektirmektedir.

Ankete katılan ve "ilkyardım malzemelerini tekniğine uygun kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %94,6'sı işlemin çok gerekli olduğunu, %5,4'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "ilkyardım malzemelerini tekniğine uygun kullanma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %91,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %8,1'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır. Bu bulgular, sektörde insan sağlığını korumanın gerekliliğinin yeterince anlaşıldığı ve bu işlemi bilmesini ve uygulamasını kalfadan bekledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %68,9'u işletmelerinde "ilkyardım malzemelerini tekniğine uygun kullanma" işleminin çok sık yapıldığını, %26,7'si orta sıklıkta yapıldığını ve %4,4'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, insan sağlığını korumaya yönelik bir önlem olan ilkyardım malzemelerini tekniğine uygun kullanma işleminin önem ve gereğinin sektörde yeterince anlaşılmasına rağmen, hala tüm kuaförlerde uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 45: Türkçeyi Doğru Olarak Konuşmak Ve Başkaları İle Rahat İletişim Kurmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

TÜRKÇEYİ DOĞRU OLARAK KONUŞMAK VE BAŞKALARI İLE RAHAT İLETİŞİM KURMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	32	34,8
Kalfalık Düzeyindedir	34	37,0
Ustalık Düzeyindedir	26	28,2
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	32	94,1
Orta Derecede Gereklidir	2	5,9
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	66 34	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	32	94,1
Orta Derecede Önemlidir	2	5,9
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	66 34	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	71	78,0
Orta Sıklıkta Yapılır	20	22,0
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0

Tablo 45'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %34,8'i "Türkçeyi doğru konuşma ve rahat iletişim kurma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %37'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %28,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "Türkçeyi doğru konuşma ve rahat iletişim kurma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %94,1'i işlemin çok gerekli olduğunu, %5,9'u orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "Türkçeyi doğru konuşma ve rahat iletişim kurma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %94,1'i işlemin çok önemli olduğunu, %5,9'u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %78'i işletmelerinde "Türkçeyi doğru konuşma ve rahat iletişim kurma" işleminin çok sık yapıldığını, %22'si orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten işletme bulunmamaktadır.

Türkçeyi doğru konuşma becerisinin eğitim-öğretimin ilk yıllarında konulan bir hedef olduğu açıktır. Rahat iletişim kurma becerisi ise yine eğitimin ilk yıllarından itibaren önemli bir hedef olmanın yanı sıra, kuaförlük mesleğinde ayrı bir önemi vardır. Hizmet üreten diğer tüm mesleklerde olduğu gibi kuaförlükte de iletişim kurma yollarının iyi bilinmesi ve uygulanması, hizmet kalitesini doğrudan etkileyecektir. Kuaförlükte, müşteri ile ilk karşılaştığı andan, uğurlandığı ana kadar, hizmet edenle hizmet alan yüz yüze direk iletişim halindedir. Talebin doğru tespit edilebilmesi, önerilerin yapılabilmesi, karar verme, ikna etme ve diğer sohbetlerin meslek etiği dahilinde yapılabilmesi kazanca ve güvene dönüşebilmesi, hizmet verenin Türkçeye hakim olması ve doğru kullanmasına bağlıdır.

Anket sonucunda bu becerinin çok önemli, çok gerekli ve sıklıkla yapılıyor bulunması, sektör tarafından önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve büyük oranda uygulandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 46: Okuduğunu Anlamak, Anladığını Ve Düşüncelerini Sözlü Veya Yazılı Olarak, Açık Ve Anlaşılır Biçimde İfade Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

OKUDUĞUNU ANLAMAK, ANLADIĞINI VE DÜŞÜNCELERİNİ SÖZLÜ VEYA YAZILI OLARAK, AÇIK VE ANLAŞILIR BİÇİMDE İFADE ETMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	28	31,8
Kalfalık Düzeyindedir	30	34,1
Ustalık Düzeyindedir	30	34,1
Kayıp Veri Toplam	12 88	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	29	96,7
Orta Derecede Gereklidir	1	3,3
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	70 30	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	29	96,7
Orta Derecede Önemlidir	1	3,3
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	70 30	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	70,5
Orta Sıklıkta Yapılır	25	28,4
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	12 88	100,0

Tablo 46'ya göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %31,8'i "okuduğunu anlama, düşüncelerini açık ve anlaşılabilir biçimde ifade etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %34,1'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %34,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "okuduğunu anlama, düşüncelerini açık ve anlaşılabilir biçimde ifade etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %3,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "okuduğunu anlama, düşüncelerini açık ve anlaşılabilir biçimde ifade etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,7'si işlemin çok önemli olduğunu, %3,3'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %70,5'i işletmelerinde "okuduğunu anlama, düşüncelerini açık ve anlaşılabilir biçimde ifade etme" işleminin çok sık yapıldığını, %28,4'ü orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Okuduğunu anlama ve düşüncelerini açık ve anlaşılabilir biçimde ifade etme becerisinin eğitim-öğretimin ilk yıllarında konulan bir hedef olduğu bilinmektedir. Hizmet üreten diğer tüm mesleklerde olduğu gibi kuaförlükte de iletişim kurma yollarının iyi bilinmesi ve uygulanması, hizmet kalitesini doğrudan etkileyecektir. Yazılı ve sözlü iletişim yollarının olabildiğince çeşitlendiği günümüzde, hizmet üreten bir sektör elemanının hem alanıyla ilgili hem de genel kültür düzeyinde okuyucu olması ve düşüncelerini ifade edebilmesi gerekmektedir. Bu beceriye sahip olmayan bir elemandan mesleğinde tam anlamıyla başarı sağlaması beklenemez. Anket sonuçlarına göre işlemin çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli bulunması, düzeyi ise, mesleğin tüm aşamalarında gerekli olduğunun düşünülmesi

nedeniyle hem kalfalık hem ustalık olarak eşit bir dağılım gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 47: Kendisini İş Ortamına Tanıtmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

KENDİSİNİ İŞ ORTAMINA TANITMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	27	30,0
Kalfalık Düzeyindedir	38	42,2
Ustalık Düzeyindedir	25	27,8
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	35	92,1
Orta Derecede Gereklidir	3	7,9
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	62 38	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	35	92,1
Orta Derecede Önemlidir	3	7,9
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	62 38	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	67	75,3
Orta Sıklıkta Yapılır	21	23,6
Hiç Yapılmaz	1	1,1
Kayıp Veri Toplam	11 89	100,0

Tablo 47'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %30'u "kendisini iş ortamına tanıtma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %42,2'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %27,8'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "kendisini iş ortamına tanıtma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %92,1'i işlemin çok gerekli olduğunu, %7,9'u orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "kendisini iş ortamına tanıtma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %92,1'i işlemin çok önemli olduğunu, %7,9'u orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %75,3'ü işletmelerinde "kendisini iş ortamına tanıtma" işleminin çok sık yapıldığını, %23,6'sı orta sıklıkta yapıldığını ve %1,1'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

İstihdam becerilerinden sayılan bir meslekte yer edinme becerisi, öncelikle kendisini iş ortamına tanıtma becerisini gerektirmektedir. Edinilen mesleğin sürdürülebilmesi ve meslekte ilerlemenin sağlanabilmesi için, meslek sahibinin iş ortamına kim olduğunu, ne bildiğini, ne bilmediğini ve ne bilmek istediğini anlatabilmiş olmalıdır. Çalışanın mesleki gelişimi ve iş yerinin ondan sağlayacağı fayda ancak bu şekilde bilinebilir ve geliştirilebilir. Anket sonuçlarına göre işlemin çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve daha çok kalfaların yaptığı bir işlem olduğu bulunmuştur. Bu bulgulara göre bir kuaförün kendisini iş ortamına tanıtmasının önemi ve gerekliliği sektörde bilinmekte fakat bu iletişimin çıraklık düzeyinden başlaması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 48: Müşteriye Model Hakkında Önerilerde Bulunmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MÜŞTERİYE MODEL HAKKINDA ÖNERİLERDE BULUNMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	4	4,2
Kalfalık Düzeyindedir	59	61,4
Ustalık Düzeyindedir	33	34,4
Kayıp Veri Toplam	4 96	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	56	96,6
Orta Derecede Gereklidir	2	3,4
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	42 58	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	55	94,8
Orta Derecede Önemlidir	3	5,2
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	42 58	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	80	85,1
Orta Sıklıkta Yapılır	14	14,9
Hiç Yapılmaz	-	-
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0

Tablo 48'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %4,2'si "müşteriye model hakkında önerilerde bulunma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %61,4'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %34,4'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "müşteriye model hakkında önerilerde bulunma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %96,6'sı işlemin çok gerekli olduğunu, %3,4'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "müşteriye model hakkında önerilerde bulunma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %94,8'i işlemin çok önemli olduğunu, %5,2'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %85,1'i işletmelerinde "müşteriye model hakkında önerilerde bulunma" işleminin çok sık yapıldığını, %14,9'u orta sıklıkta yapıldığını belirtmiştir. İşlemin hiç yapılmadığını belirten kuaför bulunmamaktadır.

Yeni bir saç tasarımı ya da imaj belirleme işlemlerinde kuaförler, müşterilerinin fiziksel ve sosyal yapılarına, ve günün modasına göre önerilerde bulunmaktadırlar. Ortak bir karara dayalı ya da kuaförün müşterisini ikna etmesiyle kararlaştırılacak bir modelin uygulanması, hem karşılıklı güvenin oluşmasına hem de çalışmada kolaylığa neden olacaktır. Anket sonuçlarına göre işlem çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık düzeyinde bulunmuştur. Bu sonuçlar, sektörde işlemin önemi ve gereğinin anlaşıldığı ve uygulamaların kalfa tarafından yapılmasının uygun bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 49: Ustasını Devamlı İzleme Yoluyla Meslekle İlgili Teknik Bilgisini Geliştirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

USTASINI DEVAMLIL İZLEME YOLUYLA MESLEKLE İLGİLİ TEKNİK BİLGİSİNİ GELİŞTİRMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	43	45,7
Kalfalık Düzeyindedir	36	38,3
Ustalık Düzeyindedir	15	16,0
Kayıp Veri Toplam	6 94	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	34	94,4
Orta Derecede Gereklidir	2	5,6
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	64 36	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	33	91,7
Orta Derecede Önemlidir	3	8,3
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	64 36	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	78	85,7
Orta Sıklıkta Yapılır	11	12,1
Hiç Yapılmaz	2	2,2
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0

Tablo 49'a göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %45,7'si “meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirme” işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %38,3'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %16'sı ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, işlemin üst düzey bir beceri ve iş tecrübesi gerektirmediğini, aksine bu beceriyi ve tecrübeyi kazanmak için mesleğin ilk yıllarında alışkanlık haline getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

İşlemin seviyesi, A.Y.Ç.'nde, kalfalık düzeyine denk gelen seviye 3'te “süreçleri, teknikleri, materyalleri, gereçleri, ekipmanı, teknolojiyi ve bazı teorik fikirleri içeren bir alana bilgiyi uygulamak” olarak tanımlanmıştır(<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>). Araştırma kapsamındaki eğitim programlarının tümünde de işlem kalfalık seviyesinden beklenmektedir.

Ankete katılan ve “meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %94,4'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %5,6'sı orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve “meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirme” işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %91,7'si işlemin çok önemli olduğunu, %8,3'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %85,7'si işletmelerinde “meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirme” işleminin çok sık yapıldığını, %12,1'i orta sıklıkta yapıldığını ve %2,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; kalfalık düzeyinde bulunmamıştır. Bu yeterlik, tüm sektörlerde sürekli gelişen ve değişen teknolojiyle uyumlu olması gereken bir süreç olarak kabul edildiğinden, kuaförlük sektöründe de mesleki gelişimi sağlama alışkanlığının erken kazanılması amacıyla çıraklık eğitiminde bulunması gereken fakat kalfalık düzeyinde de kazanılmaya devam edilmesi gereken davranışlar bütünü olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 50: Bölümde İlgi Duyduğu Ve Yetenekli Olduğu Alanlarda Kendisini Yönlendirmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

BÖLÜMDE İLGİ DUYDUĞU VE YETENEKLİ OLDUĞU ALANLARDA KENDİSİNİ YÖNLENDİRMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	26	29,9
Kalfalık Düzeyindedir	49	56,3
Ustalık Düzeyindedir	12	13,8
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	44	91,7
Orta Derecede Gereklidir	4	8,3
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	52 48	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	40	83,3
Orta Derecede Önemlidir	8	16,7
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	52 48	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	72,1
Orta Sıklıkta Yapılır	23	26,7
Hiç Yapılmaz	1	1,2
Kayıp Veri Toplam	14 86	100,0

Tablo 50'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %29,9'u "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini geliştirme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %56,3'ü kalfalık düzeyinde olduğunu ve %13,8'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini geliştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %91,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %8,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini geliştirme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %83,3'ü işlemin çok önemli olduğunu, %16,7'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %72,1'i işletmelerinde "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini geliştirme" işleminin çok sık yapıldığını, %26,7'si orta sıklıkta yapıldığını ve %1,2'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Bir meslekte kendisini geliştirmek isteyen kişinin öncelikle mesleğinde hangi alanlara ilgi duyduğunun ve hangi alanlarda yetenekli olduğunu bilmesi gerekir. Mesleğinde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanları belirleyebilmek için meslek sahibinin o meslekte bir süre çalışmış olması gerektiği açıktır. Bu noktadan sonra planlı bir eğitim- öğretimle kendini geliştirme süreci başlayacaktır. Anket sonuçlarına göre bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini geliştirme becerisi çok sık yapılmakta, ve kalfalık düzeyinde çok önemli, çok gerekli bulunmuştur. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 51: İş Ortamında Kendisi İçin İstihdam Olanağı Sağlamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

İŞ ORTAMINDA KENDİSİ İÇİN İSTİHDAM OLANAĞI SAĞLAMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıracılık Düzeyindedir	23	26,1
Kalfalık Düzeyindedir	55	62,5
Ustalık Düzeyindedir	10	11,4
Kayıp Veri Toplam	12 88	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	47	88,7
Orta Derecede Gereklidir	6	11,3
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	47 53	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	44	83,0
Orta Derecede Önemlidir	9	17,0
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	47 53	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	53	61,6
Orta Sıklıkta Yapılır	28	32,6
Hiç Yapılmaz	5	5,8
Kayıp Veri Toplam	14 86	100,0

Tablo 51'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %26,1'i "iş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %62,5'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %11,4'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "iş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %88,7'si işlemin çok gerekli olduğunu, %11,3'ü orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "iş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %83'ü işlemin çok önemli olduğunu, %17'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %61,6'sı işletmelerinde "iş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlama" işleminin çok sık yapıldığını, %32,6'sı orta sıklıkta yapıldığını ve %5,8'i hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Edinilen mesleğin sürdürülebilmesi ve meslekte ilerlemenin sağlanabilmesi için, meslek sahibinin iş ortamına kim olduğunu, ne bildiğini, ne bilmediğini ve ne bilmek istediğini anlatabilmeli ve bu özelliklerinin kendisine ve işletmeye sağlayabileceği faydalar konusunda işvereni ikna edebilmelidir. olmalıdır. Çalışanın mesleki gelişimi ve iş yerinin ondan sağlayacağı fayda ve işin devamlılığı ancak bu şekilde sağlanabilir ve sürdürülebilir. Anket sonuçlarına göre işlem çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık düzeyinde bulunmuştur. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 52: Bölümde İlgi Duyduğu Ve Yetenekli Olduğu Alanlarda Kazanç Sağlamak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

BÖLÜMDE İLGİ DUYDUĞU VE YETENEKLİ OLDUĞU ALANLARDA KAZANÇ SAĞLAMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	12	13,8
Kalfalık Düzeyindedir	55	63,2
Ustalık Düzeyindedir	20	23,0
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	41	75,9
Orta Derecede Gereklidir	12	22,2
Gereksizdir	1	1,9
Kayıp Veri Toplam	46 54	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	41	75,9
Orta Derecede Önemlidir	11	20,4
Önemsizdir	2	3,7
Kayıp Veri Toplam	46 54	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	51	60,0
Orta Sıklıkta Yapılır	29	34,1
Hiç Yapılmaz	5	5,9
Kayıp Veri Toplam	15 85	100,0

Tablo 52'ye göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %13,8'i "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlama" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %63,2'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %23'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %75,9'u işlemin çok gerekli olduğunu, %22,2'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %1,9'dur. Ankete katılan ve "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlama" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %75,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %20,4'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin oranı %3,7'dir.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %60'ı işletmelerinde "bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlama" işleminin çok sık yapıldığını, %34,1'i orta sıklıkta yapıldığını ve %5,9'u hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Mesleğinde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlayabilmek için, meslek sahibinin o meslekte bir süre çalışmış ve tecrübe sahibi olmuş olması gerektiği açıktır. Edinilen tecrübenin kazanca dönüştürülebilmesi için bu yönde bir ihtiyacın hem işyeri hem de çalışan tarafından hissedilmesinin yanı sıra, girişimcilik ruhuna sahip olmayı da gerektirdiği görülmektedir. Bu beceri ve bakış açısının mesleğin ilk yıllarından itibaren usta ve usta öğreticilerden iş başında kazanıldığı taktirde, işletmeye sağlayacağı maddi kazancın yanı sıra çalışana da mesleki gelişimi açısından çok önemli yararlar sağlayacağı bir gerçektir. Anket sonuçlarına göre bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlama becerisi çok sık yapılmakta, ve kalfalık düzeyinde çok önemli, çok gerekli bulunmuştur. Bu bulgular,

sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 53: Alanıyla İlgili Yayınları Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

ALANIYLA İLGİLİ YAYINLARI TAKİP ETMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	20	22,0
Kalfalık Düzeyindedir	48	52,7
Ustalık Düzeyindedir	23	25,3
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	41	87,2
Orta Derecede Gereklidir	6	12,8
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	53 47	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	38	80,9
Orta Derecede Önemlidir	9	19,1
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	53 47	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	62	71,3
Orta Sıklıkta Yapılır	21	24,1
Hiç Yapılmaz	4	4,6
Kayıp Veri Toplam	13 87	100,0

Tablo 53'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %22'si "alanıyla ilgili yayınları takip etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %52,7'si kalfalık düzeyinde olduğunu ve %25,3'ü ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "alanıyla ilgili yayınları takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %87,2'si işlemin çok gerekli olduğunu, %12,8'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "alanıyla ilgili yayınları takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %80,9'u işlemin çok önemli olduğunu, %19,1'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %71,3'ü işletmelerinde "alanıyla ilgili yayınları takip etme" işleminin çok sık yapıldığını, %24,1'i orta sıklıkta yapıldığını ve %4,6'sı hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Mesleki gelişimin olmazsa olmaz şartlarından bir diğeri de, meslekle ilgili yapılan yayınları takip etmektir. Günümüz bilgi çağı toplumlarında, kitle iletişim araçları her gün artmakta ve çeşitlenmekte, hemen her alanda her gün yeni buluşlar yapılmakta ve mesafeler kolaylıkla aşılarak bu yenilikler dünyanın her yerine ulaştırılmaktadır.

Sanat ve bilimin temel dinamiklerini oluşturduğu kuaförlük mesleğini icra eden bir çalışanın yeniliklerden haberdar olmaması demek, mesleki ömrünü kısaltması anlamına gelecektir. Meslekte kalıcılığı sağlamak, değişen ve gelişen şartlara uyum sağlamakla mümkündür. Bu değişimden haberdar olmak ise alanında

iyi bir medya takipçisi olmayı gerektirmektedir. Anket sonuçlarına göre işlem çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık düzeyinde bulunmuştur. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 54: Alanıyla İlgili Sanat Etkinliklerini Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

ALANIYLA İLGİLİ SANAT ETKİNLİKLERİNİ TAKİP ETMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	18	19,8
Kalfalık Düzeyindedir	42	46,1
Ustalık Düzeyindedir	31	34,1
Kayıp Veri Toplam	9 91	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	38	92,7
Orta Derecede Gereklidir	2	4,9
Gereksizdir	1	2,4
Kayıp Veri Toplam	59 41	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	36	87,8
Orta Derecede Önemlidir	4	9,8
Önemsizdir	1	2,4
Kayıp Veri Toplam	59 41	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	67	74,4
Orta Sıklıkta Yapılır	17	18,9
Hiç Yapılmaz	6	6,7
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 54'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %19,8'i "alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %46,1'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %34,1'i ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan ve "alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %92,2'si işlemin çok gerekli olduğunu, %4,9'u orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. İşlemin gereksiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,4'tür. Ankete katılan ve "alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %87,8'i işlemin çok önemli olduğunu, %9,8'i orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz olduğunu belirten kuaförlerin oranı %2,4'tür. Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %74,4'ü işletmelerinde "alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etme" işleminin çok sık yapıldığını, %18,9'u orta sıklıkta yapıldığını ve %6,7'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Sanat ve bilimin temel dinamiklerini oluşturduğu kuaförlük mesleğini icra eden bir çalışanın alanıyla ilgili sanatsal yeniliklerden haberdar olmaması demek, mesleki gelişiminin bir yönünü eksik bırakması anlamına gelecektir. Meslekte kalıcılığı sağlamak, değişen ve gelişen şartlara uyum sağlamakla mümkündür. Tasarım yapma becerisini gerektiren kuaförlük mesleğinde, sanatın çeşitli dallarından esinlenmek, bilginin ve becerinin yanı sıra sanatsal gelişimi de sağlayacaktır. Alanda diğer meslektaşlarının yaptıklarını görmek ve bilmek, çalışanın hem meslekteki yerini ve hedefini belirlemesine yardımcı olacak; hem de mesleki gelişimine katkıda bulunacaktır. Anket sonuçlarına göre işlem çok sık yapılmakta, çok önemli, çok gerekli ve kalfalık düzeyinde bulunmuştur. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 55: Gelişen Ve Değişen Teknolojiye Ayak Uydurmak İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

GELİŞEN VE DEĞİŞEN TEKNOLOJİYE AYAK UYDURMAK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	23	25,0
Kalfalık Düzeyindedir	32	34,8
Ustalık Düzeyindedir	37	40,2
Kayıp Veri Toplam	8 92	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	29	93,5
Orta Derecede Gereklidir	2	6,5
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	69 31	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	28	90,3
Orta Derecede Önemlidir	3	9,7
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	69 31	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	66	73,3
Orta Sıklıkta Yapılır	18	20,0
Hiç Yapılmaz	6	6,7
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 55'e göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %25'i "teknolojiye ayak uydurma" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %34,8'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %40,2'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, işlemin üst düzeyde araç-gereç ve cihaz teknolojisi bilgisi ve piyasa ile aktif iletişim gerektirdiği; kalfalık seviyesinin bu işlemi amacına uygun olarak uygulayıp takip etmek için yeterli iş pratiğini kazandırmadığını ifade etmişlerdir.

İşlemin seviyesi, A.Y.Ç.'nde, kalfalık düzeyine denk gelen seviye 3'te süreçleri, teknikleri, materyalleri, gereçleri, ekipmanı, teknolojiyi ve bazı teorik fikirleri içeren bir alana bilgiyi uygulamak olarak tanımlanmıştır (<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>). Araştırma kapsamındaki eğitim programlarının tümünde de işlem kalfalık seviyesinden beklenmektedir. Bu yeterlik, sektörde sürekli gelişen ve değişen teknolojiyle uyumlu olması gereken bir süreç olup önemli ölçüde ekonomik anlamda ulaşılabilirlik, piyasa deneyimi ve iletişimi, bilgiye ulaşma yollarının kullanılması bilgi ve becerileri ile önemli ölçüde işletmecilik tecrübesi gerektirmektedir. Bu becerilerin kalfalık seviyesinin daha üstünde olması gerektiği söylenebilir.

Ankete katılan ve "teknolojiye ayak uydurma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %93,5'i işlemin çok gerekli olduğunu, %6,5'i orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "teknolojiye ayak uydurma" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %90,3'ü işlemin çok önemli olduğunu, %9,7'si orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %73,3'ü işletmelerinde “teknolojiye ayak uydurma” işleminin çok sık yapıldığını, %20'si orta sıklıkta yapıldığını ve %6,7'si hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Günümüzde hızla gelişen teknolojiye ayak uydurmanın gerekmediği hiçbir alan kalmamıştır denilebilir. Birçok teknolojik ürünün kullanıldığı kuaförlük mesleğinde kalıcı olmak isteyen bir kuaförün bu gelişmelerin dışında kalması beklenemez. Araç- gereç ve cihazların her gün bir yenisinin çıktığı bu alanda teknolojiyle barışık olma alışkanlığının mesleğin ilk yıllarından itibaren kazanılması ve sürekli uygulanması gerekmektedir. Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; kalfalık düzeyinde bulunmamıştır. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı ve uygulandığı fakat kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görülmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 56: Mesleğiyle İlgili Kanun, Tüzük Ve Yönetmelikleri Takip Etmek İşleminin Düzey, Gereklilik, Önem ve Yapılma Sıklığına Göre Yüzde ve Sıklık Dağılımı

MESLEĞİYLE İLGİLİ KANUN, TÜZÜK VE YÖNETMELİKLERİ TAKİP ETMEK	Sıklık (n)	Yüzde (%)
İşlem Düzeyi		
Çıraklık Düzeyindedir	12	12,9
Kalfalık Düzeyindedir	28	30,1
Ustalık Düzeyindedir	53	57,0
Kayıp Veri Toplam	7 93	100,0
İşlem Gerekliliği		
Çok Gereklidir	25	89,3
Orta Derecede Gereklidir	3	10,7
Gereksizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	72 28	100,0
İşlem Önemi		
Çok Önemlidir	22	78,6
Orta Derecede Önemlidir	6	21,4
Önemsizdir	-	-
Kayıp Veri Toplam	72 28	100,0
İşlemin Yapılma Sıklığı		
Çok Sık Yapılır	55	61,1
Orta Sıklıkta Yapılır	23	25,6
Hiç Yapılmaz	12	13,3
Kayıp Veri Toplam	10 90	100,0

Tablo 56'ya göre ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %12,9'u "mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme" işleminin çıraklık düzeyinde olduğunu, %30,1'i kalfalık düzeyinde olduğunu ve %57'si ustalık düzeyinde olduğunu belirtmiştir.

Görüşlerine başvurulmuş usta öğretici kuaförlerin çoğunluğu, işlemin bilgiye ulaşma yollarının bilinmesi ve alışkanlık haline getirilmiş olması yeterliğini gerektirdiğini; kalfalık seviyesinin bu işlemi amacına uygun olarak uygulayıp takip etmek için yeterli alışkanlıkları kazandırmadığını ifade etmişlerdir.

Ankete katılan ve "mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %89,3'ü işlemin çok gerekli olduğunu, %10,7'si orta derecede gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan ve "mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme" işleminin kalfalık düzeyinde olduğunu belirten usta öğretici kuaförlerin %78,6'sı işlemin çok önemli olduğunu, %21,4'ü orta derecede önemli olduğunu belirtmiştir. İşlemin önemsiz ve gereksiz olduğunu belirten usta öğretici kuaför bulunmamaktadır.

Ankete katılan usta öğretici kuaförlerin %61,1'i işletmelerinde "mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme" işleminin çok sık yapıldığını, %25,6'sı orta sıklıkta yapıldığını ve %13,3'ü hiç yapılmadığını belirtmiştir.

Öncelikle bir vatandaş, sonra bir sektör çalışanı olarak bir kuaförün, kendisini ilgilendiren her tür yasaı bilmesinin kanuni bir zorunluluk olduğunu bilmesi gerekmektedir. Gittikçe büyüyen bir sektörün içerisinde faaliyet göstermek ve kanunlar çerçevesinde hem kendi hem de başkalarının haklarını koruyabilmek ve istenmeyen durumlarla karşılaşmamak için, bütün alan çalışanlarının mesleki

kanunlara ulaşma yollarını öğrenmeleri hem kişisel hem de sosyal bir sorumluluktur. Bilgiye ulaşma yollarının öğrenilmesi ve mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme işleminin alışkanlık haline getirilmesi hem okul hem de işletmelerde yürütülecek planlı bir eğitimle mümkündür. Türkiye’de bu alışkanlığın ne okullarda ne de işletmelerde kazandırılmadığı da bilinen bir gerçektir. Anket sonuçlarına göre işlem, çok sık yapılıyor, çok önemli ve çok gerekli bulunmasına rağmen; kalfalık düzeyinde bulunmamıştır. Bu bulgular, sektörde bu becerinin önem ve gereğinin yeterince anlaşıldığı fakat kalfalık seviyesine uygun bir beceri olarak görülmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo ve grafikler halinde tek tek incelenen tüm bulguları, daha net görülebilmesi amacıyla tek bir yüzdelikler tablosu halinde aşağıda sunulmuştur. % 50'nin üzerindeki değerler, eğitim programlarındaki mesleki beceri ölçütlerinin sektör beklentileriyle tamamen uygunluğunu belirleyici olması nedeniyle, koyu yazılmıştır.

Tablo 57: Kuaförlük Bölümü Kalfalık Düzeyi Eğitim Programlarında Yer Alan Mesleki Beceri Ölçütlerinin Anket Sonuçlarına Göre Gereklilik, Önem, Düzey Ve İş Yerinde Yapılma Sıklığı Yüzdelik Bulguları

	SORULAR											
	Bu işlem hangi düzeydedir?			Bu işlem önemli midir?			Bu işlem gerekli midir?			Bu işlem işyerinizde ne sıklıkta yapılır?		
	Çıraklık düzeyindedir	Kalfalık düzeyindedir	Ustalık düzeyindedir	Çok önemlidir	Orta derecede önemlidir	Önemsizdir	Çok gereklidir	Orta derecede gereklidir	Gereksizdir	Çok sık yapılır	Orta sıklıkta yapılır	Hiç yapılmaz
A- KUAFÖRLÜK İŞLEMLERİ												
1. Müşteri kaydı tutmak;	3,2	36,2	60,6	69,7	30,3	-	76,5	23,5	-	41,8	38,8	19,4
2. Müşteriye rahat bir ortam hazırlamak;	12,9	40,8	46,2	100,0	-	-	100,0	-	-	82,4	15,4	2,2
3. Müşteri talebini tespit etmek;	8,9	30,0	61,1	92,6	7,4	-	88,9	11,1	-	75,3	21,3	3,4
4. Müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi vermek;	6,4	55,3	38,3	74,5	25,5	-	78,8	21,2	-	64,6	32,3	3,1
5. Kozmetik ürünlerin uygulanacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapmak;	6,3	35,4	58,3	67,7	29,4	2,9	64,7	29,4	5,9	42,1	37,9	20,0
6. Her türlü uygulama öncesinde saç analiz etmek;	2,2	43,0	54,8	75,0	20,0	5,0	75,0	20,0	5,0	73,1	24,7	2,2
7. Kullandığı makas, tarak, fırça, pens vb el aletlerini sterilize etmek;	45,3	33,7	21,0	96,9	3,1	-	96,9	3,1	-	84,4	12,5	3,1
8. Alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçlerin teknik bakımlarını yapmak;	18,2	53,8	28,0	78,0	22,0	-	80,0	18,0	2,0	56,3	42,7	1,0
9. İhtiyaç duyulan sarf malzemelerini bildirmek;	18,9	57,9	23,2	89,1	10,9	-	90,9	9,1	-	76,3	22,6	1,1
10. Yıkama türünü belirleyerek saç yıkamak;	45,7	42,6	11,7	76,9	20,5	2,6	77,5	22,5	-	68,9	25,6	5,5
11. Tüm saç bakım yöntemlerini uygulamak;	7,6	75,0	17,4	62,3	37,7	-	65,2	33,3	1,5	41,9	51,6	6,5
12. Tüm modellerde saç kesmek;	1,0	44,8	54,2	83,7	16,3	-	83,7	16,3	-	83,2	16,8	-
13. Doğal saç boyamak;	1,1	63,0	35,9	54,4	42,1	3,5	51,7	44,8	3,5	50,5	47,3	2,2
14. İşlem görmüş saç boyamak;	1,1	42,5	56,4	59,0	41,0	-	51,3	48,7	-	54,9	41,9	3,2
15. Beyazları kapatmak;	2,1	44,1	53,8	87,5	12,5	-	95,0	5,0	-	85,1	13,8	1,1
16. Doğal saç açmak;	2,2	52,8	45,0	56,5	39,1	4,4	52,2	43,5	4,3	39,8	51,6	8,6
17. İşlem görmüş saç açmak;	2,2	34,8	63,0	74,2	22,6	3,2	73,3	23,3	3,3	44,1	40,9	15,0
18. Röfle yapmak;	2,2	56,5	41,3	78,4	21,6	-	78,4	21,6	-	81,5	18,5	-
19. Meç yapmak;	1,1	57,0	41,9	74,5	25,5	-	73,1	26,9	-	63,7	33,0	3,3

Tablo 57: Kuaförlük Bölümü Kalfalık Düzeyi Eğitim Programlarında Yer Alan Mesleki Beceri Ölçütlerinin Anket Sonuçlarına Göre Gereklilik, Önem, Düzey Ve İş Yerinde Yapılma Sıklığı Yüzdelik Bulguları (Devamı)

	SORULAR											
	Bu işlem hangi düzeydedir?			Bu işlem önemli midir?			Bu işlem gerekli midir?			Bu işlem işyerinizde ne sıklıkta yapılır?		
	Çıkraklık düzeyindedir	Kalfalık düzeyindedir	Ustalık düzeyindedir	Çok önemlidir	Orta derecede önemlidir	Önemsizdir	Çok gereklidir	Orta derecede gereklidir	Gereksizdir	Çok sık yapılır	Orta sıklıkta yapılır	Hiç yapılmaz
20. İşlem görmüş saçta perma yapmak	2,2	35,6	62,2	67,7	25,8	6,5	58,0	22,6	19,4	25,5	57,8	16,7
21. Doğal saçta defrize yapmak;	-	51,8	48,2	61,9	26,2	11,9	59,5	28,6	11,9	26,1	46,6	27,3
22. İşlem görmüş saçta defrize yapmak;	-	32,1	67,9	69,2	15,4	15,4	65,4	15,4	19,2	17,8	43,3	38,9
23. Mizanpli yapmak;	4,4	80,2	15,4	53,5	40,9	5,6	56,3	39,5	4,2	35,5	57,8	6,7
24. Papiyotlama yapmak;	3,7	59,0	37,3	52,1	45,8	2,1	54,2	41,7	4,1	32,1	50,0	17,9
25. Örgü yapmak;	2,2	82,8	15,0	55,3	42,1	2,6	61,8	34,2	4,0	41,9	57,0	1,1
26. Topuz yapmak;	1,0	57,3	41,7	79,6	20,4	-	77,8	22,2	-	58,1	41,9	-
27. Gelin başı yapmak;	1,0	32,7	66,3	93,8	6,2	-	93,8	6,2	-	52,6	47,4	-
28. Saç aksesuarlarını seçmek ve yerleştirmek;	3,2	52,6	44,2	60,0	38,0	2,0	62,0	38,0	-	36,5	61,3	2,2
29. Takma saç yapmak;	4,1	43,2	52,7	40,0	46,7	13,3	29,0	61,3	9,7	18,6	48,8	32,6
30. Takma saçların bakımını yapmak;	15,1	64,0	20,9	55,6	38,9	5,5	60,0	32,7	7,3	24,5	62,2	13,3
31. Takma saçları şekillendirmek ve yerleştirmek;	4,6	60,9	34,5	64,1	32,1	3,8	62,3	35,8	1,9	31,0	63,2	5,8
32. Özgün bir model geliştirmek;	1,1	53,8	45,1	86,0	14,0	-	92,0	8,0	-	58,1	40,9	1,0
33. Cilt bakımı yapmak;	1,6	33,9	64,5	70,0	25,0	5,0	70,0	25,0	5,0	36,8	31,6	31,6
34. Epilasyon yapmak;	1,8	25,5	72,7	42,9	50,0	7,1	50,0	42,9	7,1	29,4	35,3	35,3
35. Makyaj yapmak;	-	53,8	46,2	80,0	14,3	5,7	82,9	11,4	5,7	58,9	32,9	8,2
36. Tırnak bakımı yapmak;	4,9	41,0	54,1	68,0	24,0	8,0	72,0	20,0	8,0	65,7	20,0	14,3
37. Protez tırnak takmak;	8,9	33,9	57,2	36,8	42,1	21,1	42,1	31,6	26,3	21,4	41,4	37,2
B- İŞ ALIŞKANLIKLARI												
38. Sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanmak;	31,9	50,5	17,6	97,8	2,2	-	100,0	-	-	89,1	9,8	1,1
39. Sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulamak;	30,0	28,9	41,1	96,2	3,8	-	100,0	-	-	89,2	10,8	-

Tablo 57: Kuaförlük Bölümü Kalfalık Düzeyi Eğitim Programlarında Yer Alan Mesleki Beceri Ölçütlerinin Anket Sonuçlarına Göre Gereklilik, Önem, Düzey Ve İş Yerinde Yapılma Sıklığı Yüzdelik Bulguları (Devamı)

	SORULAR											
	Bu işlem hangi düzeydedir?			Bu işlem önemli midir?			Bu işlem gerekli midir?			Bu işlem işyerinizde ne sıklıkta yapılır?		
	Çıraklık düzeyindedir	Kalfalık düzeyindedir	Ustalık düzeyindedir	Çok önemlidir	Orta derecede önemlidir	Önemsizdir	Çok gereklidir	Orta derecede gereklidir	Gereksizdir	Çok sık yapılır	Orta sıklıkta yapılır	Hiç yapılmaz
40. Alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanmak;	20,7	50,6	28,7	93,2	6,8	-	90,9	9,1	-	86,8	12,1	1,1
41. Kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri almak;	14,1	34,8	51,1	93,8	6,2	-	96,9	3,1	-	77,7	18,0	4,3
42. Yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli tedbirleri almak;	22,4	22,4	55,2	89,5	10,5	-	89,5	10,5	-	79,5	14,8	5,7
43. İlk yardım malzemelerini gerektiğinde tekniğine uygun olarak kullanmak;	17,5	43,0	39,5	91,9	8,1	-	94,6	5,4	-	68,9	26,7	4,4
C- İLETİŞİM BECERİLERİ												
44. Türkçeyi doğru olarak konuşmak ve başkaları ile rahat iletişim kurmak;	34,8	37,0	28,2	94,1	5,9	-	94,1	5,9	-	78,0	22,0	-
45. Okuduğunu anlamak, anladığını ve düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak, açık ve anlaşılır biçimde ifade etmek;	31,8	34,1	34,1	96,7	3,3	-	96,7	3,3	-	70,5	28,4	1,1
46. Kendisini iş ortamına tanıtmak;	30,0	42,2	27,8	92,1	7,9	-	92,1	7,9	-	75,3	23,6	1,1
D- MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİM												
47. Müşteriye model hakkında önerilerde bulunmak;	4,2	61,4	34,4	94,8	5,2	-	96,6	3,4	-	85,1	14,9	-
48. Ustasını devamlı izleme yoluyla meslekle ilgili teknik bilgisini geliştirmek;	45,7	38,3	16,0	91,7	8,3	-	94,4	5,6	-	85,7	12,1	2,2
49. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirmek;	29,9	56,3	13,8	83,3	16,7	-	91,7	8,3	-	72,1	26,7	1,2
50. İş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlamak;	26,1	62,5	11,4	83,0	17,0	-	88,7	11,3	-	61,6	32,6	5,8
51. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlamak;	13,8	63,2	23,0	75,9	20,4	3,7	75,9	22,2	1,9	60,0	34,1	5,9
52. Alanıyla ilgili yayınları takip etmek;	22,0	52,7	25,3	80,9	19,1	-	87,2	12,8	-	71,3	24,1	4,6
53. Alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etmek;	19,8	46,1	34,1	87,8	9,8	2,4	92,7	4,9	2,4	74,4	18,9	6,7
55. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurmak;	25,0	34,8	40,2	90,3	9,7	-	93,5	6,5	-	73,3	20,0	6,7
56. Mesleğiyle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etmek;	12,9	30,1	57,0	78,6	21,4	-	89,3	10,7	-	61,1	25,6	13,3

IV. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1 Sonuçlar

Bu araştırmada, 3308 sayılı mesleki Eğitim Kanunu kapsamındaki eğitim kurumlarında verilen kalfalık seviyesindeki kuaförlük eğitimi programlarında yer alan mesleki beceri ölçütlerinin; iş piyasasının beklentilerini karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma sonunda toplanan veriler ışığında varılan sonuçlar, kuaförlük eğitim programlarının, işletmelerin beklentilerini de karşılayacak şekilde yeniden yapılandırma konusunda yapılacak çalışma, araştırma, geliştirme ve diğer düzenlemelere ışık tutabilir. Mesleki eğitim programlarının geliştirilmesinden sorumlu ilgililer araştırma sonuçlarından yararlanabilirler.

Bu amaçla sonuçlar, daha anlaşılır olması için kuaförlük eğitimi programlarında yer alan mesleki beceri ölçütlerin değerlendirilmesine ilişkin sonuçlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda işlemin seviyesi, işlemin gereklilik düzeyi, işlemin önemi ve iş yerinde yapılma sıklığı başlıkları altında verilmiştir.

4.1.1 İşlemlerin Düzeyi İle İlgili Sonuçlar

Eğitim programlarında hedeflenen beceri ölçütlerinden; görüşlerine başvurulmuş usta öğretmenlerin çoğunluğu tarafından kuaförlük mesleği kalfalık seviyesinde yapılması gerektiği düşünülen işlemler şunlardır:

1. Müşteriye ürün ve hizmet hakkında bilgi vermek,
2. Alanı ile ilgili kullanılan araç ve gereçlerin teknik bakımlarını yapmak,
3. İhtiyaç duyulan sarf malzemelerini bildirmek,
4. Tüm saç bakım yöntemlerini uygulamak;
5. Doğal saç boyamak;
6. Doğal saç açmak;
7. Röfle yapmak;
8. Meç yapmak;
9. Doğal saç perma yapmak;
10. Doğal saç defrize yapmak;

11. Mizanpli yapmak;
12. Papiyotlama yapmak;
13. Örgü yapmak;
14. Topuz yapmak;
15. Saç aksesuarlarını seçmek ve yerleştirmek;
16. Takma saçların bakımını yapmak;
17. Takma saçları şekillendirmek ve yerleştirmek;
18. Özgün bir model geliştirmek
19. Makyaj yapmak;
20. Sterilizasyon cihazını tekniğine uygun olarak kullanmak;
21. Alanı ile ilgili araç ve gereçleri iş güvenliği kurallarına uygun kullanmak
22. Müşteriye model hakkında önerilerde bulunmak;
23. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kendisini yönlendirmek;
24. İş ortamında kendisi için istihdam olanağı sağlamak;

25. Bölümde ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu alanlarda kazanç sağlamak;
26. Alanıyla ilgili yayınları takip etmek.

Araştırma sonuçlarına göre, eğitim programlarında bulunan ve görüşlerine başvuru alan usta öğretmenler tarafından kalfalık seviyesinde uygulanmaması gerektiği düşünülen işlemler şunlardır:

1. Müşteri kaydı tutma,
2. Müşteriye rahat bir ortam hazırlama,
3. Müşteri talebini tespit etme,
4. Kozmetik ürünlerin kullanılacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapma,
5. Her türlü uygulama öncesinde saç analiz etme,
6. Kullandığı makas, tarak, fırça, pens vb el aletlerini sterilize etme,
7. Yıkama türünü belirleyerek saç yıkama,
8. Tüm modellerde saç kesme,
9. İşlem görmüş saç boyama,
10. Beyazları kapatma ,
11. İşlem görmüş saç perma yapma,

12. İşlem görmüş saca defrize yapma,
13. İşlem görmüş saca boya yapma ,
14. İşlem görmüş sacı açma,
15. Gelin başı yapma,
16. Takma saç yapma,
17. Cilt bakımı uygulaması yapma,
18. Epilasyon yapma,
19. Tırnak bakımı yapma,
20. Protez tırnak takma,
21. Kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma,
22. Yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma,
23. Sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama,
24. Türkçeyi doğru olarak konuşmak ve başkaları ile rahat iletişim kurma,
25. Okuduğunu anlamak, anladığını ve düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak, açık ve anlaşılır biçimde ifade etme,
26. Kendisini iş ortamına tanıtmak,

27. Ustasını sürekli izleme yoluyla mesleki teknik bilgisini geliştirme,
28. Alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etme,
29. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurma,
30. Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme.

Araştırma sonuçlarına göre, eğitim programlarında bulunan ve görüşlerine başvurulmuş usta öğretmenler tarafından kalfalık seviyesinde uygulanmaması gerektiği düşünülen işlemlerin bu seviyede bulunmama nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

A- Kuaförlük İşlemleri Başlığı Altında İncelenen Yeterliklerin Kalfalık Seviyesinde Bulunmama Nedenleri

- 1) Müşteri kayıtlarının tutulması işleminde müşteri bilgilerinin doğru takibi ve mahremiyetinin korunmasının kalfalar tarafından uygulanamaması,
- 2) Müşteriye rahat bir ortam hazırlama konusunda organizasyon becerisi ve işletme tecrübesine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,
- 3) Müşteri talebini tespit etmek işleminde, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler hakkında yorum yapabilme yeterliliğine kalfalık düzeyinde sahip olunamaması,

- 4) Kozmetik ürünlerin kullanılacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapmak işleminde, alana özgü pratik becerilere kalfalık düzeyinde sahip olunamaması,
- 5) Her türlü uygulama öncesinde saç analiz etme işleminde, mesleki bilgi ve beceriler hakkında yorum yapabilme yeterliğine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,
- 6) Kullandığı makas, tarak, fırça, pens vb el aletlerini sterilize etmek işleminin iş yerlerinde kalfanın iş yoğunluğunu azaltmak amacıyla genellikle çıraklar tarafından yapılması ve üst düzey bir beceri gerektirmemesi,
- 7) Yıkama türünü belirleyerek saç yıkama işleminde gereken mesleki bilgi ve beceriler ile iş tecrübesinin kalfalık düzeyinin altında bulunması,
- 8) Tüm modellerde seç kesme işleminde, üçboyutlu algılama ve tasarım yapabilme becerisine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,
- 9) Beyazları kapatma işleminde, iş tecrübesine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,
- 10) İşlem görmüş saca perma, defrize, boya yapma ve renk açma işlemlerini uygulamada, işlem sırasında ve sonucunda beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme tecrübe ve becerisi, işlemler hakkında yorum yapma ve karar verme yeterliğine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,

11) Gelin başı yapmak işleminde, tasarım yapabilme ve iş tecrübesine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması,

12) Takma saç, cilt bakımı uygulaması, epilasyon, tırnak bakımı ve protez tırnak takma işlemleri, başka bir uzmanlık dalı olduğu ve iş tecrübesine kalfalık düzeyinde yeterince sahip olunamaması olarak değerlendirilebilir.

B-İş Alışkanlıkları Başlığı Altında İncelenen Yeterliklerin Kalfalık Seviyesinde Bulunmama Nedenleri

Kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara, yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma, sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama işlemlerinde; sorumluluk alma alışkanlığı, uygulamaların yeterince benimsenmemiş olması, sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama iş tecrübesine sahip olunması ve duyuşsal düzeyde öğrenmenin kalfalık düzeyinde yeterince gerçekleşmemiş olması işlemlerin kalfalık seviyesinde bulunmamasının olası nedenleri olarak değerlendirilebilir.

C-İletişim Becerileri Başlığı Altında İncelenen Yeterliklerin Kalfalık Seviyesinde Bulunmama Nedenleri

1) Türkçeyi doğru olarak konuşmak ve başkaları ile rahat iletişim kurmak becerisinin düzey dağılım oranları çıraklık, kalfalık ve ustalık

düzeylerinde eşit denebilecek bir dağılım göstermiştir (bkz. Tablo 57). Bu veriye göre, söz konusu becerinin çıraklık döneminde kazanılmış olması gerektiği ve uygulanmasının her düzeydeki kuaförden beklendiği sonucuna varılabilir.

2) Okuduğunu anlamak, anladığını ve düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak, açık ve anlaşılır biçimde ifade etmek; becerisinin düzey dağılım oranları çıraklık, kalfalık ve ustalık düzeylerinde eşit denebilecek bir dağılım göstermiştir (bkz. Tablo 57). Bu veriye göre, söz konusu becerinin çıraklık döneminde kazanılmış olması gerektiği ve uygulanmasının her düzeydeki kuaförden beklendiği sonucuna varılabilir.

3) Kendisini iş ortamına tanıtmak becerisinin, %42 gibi bir oranda (bkz. Tablo 57), yani kısmen kalfalık seviyesinde bulunmasının önemli nedeni becerinin yine çıraklık seviyesinde kazanılmış olması gerektiği düşüncesidir denilebilir.

D- Mesleki Ve Kişisel Gelişim Başlığı Altında İncelenen Yeterliklerin Kalfalık Seviyesinde Bulunmama Nedenleri

1) Ustasını sürekli izleme yoluyla mesleki teknik bilgisini geliştirme işleminin, mesleğin ilk yıllarında alışkanlık haline getirilmesinin gerekli olması dolayısıyla çıraklık düzeyinde bulunması,

2) Alanıyla ilgili sanat etkinliklerini takip etmek işlemi, % 46 oranında (bkz. Tablo 57), yani kısmen kalfalık seviyesinde bulunmuştur. Görüşlerine

başvurulan usta öğreticilerin ifadelerine göre, çalışma ortamındaki iş yoğunluğunun genellikle kalfaların üzerinde olması nedeniyle, bu türdeki etkinliklere katılamamaları,

3) Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurma işleminde, araç gereç ve cihaz teknoloji ve bilgisi, piyasa ile aktif iletişim, ekonomik ulaşılabilirlik, işletmecilik deneyimi ve bilgiye ulaşma yollarının kullanılması alışkanlığının kalfalık düzeyinde yeterince kazanılmamış olması,

4) Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme işlemi, piyasa deneyimi bilgiye ulaşma yollarının kullanılması alışkanlığının kalfalık düzeyinde yeterince kazanılmamış olması nedeniyle kalfalık düzeyinde bulunmamışlardır.

4.1.2 İşlemlerin Gereklilik Düzeyleri İle İlgili Sonuçlar

Araştırma sonuçlarına göre, eğitim programlarında bulunan ve görüşlerine başvurulmuş usta öğreticiler tarafından kalfalık seviyesinde bulunan ancak, %50 ve üzerinde oranlarda gereksiz görülen bir işlem bulunmamaktadır. Bununla beraber, konuya açıklık getirmesi amacıyla ankete katılanların % 15 ve üzerinde oranlarda gereksiz gördükleri işlemlerin gereksiz bulunma nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

1) İşlem görmüş saçta perma ve defrize yapma işlemlerinde işlem görmüş saçta yeni bir kimyasal işlemin vereceği hasarın çok büyük olması olasılığı göz önüne alınarak, bilinmesi fakat tercih edilmemesi gerektiği,

2) Protez tırnak takma işlemi görüşlerine başvuru alan usta öğretmenler tarafından başka bir uzmanlık dalı olarak görüldüğünden, kuaförler tarafından uygulanması % 26 gibi bir oranla gereksiz görülmüştür (bkz. Tablo 57).

4.1.3 İşlemlerin Önem Dereceleri İle İlgili Sonuçlar

Ankete katılanların, eğitim programlarında öngörülen kalfalık mesleki beceri ölçütlerini yüzdelik çoğunlukla “orta derecede önemli” ve “çok önemli” buldukları tespit edilmiştir. Bununla beraber, görüşlerine başvuru alan usta öğretmenlerin kalfalık düzeyinde olduğunu ifade ettikleri beceriler içerisinde % 15 ve üzerindeki oranlarda önemsiz buldukları işlemleri bu şekilde değerlendirme nedenleri:

1) İşlem görmüş saç defrize uygulamasında kullanılan preparatların, saç ve saçlı deriye çok önemli derecede zarar vermesi, işlem sırasında ve sonrasında bölgesel geçici saç dökülmesine neden olması gibi riskler dolayısıyla müşteri memnuniyeti olasılığının az olması ve sık tekrar gerektirmesi; işlemin bilinmesi gereken fakat müşteriler tarafından ısrarla istenmediği sürece yapılmaması gereken bir uygulama olması nedeniyle, bilinmesi gerekli ancak müşteri tarafından ısrarla istenmiyorsa uygulanması % 16 oranında önemsiz bulunmuştur.

2) Protez tırnak takma işlemi, görüşlerine başvuru alan usta öğretmenler tarafından büyük oranda önemli görülmeyle birlikte, başka bir uzmanlık dalı

olarak görüldüğünden, ankete katılan usta öğretici kuaförler tarafından uygulanması % 21 gibi bir oranla gereksiz görülmüştür.

4.1.4 İşlemlerin Uygulanma Sıklığı İle İlgili Sonuçlar

Ankete katılanların, eğitim programlarında öngörülen kalfalık mesleki beceri ölçütlerini yüzdelik çoğunlukla “çok sık yapılıyor” ve “orta sıklıkta yapılıyor” buldukları görülmüştür. Ancak, değerlendirmeye açıklık kazandırması amacıyla, görüşlerine başvurulmuş usta öğreticilerin kalfalık düzeyinde olduğunu ifade ettikleri beceriler içerisinde en yüksek yüzdelerle “hiç yapılmıyor” olarak belirttikleri işlemlerin bu şekilde görülme nedenleri:

- 1) Müşteri kaydı tutma işleminde, işletmelerde “kayıt tutma” alışkanlığının henüz yerleşmemiş olduğu ayrıca piyasa koşulları nedeniyle çok sık işletme değiştiren kalfaların müşteri bilgilerini diğer işletmelere taşıyabileceği endişesi,
- 2) Kozmetik ürünlerin uygulanacağı işlemler öncesinde alerji testi yapma işleminin müşteri sağlığını korumak açısından öneminin sektörde yeterince anlaşılamadığı,
- 3) İşlem görmüş saç açma işleminin saç sağlığı açısından riskli ve saç zarar verebilecek bir işlem olması kuaförler kadar müşterilerin de uygulamak istememeleri,

- 4) Doğal ve işlem görmüş saça defrize yapma işlemi; çok sık tekrar gerektirmesi, saç sağlığı açısından riskli ve saç yıpratıcı bir işlem olması ve genel olarak dalgalı saçların görüldüğü orta iklim kuşağında yer alan Türkiye’de saç düzleştirme işlemine pek fazla talebin olmaması,
- 5) Papiyotlama yapma işlemi, günümüzde saç şekillendirmede ancak yardımcı işlem olarak kullanılması,
- 6) Takma saç yapma işlemi, sentetik üretimin daha ekonomik olması nedeniyle müşteri talebinin bu yöne kayması, kuaförlük mesleğinin bir yan alanı olarak kabul edilmesi,
- 7) Cilt bakımı yapma işlemi, işletmelerde ayrı bir bölümde ve güzellik uzmanlığı diplomasına sahip kişilerce yapılması gerektiğinden işlemin kuaförlük dışında ayrı bir alan olduğunun düşünülmesi,
- 8) Epilasyon yapma işlemi, kuaförlük mesleği dışında bir uzmanlık yeterliği gerektirmesi,
- 9) Protez tırnak takma işlemi, kuaförlük mesleği dışında bir uzmanlık yeterliği gerektirmesi nedenlerinden dolayı araştırma sonuçlarına göre % 15 ve üzerinde oranlarda “hiç yapılmıyor” bulunmuştur denilebilir.

4.2 Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, 3308 sayılı Çıraklık ve mesleki Eğitim kanunu çerçevesinde Kuaförlük eğitimi veren kurumların programlarında yer alan mesleki beceri yeterliklerinin, iş piyasasının beklentilerini karşılayacak biçimde düzenlenmesi konusunda sorumluluk alanlara sunulabilecek öneriler aşağıda yeterlik kategorilerine göre listelenmiştir.

4.2.1 Kuaförlük İşlemleri Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İlgili Öneriler

1. Kalfalık eğitiminde iş yerine ait önemli ve sır sayılabilecek bilgilerin korunması, yerinde ve zamanında kullanılması alışkanlığının kazandırılabilmesi için, çıraklık eğitiminin başlangıcından itibaren usta öğretici gözetiminde müşteri kaydı tutma ve iş yerine ait bilgileri saklama sorumluluğu verilmeli, eğitim programlarında kayıt tutma yöntemleri uygulamalı olarak işlenmeli,
2. Müşteriye rahat bir ortam hazırlama konusunda organizasyon becerisi kazandırmak amacıyla eğitim programlarında konuya daha ayrıntılı olarak yer verilmeli, işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

3. Müşteri talebini tespit etmek işleminde, mesleğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler hakkında yorum yapabilme becerisinin kazandırılabilmesi için işlemin, iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

4. Kozmetik ürünlerin kullanılacağı uygulamalar öncesinde alerji testi yapmak işleminde, alana özgü pratik becerilerin iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

5. Her türlü uygulama öncesinde saç analiz etme işleminde, mesleki bilgi ve beceriler hakkında yorum yapma uygulamalarının iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

6. Yıkama türünü belirleyerek saç yıkama işleminde gereken mesleki bilgi ve beceriler ile iş tecrübesinin kalfalık düzeyinin altında bulunması, işlemin, diğer kuaförlük işlemlerine bir hazırlık, ara ya da son işlem olabileceği de göz önüne alınarak; perma ya da röfle gibi özel yıkama ve derinin yapısı, hastalıkları, kozmetikler ve hijyen bilgisi ve uygulama becerisi gerektiren durumlar haricindeki saç yıkama işlemlerinin yeterlik derecesi eğitim programlarında ve meslek standartlarında çıraklık seviyesine alınmalı,

7. Tüm modellerde seç kesme işleminde, üçboyutlu algılama ve tasarım yapabilme ve mesleki temel bilgi ve becerilerin kazandırılabilmesi için

uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

8. Beyazları kapatma işleminde, iş tecrübesinin kazandırılabilmesi için uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

9. İşlem görmüş saca perma, defrize, boya yapma ve renk açma işlemlerini uygulamada, işlem sırasında ve sonucunda beklenmeyen bir durumla karşılaştığında gereken müdahaleyi zamanında yapabilme tecrübe ve becerisinin kazandırılabilmesi için uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

10. Gelin başı yapmak işleminde, tasarım yapabilme tecrübe ve becerisinin kazandırılabilmesi için uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı; eğitim programlarında ve meslek standartlarında işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,

11. Takma saç, cilt bakımı uygulaması, epilasyon, tırnak bakımı ve protez tırnak takma işlemleri, başka bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmeli; kuaförlük bölümü eğitim programlarında, alana özgü bakış açısı ve tasarım yapma becerisini geliştirmek amacıyla tamamlayıcı bilgiler olarak yer almalıdır.

4.2.2 İş Alışkanlıkları Başlığı Altında İncelenen mesleki Becerilerle İle İlgili Öneriler

1. Kullanılan kozmetik ürünler nedeniyle oluşabilecek zehirlenmelere ve alerjik reaksiyonlara karşı gerekli tedbirleri alma alışkanlığının kalfalık düzeyinde kazandırılması amacıyla; alışkanlığın mesleki açıdan önemi eğitim programlarında daha iyi vurgulanmalı, konuyla ilgili uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalı;
2. Yangın ve diğer tehlikelere karşı gerekli tedbirleri alma, sağlık ve kişisel hijyen kurallarını uygulama sorumluluğunun kazandırılması için alışkanlığın mesleki açıdan önemi eğitim programlarında daha iyi vurgulanmalı, konuyla ilgili uygulamaların iş yerlerinde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla uygulanması sağlanmalıdır.

4.2.3 İletişim becerileri Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İlgili Öneriler

1. Temel iletişim becerileri olan Türkçeyi doğru olarak konuşmak ve başkalarıyla rahat iletişim kurmak ve okuduğunu anlamak, anladığını ve düşüncelerini sözlü veya yazılı olarak açık ve anlaşılır biçimde ifade etmek, temel eğitimden başlayarak eğitimin her kademesinde amaç olarak alınmaktadır. Hizmet üreten ve insanlarla sürekli iletişim halinde bulunulması gereken kuaförlük mesleğinde bu hedeflerin sektör tarafından mesleğin tüm seviyelerinden beklendiği görülmektedir.

Temel sözlü ve yazılı iletişim becerileri olan bu hedeflerin davranış haline dönüştürülebilmesi için, ilgili eğitim programlarında özellikle Türkçe derslerinin müfredatı alan öğretmenleriyle beraber gözden geçirilip, öğrenciyi okumaya ve sözlü-yazılı ifade becerilerini geliştirmeye yönelik yeni düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca işyerlerinde usta ve usta öğretici konumundaki kuaförlere, Milli eğitim bakanlığının ilgili birimlerince periyodik aralıklarla düzenlenecek mesleki iletişim kurs veya seminerleriyle eğiticinin eğitimi de sağlanmış olacaktır.

2. Araştırma sonuçlarına göre kendisini iş ortamına tanıtmak becerisinin sektör tarafından daha çok kalfalardan beklenmesine rağmen; mesleğin her kademesindeki elemanın bu beceriye sahip olması beklenmektedir. Bu hedefin davranışa dönüştürülebilmesi için, yukarıda bahsedilen önlemlerin yanı sıra, konunun uzmanlarınca oluşturulacak bir çalışma grubuyla istihdam becerilerinin geliştirilmesi konulu bir seminer programının hazırlanarak okul ve işyerlerinde uygulanması yararlı olacaktır.

4.2.4 Mesleki ve Kişisel Gelişim Başlığı Altında İncelenen Mesleki Becerilerle İle İlgili Öneriler

1. Gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurma işleminde, araç gereç ve cihaz teknoloji ve bilgisinin kazandırılabilmesi için konu ile ilgili inceleme ve araştırmaların iş yerlerinde ve sektörde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla yapılması sağlanmalı; işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalı,
2. Mesleği ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikleri takip etme işlemi, piyasa deneyimi bilgiye ulaşma yollarının kullanılması alışkanlığının kazandırılabilmesi için konu ile ilgili inceleme ve araştırmaların iş yerlerinde ve sektörde kalfalar tarafından usta gözetiminde daha fazla yapılması sağlanmalı, eğitim programlarına meslekle ilgili hukuki bilgileri takip etme yöntemleri dahil edilmeli; işlemin yeterlik derecesi kalfalık seviyesinden ustalık seviyesine çıkarılmalıdır.

KAYNAKÇA

ANKARA VALİLİĞİ; **Sağlık, Estetik, Kozmetik ve Zayıflama Amaçlı Güzellik Salonlarının Taşınması Gereken Asgari Şartlar Tebliği**, Ankara, 2000.

ARSEVEN, Ali D.; **Alan Araştırma Yöntemi**, Gül Yayınevi, Ankara, 1994.

Avrupa Toplulukları Komisyonu Komisyon Personeli Çalışma Belgesi; **Hayat Boyu Öğrenme İçin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine Doğru**, Brüksel, 2005 <http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf> (Mayıs 2006’da alınmıştır).

BAŞESGİOĞLU, Murat; **TİSK- İşveren Dergisi**, Aralık 2003.

BORAT, Oğuz; *Avrupa Birliği ve Türkiye’de Yeterlilikler Çerçevesi*, **Eğitime Bakış Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi**, 6 (2), 5–9, Ankara, 2006.

BOZKURT, Gülay; **Kuaförlük Mesleğine Eleman Yetiştiren Eğitim Programlarına (Örgün Ve Yaygın) Devam Eden Öğrencilerin Mesleğin Gerektirdiği Niteliklere Sahip Olma Derecesi Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2003.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Meslek Standartları Komisyonu; **Meslek Standardı, Kuaför Seviye:3**, Haziran 1997. www.iskur.gov.tr (Eylül 2005’te alınmıştır).

CEYLAN, Memduh; **Meslek Kazandırma Kursları**, Çağdaş Eğitim Dergisi, Ekim, 1994.

Çıraklık Dönemi Bayan Berberliği Meslek Dalı Eğitim Programı. Meb. Çıraklık Ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Yay, M.E. Basımevi, Ankara, 1991.

CORD (Mesleki Araştırma ve Geliştirme Merkezi); **Mesleki ve Teknik Eğitim Raporu, Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminin İncelenmesi,** Temmuz, 1994.

DOĞAN, Hıfzı; **Okul-Sanayii İlişkileri,** A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 1993.

DOĞAN, Hıfzı; **Okul-Sanayii Ortaklaşa (OSANOR) Eğitimi Projesi,** A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırmaları Merkezi, Ankara, 1980.

.....; **Mesleki ve Teknik Eğitimin İlkeleri ve Gelişmesi,** A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 1983.

ERKAN, Ahmet ve GÜNGÖR, İbrahim; **Modern Kuaförlük Sanatında Eğitim,** Frapan Yayıncılık, Ankara, 1992.

Hacettepe Toplum Hekimliği Bülteni; Dr. Sarp ÜNER Dr. Şevkat B. ÖZVARİŞ,
Kan Yoluyla Bulaşan Hastalıklardan Korunmada Farklı Bir Hedef Grup İçin Eğitim Programı, Sayı 2, Nisan 2001 •
<http://www.thb.hacettepe.edu.tr/2001/20012.shtml> (Haziran 2006'da alınmıştır)

KARAHÜSEYİN, Filiz; **Kız Meslek Liseleri Cilt Bakımı ve Kuaförlük Bölümü Öğretim Programı'nın Değerlendirilmesi,** Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2003.

KARASAR, Niyazi; **Bilimsel Araştırma Yöntemi,** Nobel Yayın-Dağıtım, Ankara, 1999.

-----; **Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi,** Ankara, 1979.

MEB; **Kuaförlük Bölümü Eğitim Programı**, Kız Tek. Öğr. Gen. Md.,Ankara, 1986.

M.E.B; **Pratik Kız Sanat Okulu Öğretim Programları**, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ankara ,1989.

MEB; **Kız Meslek Lisesi Kuaförlük Bölümü Programı**, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ankara 1996.

MEB; **Cilt Bakımı ve Kuaförlük Alanı Derslerinin Çerçeve Öğretim Programları**, METGE Projesi, Kız Tek. Öğr. Gen. Md.,Ankara, 2000.

MEB; **Mesleki Eğitim Merkezleri Kuaförlük, Erkek Berberliği, Cilt Bakımı Ve Güzellik Eğitim Programları**, Talim Terbiye Kurulu Genel Müdürlüğü, Ankara, 2001.

MEB; **1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu**. Ankara, 1973.

MEB; **3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu**. Ankara.

MEB; **4702 Sayılı Kanun**, Ankara, 2001.

MEGSB; **İşletmelerde Meslek Eğitimi Ders Notları**, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ankara,1988.

M.E.B; Talim Terbiye Kurulu 71 No’lu karar, Ankara, 1998.

M.E.B. Çevirisi; **Saç Yapımı ve Bakımı Kitabı**, Kiesser.

Resmi Gazete, Sayı: 24458, 10 Temmuz 2001.

Resmi Gazete, Sayı: 24804, 3 Temmuz 2002.

SÖNMEZ, Veysel; **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, 8. Baskı, Ankara, 1999.

ŞİMŞEK, Sema; **Meslek Lisesi Kuaförlük Cilt bakımı ve Güzellik Bölümü Öğrencilerinin beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara, 2003.

TEKİN, Halil; **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Yargı yay. 6. Baskı, 1991.

T.S.E; <http://www.tse.org.tr/Turkish/personelbelgelendirme/pbgenelbilgi.asp> (Haziran 2006’da alınmıştır).

TUNCER, Murat; **Mesleki ve Teknik Eğitimde Meslek Standartları Ve Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecindeki Yeri Ve Önemi (Motor Yenileştirmeci Meslek Alanı Örneği)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2003.

TUNA, Orhan; **Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim**, TİSK Yayını, 1973.

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; **Kuaförlük Meslek Standardı**, www.iskur.gov.tr/5141.04 (Eylül 2005’te alınmıştır).

TSE; **TÜRK STANDARDI, Bayan Berberi (kuaför)**, <http://www.tse.gov.tr> (Eylül 2005’te alınmıştır).

WHEELER, Antony; Geçiş Ekonomilerinde Orta Öğretim : Çerçeveyi Yeniden Tasarlamak, **Human Development Sector Unit, Europe and Central Asia Region, World Bank**, www.cmyo.ankara.edu.tr/iveta/Sonuc_Raporu.doc,

(Nisan 2006’da alınmıştır.)

YILMAZ, Nuray, P.; **Bağlam Yönelimli Bir Basılı Uzaktan Öğretim Materyali Tasarımı:Mesleki Eğitimde Teorik Bilginin Transferine Yönelik Bir Deneme** (yayınlanmamış doktora tezi), A.Ü. Eğitim Programları ve Öğretim A.B.D, Ankara, 2000.

<http://www.4aksam.com>; Kalfalık-Ustalık Denklik İşlemleri, (Mayıs 2006’da alınmıştır).

<http://www.apkd.org.tr/alt/dernek.htm>; Ankara Profesyonel Kuaförler Derneği Tanıtım Yazısı, (Mart 2006’da alınmıştır).

EKLER

Ek 1: Anket Formu

Ek 2: Ankete Katılan Kuaförlerin İletişim Bilgileri

EKLER

EK 1: ANKET FORMU

Değerli Kuaförler,

Araştırmamızın amacı Kuaförlük mesleğinde kalfalık düzeyinde kazanılması gereken mesleki becerileri ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla sizin görüş ve değerlendirmenize ihtiyaç duyulmaktadır. Anket sorularına vereceğiniz cevaplar yalnızca araştırma amaçları doğrultusunda kullanılacaktır.

Anket bir bölümden oluşmaktadır. Bölüm içinde; Mesleki Beceriler, İş Alışkanlıkları, İletişim Becerileri ile Mesleki ve Kişisel Gelişim Niteliklerine yönelik gruplanmış ifadeler bulunmaktadır

Kuaförlük niteliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmaya, vereceğiniz cevaplarla önemli katkılarda bulunmuş olacaksınız.

Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Ayşegül DENİZ
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrencisi

Her bir ifadeyi dikkatle okuyarak, karşısındaki soruya uygun gördüğünüz kutucuğu (X) şeklinde işaretleyiniz.

[illegible]

[illegible]

Ek 2: ANKETE KATILAN KUAFÖRLERİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

SIRA NO	KUAFÖRÜN ADI	ADRESİ	TELEFONU (0312)
1.	Doğa Kuaför		418 91 84
2.	A.F.S Kuaför		236 38 96
3.	Opera Kuaför		427 71 24
4.	İnter Kuaför	Mutluköy sit.No:8 Ümitköy	235 00 06
5.	Magic Kuaför	Filistin Cad. 9/1 G.O.P	427 83 15
6.	Nihat Kuaför	Ziya Gökalp Cd.31/1 Kızılay	431 75 79
7.	Nüans Kuaför	Hilal Mah.72.Sk.8/1 Yıldız-Çankaya	438 29 02
8.	Helin Bayan Kuaförü		255 08 83
9.	Alne Güzellik ve Kuaför		316 90 18
10.	Trend Kuaför		466 42 98
11.	Kuaför Osman		287 09 39
12.	Fem Kuaför		222 31 72
13.	Ceyhun Kuaför	K.Esat	
14.	Renk Kuaför	Milli Müdafaa Cad. 14/1 Kızılay	334 94 84
15.	Esinti Kuaför	Keçiören	314 58 06
16.	Santana Kuaför	Arjantin Cad. 66/a Gaziosmanpaşa	319 44 16
17.	Kardelen Kuaför		325 98 51
18.	Wooman Kuaför	3. cadde No:35 Bahçelievler	
19.	Ahmet Kuaför		222 57 37
20.	Kuaför Ahmet	Meneviş Sok. 41/1 A.Ayyrancı	

21.	Tutku Kuaför		380 39 06
22.	Estetica Kuaför	Hoşdere cad.39/D Y.Ayrancı	467 93 45
23.	Yıldız Kuaför		344 13 64
24.	Özlem Kuaför	Şahintepe Mah. 86. Sk. 11/19 Mamak	
25.	Zirve Kuaför	Tunus Cad. Büklüm Sok.21/1 Kavaklıdere	
26.	Gökselin Kuaför		352 37 27
27.	Red&White Kuaför	İran Cad. 38/1 Kavaklıdere	466 16 45
28.	Değişim Bayan Kuaförü		269 00 79
29.	Kadınca Kuaför		390 88 03
30.	Abdullah Kuaför		495 20 01
31.	L'éspace Coiffeure	Ümitköy	242 24 88
32.	Ömer Kuaför	Hava lojmanları/Etimesgut	298 59 65
33.	Şeymanur Bayan Kuaförü	İstasyon M.H. Özer Cad. 2/11 Etimesgut	244 19 16
34.	Klas Kuaför	Talatpaşa Bulv. 156/3 Cebeci-Dört Yol	319 03 06
35.			360 12 54
36.	Başkent Kuaför	Atatürk Mah. Lale Cad.24/2 Sincan	276 35 15
37.	Ferhat Kuaför		356 37 19
38.	Kuaför Bayram		380 20 30
39.	Hair Speed		418 34 81
40.	Deok's Kuaför	1. Cadde 31-C Demetevler	346 30 02
41.	Altın Makas Kuaför Salonu		580 48 98
42.	Kuaför Sinan	Etlik Ayvalı Caddesi	225 14 14
43.	Suu Kuaför	Demetevler	334 91 14
44.	Fatoş Kuaför	Balkiraz Mah. Saraycık sk. 12/A	362 49 53
45.	Kadınca Kuaför	Üçyıldız Cad.21/A Subayevleri	
46.	Single Kuaför	4. Cad. 62. Sok. 72/B Emek	
47.	Ali-Funda Kuaför Salonu		231 45 77
48.	Kuaför Diva		211 07 87

49.	Elif Bayan Kuaförü	1. cad. No: 28/3 Demetevler	367 08 47
50.	Fatoş Kuaför	Balkiraz mah. Şahinler Sok. 12/A Abidinpaşa	362 49 53
51.	Kadın Dünyası	Emek	213 96 73
52.	Kuaför Cemil		365 82 32
53.	Bayan Kuaförü Mehmet Emin Asan	Karşıyaka 1. Cad. No:1/2 Yenimahalle	
54.	Başkent Kuaför	Cumhuriyet Cad.9/DKeçiören	360 64 60
55.	Sonay Kuaför		418 74 79
56.	Clasis Kuaför		
57.	Naturel Kuaför	Sokullu Cd. 63/A Dikmen	482 56 58
58.	Jande Kuaför		490 91 11
59.	ShowTime Kuaför		285 53 15
60.	Altın Fırça Kuaför	Meşrutiyet Cad. 3/5 Bakanlıklar	
61.	Carven Kuaför	Tunalı Hilmi Cd.84/8 Kavaklıdere	466 24 26
62.	Sayanora Kuaför	Ragıp Tüzün cad. 133/2 Yenimahalle	315 11 66
63.	İkimiz Bayan Kuaförü	Yunus Emre Mah. Canlı sok. Akşenler Sitesi 7. Blok.12/2 Fatih-Sincan	273 88 06
64.	She's Saç Tasarım Merkezi	Bilkent Plaza A-3 Blok Kat:5 No: 50 Bilkent	266 29 42
65.	Red kuaför	Hürriyet Cad. No: 97/ A Dikmen	481 04 51
66.	İlknur Kuaför	Dr. Ahmet Ali Altun Cad. 25/C Akdere	364 70 51
67.	M&N Kuaför	Kuyuyazı Cad. 11/6 Etlik	321 91 83
68.	VEM Kuaför	Sanatoryum Cad. 139/C Keçiören	360 08 05
69.	Özsarı Kuaförü	Gülseren Sok. 8/1 Maltepe	
70.	Şanel Kozmetik	Tunalı Hilmi Cd. 83/5 Kavaklıdere	
71.	Buse Kuaför	Tıp Fakültesi Cad. 28/3 Abidinpaşa	363 09 51
72.	Altinel Kuaför	Ziraat mah. İrfan Baştuğ Cad.28/A Dışkapı	
73.	Still Show Kuaför	Esat Cad. 155/1 Küçükesat	436 29 29
74.	Kılıç Kuaför	Mithatpaşa Cad. 44/2 Kızılay	

75.	Rose Kuaför	O. Kemal Cad. 24/A Ulubey	349 54 05
76.	Makbule Kuaför	Rüzgarlı Cad. Şinasi Sok. 9/3 Ulus	311 42 85
77.	Nuri Kuaför	Balkiraz Mah.Kaşif Ocak Sok. 42/A Saimekadın	
78.	Ema Kuaför	Selanik Cad. 1/2 Kızılay	
79.	Gülüm Kuaför	Osmanbey Çarşısı Batıkent	
80.	New Trio Kuaför	Meşrutiyet Cad. Konur Sok. Kızılay	
81.	Allegro Kuaför	F.R. Ertuğrul Cad.Türk-Japon vakfı 7/A G.O.P	
82.	Best Kuaför	Mimarlar Sok. 10/10 Aşağı Eğlence- Etlik	
83.	Işıltı Turizm Kuaför	8. Cad. 51/2 Ümitköy	
84.	Star Kuaför Salonu	Dikmen Cad. 386/39 Dikmen	476 02 25
85.	Banu Kuaför	Ata Mah. 2. Cad. 159/B Dikmen	476 96 76
86.	Kuaför Recai	29. Sok. 88/A Bahçeli	222 73 76
87.	Evcim Kuaför	Karanfil Sok.21/5 Kızılay	
88.	Suat Saç Tasarım	İzmir Cad. 49/8 Kızılay	425 51 79
89.	Kuaför Haydar	Ş.Âdem Yavuz Sok. 15/4 Kızılay	418 41 15
90.	Çilem Bayan Kuaförü	Kamil Ocak Mah. Divrik Cad.63/B Keçiören	338 60 79
91.	Şanel Kuaför	Kızlarpınarı Cad. 72/F Keçiören	314 44 98
92.	Kuaför Özdemir	Bağlarbaşı Mah. Bursa Cad. 25/B Keçiören	339 63 23
93.	San Kuaför	Tepebaşı Mah. Fatih Cad. 107/3 Keçiören	361 85 57
94.	Estetik Center	Kazakistan Cad. 66/A Emek	223 30 09
95.	Cımdy kuaför	Meşrutiyet Cad. Hatay Sok. 24/3 Bakanlıklar	425 16 48
96.	Karum Kuaför	İran Cad. 21/386 Kavaklıdere	495 34 80
97.	B&C Saç Tasarım	Ortadoğu m. Bilkent Plaza A-3 Blok No:3 Bilkent	266 65 57
98.	Lotus Kuaför	Göreme Sok. 1/A Kavaklıdere	427 42 34
99.	Aybel Kuaför	Bilkent Center A-3 Plaza Kat 5 Çankaya	266 29 42
100.	Single Kuaför	Emek Mah. 60. Sok. 72/5 Emek	223 95 92